

Druk Nr ...818/LVII...

Dnia: 2023 -01- 27

Podpis .....*ML*.....

Stan Ożopki?
20.01.2022

Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych

Miasto i Gmina Miastko
2022

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
DANE DEMOGRAFICZNE	5
METRYKA GMINY	7
DZIAŁALNOŚĆ MIEJSKO-GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ	7
PROCEDURA NIEBIESKIEJ KARTY	8
SZKOLENIA PRACOWNIKÓW SOCJALNYCH	9
DZIAŁALNOŚĆ MIEJSKO-GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	9
RYNEK ALKOHOLOWY	10
ZASOBY W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	10
INNE DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE SKIEROWANE DO DZIECI I MŁODZIEŻY	10
SZKOLENIA PRACOWNIKÓW MGKRPA I PEDAGOGÓW	13
ŚWIETLICE	14
GRUPY SAMOPOMOCOWE	15
PRZESTĘPCZOŚĆ	16
LOKALNE ZAGROŻENIA SPOŁECZNE W GRUPIE DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW	19
GRUPA BADANA.....	19
CEL BADANIA.....	20
PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII MIESZKAŃCÓW W KONTEKŚCIE UZALEŻNIEŃ	21
POSTAWY MIESZKAŃCÓW WOBEC PROBLEMÓW OSÓB STARSZYCH	22
RYNEK PRACY I PROBLEMY BEZROBOCIA	25
PRZEMOC W RODZINIE.....	28
PRZEKONANIA DOTYCZĄCE WYCHOWANIA DZIECI	33
SPOŻYWANIE ALKOHOLU ORAZ ZWIĄZANE Z NIM INNE PROBLEMY SPOŁECZNE	36
SUBSTANCJE PSYCHOAKTYWNE: NARKOTYKI I DOPALACZE.....	45
UZALEŻNIENIE OD GIER HAZARDOWYCH	47
CYBERPRZEMOC I UZALEŻNIENIE OD INTERNETU	50
BADANIA SPRZEDAWCÓW NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH	51
GRUPA BADANA.....	51
CEL BADANIA.....	51
WYNIKI BADAŃ.....	52
PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY	60
METODOLOGIA.....	60
CEL BADANIA.....	60

CHARAKTERYSTYKA GRUPY BADANEJ	61
WYNIKI	61
RELACJE Z RODZICAMI, NAUCZYCIELAMI ORAZ RÓWIEŚNIKAMI	61
SUBSTANCJE PSYCHOAKTYWNE: ALKOHOL	64
SUBSTANCJE PSYCHOAKTYWNE: PAPIEROSY	72
SUBSTANCJE PSYCHOAKTYWNE: NARKOTYKI I DOPALACZE	74
UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE: INTERNET, SMARFON, HAZARD	81
PRZEMOC.....	89
CZAS WOLNY.....	92
PODSUMOWANIE.....	96

WSTĘP

Raport ma na celu przedstawienie wyników badań ankietowych przeprowadzonych w drugiej połowie 2022 roku. Obejmuje on podstawowe problemy społeczne związane z nadużywaniem alkoholu, nikotyny, dopalaczy i narkotyków oraz uzależnieniami behawioralnymi, a także postawami społecznymi wobec powyższych zjawisk.

Dane dotyczące lokalnych zagrożeń społecznych uzyskane zostały w drodze anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych na terenie miasta i gminy Miastko wśród trzech grup reprezentujących trzy lokalne środowiska:

- a) dorośli mieszkańcy,
- b) dzieci i młodzież szkolna,
- c) sprzedawcy i właściciele punktów sprzedaży alkoholu.

DANE DEMOGRAFICZNE

Szczegółowe dane demograficzne pozyskane z Urzędu Stanu Cywilnego w Miastku na dzień 31.12.2021 roku prezentują poniższe dane.

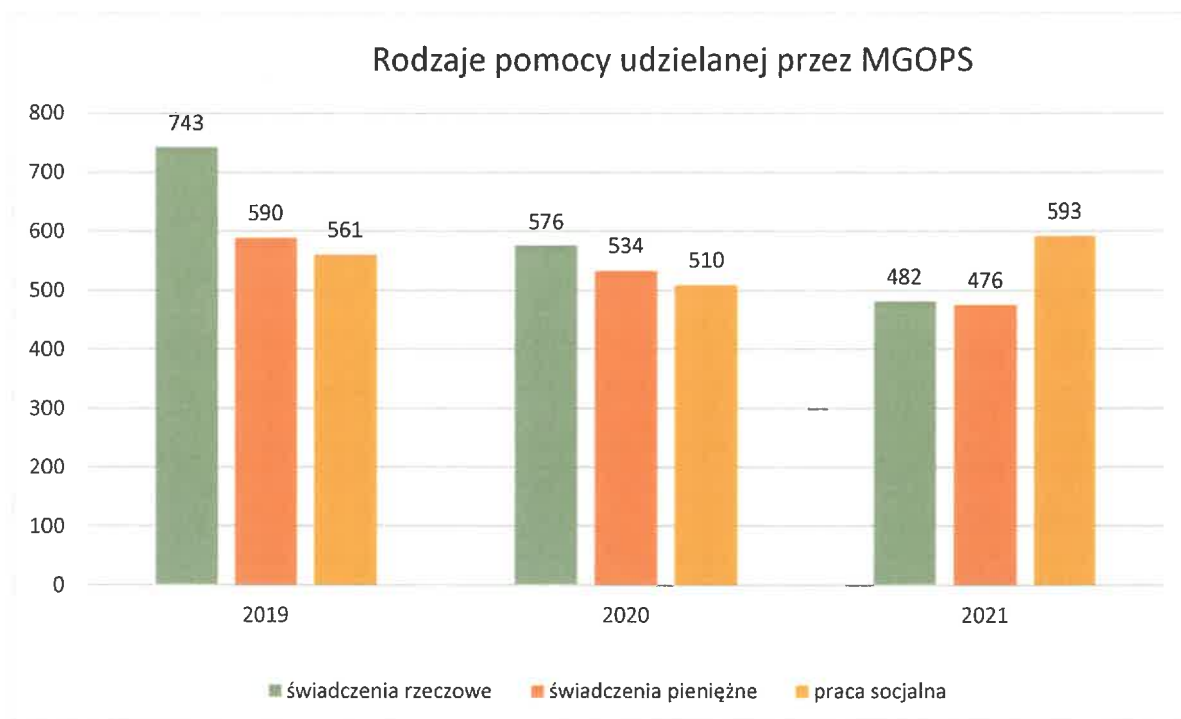
1. Liczba mieszkańców Gminy (31.12.2021): **18.503**
  - a. w tym kobiet: **9.369**
  - b. w tym mężczyzn: **8.889**
2. Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (31.12.2021): **3.534**
  - a. w tym kobiet: **1.697**
  - b. w tym mężczyzn: **1.780**
3. Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym (31.12.2021): **10.762**
  - a. w tym kobiet: **5.662**
  - b. w tym mężczyzn: **5.100**
4. Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (31.12.2021): **4.033**
  - a. w tym kobiet: **2.708**
  - b. w tym mężczyzn: **1.325**
5. Liczba małżeństw zawartych przez mieszkańców Gminy:
  - a. 2019: **239**
  - b. 2020: **225**
  - c. 2021: **264**
6. Liczba orzeczonych rozwodów mieszkańców Gminy:
  - a. 2019: **58**
  - b. 2020: **59**
  - c. 2021: **84**
7. Liczba mieszkańców Gminy (31.12.2021)
  - a. stanu wolnego (kawaler/panna): **8.145**
  - b. stanu wolnego (wdowiec/wdowa): **1.199**
  - c. stanu wolnego (po rozwodzie): **999**
  - d. w związku małżeńskim: **8.160**
8. Liczba urodzeń żywych w roku 2021: **463**
  - a. w tym chłopcy: **221**

- b. w tym dziewczynki: **215**
- 9. Liczba urodzeń żywych w roku 2020: **527**
  - a. w tym chłopcy: **275**
  - b. w tym dziewczynki: **252**
- 10. Liczba urodzeń żywych w roku 2019: **459**
  - a. w tym chłopcy: **231**
  - b. w tym dziewczynki: **228**
- 11. Liczba zgonów w roku 2021: **380**
  - a. w tym mężczyźni: **184**
  - b. w tym kobiety: **196**
- 12. Liczba zgonów w roku 2020: **330**
  - a. w tym mężczyźni: **186**
  - b. w tym kobiety: **144**
- 13. Liczba zgonów w roku 2019: **260**
  - a. w tym mężczyźni: **136**
  - b. w tym kobiety: **124**

METRYKA GMINY

DZIAŁALNOŚĆ MIEJSKO-GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

<i>Pomoc Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej</i>			
	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba rodzin ogółem	992	892	817
Rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów uzależnień	138	117	102

Powody przyznawania pomocy społecznej			
(liczba osób)			
	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Niepełnosprawność	328	308	279
Bezrobocie	389	350	292
Osoby dotknięte klęską żywiołową	0	0	0
Ubóstwo	504	448	416
Bezradność opiekuńczo-wychowawcza	235	190	158
Osoby dotknięte długotrwałą chorobą	362	335	287
Alkoholizm	138	117	102
Inne	5	7	7

PROCEDURA NIEBIESKIEJ KARTY

W związku z procedurą Niebieskiej Karty założono:			
	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Ogółem NK	70	34	28
Ośrodek Pomocy Społecznej	1	0	2
Placówki Służby Zdrowia	0	0	0
Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0
Placówki szkolno-wychowawcze	0	0	0
Policja	69	34	26
Inne	0	0	0

SZKOLENIA PRACOWNIKÓW SOCJALNYCH

Liczba szkoleń, w których uczestniczyli pracownicy MGOPS	
2019	10
2020	10
2021	5

DZIAŁALNOŚĆ MIEJSKO-GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

MGKRPA			
	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Ogólne posiedzenie Komisji	12	11	12
Przeprowadzone rozmowy	ok. 100	ok. 235	ok. 355
Kontrole punktów sprzedaży	23	15	33
Działalność podkomisji interwencyjno-motywującej			
Wniosków o leczenie odwykowe	32	27	42
Zleceń przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych	23	14	16
Wniosków do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego	18	15	15

Punkt Konsultacyjno-Terapeutyczny, zakres działań i wykształcenie osób zatrudnionych:

- Specjalista psychoterapii uzależnień
- Certyfikowany specjalista terapii uzależnień
- Certyfikowany specjalista w zakresie przeciwdziałania przemocy

- Instruktor terapii uzależnień
- Pracownik socjalny
- Pedagog
- Prawnik
- Policjant
- Kurator zawodowy

RYNEK ALKOHOLOWY

**Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych dla poszczególnych
ich rodzajów:**

do spożycia poza miejscem sprzedaży - (wg zawartości alkoholu)	
do 4,5%	52
od 4,5% do 18%	48
powyżej 18%	44
do spożycia w miejscu sprzedaży - (wg zawartości alkoholu)	
do 4,5%	15
od 4,5% do 18%	3
powyżej 18%	6

ZASOBY W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

INNE DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE SKIEROWANE DO DZIECI I MŁODZIEŻY

2019:

- Kolonie i obozy z programem zajęć profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych (**liczba uczestników: 48**)
- Wypoczynek letni dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych w Warszawie

Działania dofinansowane w czasie wakacji w 2019 roku to:

- Ośrodek Sportu i Rekreacji w Miastku – „Wakacje nad wodą”

- Biblioteka Publiczna w Miastku – „Wakacyjne spotkania w Bibliotece”

W 2019 Miejsko-Gminna Komisja wsparła działania Placówki Wsparcia Dziennego w Miastku do której uczęszczają dzieci z rodzin dysfunkcyjnych:

- organizacja zajęć manualnych dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych z terenu miasta i gminy Miastko
- wakacyjna wycieczka do Gdańskiego ogrodu zoologicznego w Gdańsku
- wzorowy świetlik

2020:

- Szkoła Podstawowa nr 3 w Miastku – Wakacje z dala od nałogów przy stole od tenisa stołowego”
- Ośrodek Sportu i Rekreacji w Miastku – Sport przepustką do zdrowia, przyroda wokół nas”
- Biblioteka Publiczna w Miastku – Wakacje z Biblioteką”
- Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Miastku – Pandemia nam nie straszna – bezpieczne wakacje
- Stowarzyszenie ProSport – Żeglarstwo jako alternatywa spędzania wolnego czasu z dala od nałogów i uzależnień”
- Uczniowski Klub Sportowy Morena – Wakacje na Kaszubach – obóz wyjazdowy.
- Pozalekcyjne zajęcia sportowe realizowane w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (**liczba osób 20**)
- Klub sportowy Diament Turniej Tenisa Stołowego
- Sołectwo Bobięcino doposażenie boiska sportowego do piłki siatkowej w Malęcinie.
- Biblioteka Publiczna w Miastku – Życie bez uzależnień
- Powiatowa Stacja Sanitarno Epidemilogiczna w Bytowie - „HIV- AIDS podaj rękę nie zarazisz się”

2021:

- Kolonie i obozy z programem zajęć profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych (**liczba uczestników: 40**)
- Kolonie i obozy z programem zajęć profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych (**liczba osób około 1000 osób**)

- Ośrodek Sportu i Rekreacji w Miastku – „Sport przepustka do zdrowia, przyroda wokół nas” oraz „Frisbee zawsze i wszędzie – promocja zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej za pomocą latających dysków”
- Biblioteka Publiczna w Miastku realizowała w czasie wakacji program „Wakacje z uśmiechem i książką”
- Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Miastku i świetlice wiejskie „Bezpieczne wakacje w gminie Miastko”
- Szkoła Podstawowa nr 3 w Miastku „Wakacje z dala od nałogów”.

Pozalekcyjne zajęcia sportowe realizowane w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych **(liczba osób 450)**

- Szkoła Podstawowa nr 3 w Miastku „Gry i zabawy ruchowe na świeżym powietrzu”
- Szkoła Podstawowa w Dretyniu zakup szachów
- Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Miastku – Turniej piłki siatkowej
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Tursku „Pomorskie Regaty Kajakowe Olimpiad Specjalnych”
- Klub Sportowy DIAMENT – Turniej Tenisa Stołowego
- Szkoła Podstawowa nr 3 w Miastku „Uzależniony od sportu”
- Placówka Wsparcia Dziennego w Miastku – „Wpływamy na swoje życie i zdrowie”

Inne **(liczba osób: 800)**

- Lampka – terapia i edukacja – „IQ szkoła Pamięci” zajęcia dla wychowanków Placówki Wsparcia Dziennego
- Placówka Wsparcia Dziennego w Miastku -Organizacja zajęć manualnych dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych z terenu miasta i gminy Miastko”
- Szkoła Podstawowa nr 1, Szkoła Podstawowa nr 2 w Miastku, Szkoła Podstawowa nr 3 w Miastku, Szkoła Podstawowa w Wałdowie spektakle profilaktyczne – Szlachetne zdrowie, Internetowa afera, Powrót do życia” – realizowane przez teatr Kurtyna z Krakowa
- Szkoła Podstawowa w Kamnicy – realizacja spektakli profilaktycznych realizowanych przez centrum Działań Profilaktycznych z Wieliczki

- Szkoła Podstawowa w Świerznie – realizacja warsztatów profilaktycznych „Agresja i przemoc rówieśnicza”, „Stres- umiejętność radzenia sobie”, „Smutno, że aż boli”
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Łodzierzy – „Jak pokonać agresję”, „stres i jak walczyć z depresją”
- Szkoła Podstawowa w Piaszcznie – „Cukierki”
- Biblioteka Pedagogiczna w Miastku – „Wiem, więc żyję bez ryzyka AIDS”,
- „Monopolism”, „Hazard”
- Szkoła Podstawowa w Słosinku warsztaty profilaktyczne „Pamięć absolutna”, „Tomek i czarny kruk”
- Stowarzyszenie RAZEM – Tursko „Nie dam się uzależnieniom
- Teen Challengen – „ Pokonać uzależnienia”
- UKS Morena – „Na zdrowo i sportowo”

Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych od wielu lat dofinansowuje program realizowany przez Powiatowy Młodzieżowym Dom Kultury w Miastku – „Panorama Życia” oraz konkurs literacki dotyczący uzależnień i tolerancji. Finał całego przedsięwzięcia kończy koncert z okazji Światowego Dnia Walki z AIDS 1.12. Co roku w realizacji tego działania bierze udział 15-20 uczestników, są to uczniowie miasta i gminy Miastko.

SZKOLENIA PRACOWNIKÓW MGKRPA I PEDAGOGÓW

2019:

- „Dzieci i młodzież w obliczu współczesnych zagrożeń- wirtualny świat, pornografia, pedofilia, autoagresja” - w szkoleniu wzięło udział 70 osób – nauczyciele, pedagodzy, policjanci, pracownicy socjalni, kuratorzy sądowi.
- „Praca z osobami chorymi psychicznie” – w szkoleniu wzięło udział 40 osób policjanci, pracownicy socjalni, kuratorzy sądowi, pedagodzy.
- Szkolenie dla sprzedawców napojów alkoholowych w 20 punktach

- „Praca nad motywacją osób uzależnionych z wykorzystaniem dialogu motywującego. Interdyscyplinarne działanie profesjonalistów w obliczu podejrzenia lub wykrycia przemocy seksualnej” - 3 osoby (2 pracowników socjalnych i 1 członek MGKRPA).

2020:

- Szkolenia dla pedagoga szkolnego ze Szkoły Podstawowej w Świerznie do prowadzenia programu – Przyjaciele ZIPPIEGO
- Lepiej zrozumieć, żeby lepiej pomagać. - Realizacja zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w czasie pandemii COVID 19 – wytyczne i praktyka. W szkoleniu wzięło udział 2 członków Komisji.
- Porozumienie bez przemocy. W szkoleniu wziął udział pedagog z Poradni Psychologiczno Pedagogicznej w Miastku

2021:

- Nauczyciele Szkoły Podstawowej w Słosinku – Wypalenie surowo wzbronione”
- Kadra Pedagogiczna Szkoły podstawowej w Świerznie „Chodź pomaluj mój świat”
- Kadra Pedagogiczna w Szkoły Podstawowej w Słosinku – „Było sobie życie”
- Szkolenie dla rodziców uczniów Szkoły Podstawowej nr 1 w Miastku „Problemy zdrowia psychicznego dzieci wskutek izolacji społecznej”
- „Porozumienie bez przemocy” udział w szkoleniu psychologa i pedagoga z Poradni Psychologiczno Pedagogicznej w Miastku
- Szkolenie dla sprzedawców napojów alkoholowych

ŚWIETLICE

W mieście i gminie Miastko funkcjonuje Placówka Wsparcia Dziennego – Fundacji „Sprawni Inaczej”, w zajęciach której uczestniczą dzieci z rodzin dysfunkcyjnych. W Placówce pracuje 2 wychowawców. Obecnie do świetlicy uczęszcza 18 dzieci (10 dzieci z rodzin dystynkcyjnych).

Na terenie Gminy Miastko funkcjonuje 10 **świetlic wiejskich**:

1. Świetlica wiejska w Dretyniu
2. Świetlica wiejska w Kamnicy
3. Świetlica wiejska w Miłocicach
4. Świetlica wiejska w Piaszczyńcu
5. Świetlica wiejska w Słossinku
6. Świetlica wiejska w Świerzenku
7. Świetlica wiejska w Trzcinnie
8. Świetlica wiejska w Wałdowie
9. Świetlica wiejska w Żabnie

GRUPY SAMOPOMOCOWE

W Miastku funkcjonują 2 grupy Anonimowych Alkoholików (WIOSNA oraz OdNowa). Ponadto grupa psychoedukacyjno-motywuująca dla osób uzależnionych, które potrzebują wsparcia terapeuty uzależnień, aby podjąć decyzję o leczeniu odwykowym.

PRZESTĘPCZOŚĆ

Poniższa tabela przedstawia dane pozyskane od Policji dotyczące problemów społecznych związanych z nadużywaniem alkoholu.

Przestępstwa/wykroczenia popełnione pod wpływem alkoholu			
	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości	73	85	88
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej po użyciu alkoholu	32	16	3
Zakłócanie porządku publicznego	38	31	29
Podejmowanie czynności zawodowych pod wpływem alkoholu	3	1	3
Liczba wypadków pod wpływem alkoholu	1	0	0
Osoby zatrzymane do wytrzeźwienia ogółem	35	16	17

Przestępstwa na terenie Gminy Miastko			
	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Kradzież z włamaniem	33	36	77
Fizyczne i psychiczne znęcanie się nad rodziną	26	16	13
Pobicie	3	5	2
Uszkodzenie mienia	24	24	19
Kradzież	63	79	92

Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową			
	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba interwencji	4.936	3.893	4.946
Dotyczące przemocy w rodzinie	66	33	26
Liczba ofiar przemocy w rodzinie ogółem, w tym:	74	37	37
○ Kobiety	54	31	25
○ Mężczyźni	15	4	8
○ Dzieci (do 18 r.ż.)	0	0	4
Liczba sprawców przemocy domowej ogółem, w tym:	67	35	26
○ Kobiety	3	0	1
○ Mężczyźni	64	35	25
Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu ogółem, w tym:	60	28	20
○ Kobiety	1	0	1
○ Mężczyźni	59	28	19

Artykuł KK Kwalifikacja prawna wszczętych / stwierdzonych / zakończonych			
2019 r.			
	Wszczęte	Stwierdzone	Zakończone
Znęcanie się na rodziną	26	31	26
Groźby karalne	27	34	27
Rozpijanie małoletniego	0	0	0
Uchylanie się od płacenia alimentów	12	12	12
2020 r.			
	Wszczęte	Stwierdzone	Zakończone
Znęcanie się nad rodziną	13	18	13
Groźby karalne	16	24	16
Rozpijanie małoletniego	1	1	1
Uchylanie się od płacenia alimentów	30	30	30
2021 r.			
	Wszczęte	Stwierdzone	Zakończone
Znęcanie się na rodziną	9	9	9
Groźby karalne	13	12	13
Rozpijanie małoletniego	1	1	1
Uchylanie się od płacenia alimentów	18	16	18

LOKALNE ZAGROŻENIA SPOŁECZNE W GRUPIE DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

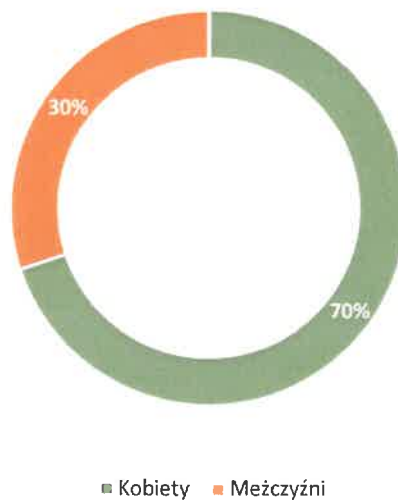
GRUPA BADANA

Badania obejmowały mieszkańców miasta i gminy Miastko, którzy ukończyli osiemnasty rok życia, metoda zastosowana w badaniu to standardowa ankieta papier-ołówek. Respondenci byli informowani o anonimowym charakterze ankiety oraz możliwości rezygnacji z badania w dowolnym momencie.

W badaniu wzięło udział 100 osób, w tym 70 kobiet oraz 30 mężczyzn. Średnia wieku respondentów wyniosła 43 lata.

Rozkład płci respondentów

CEL BADANIA

Celem badania była identyfikacja zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym, w szczególności obejmujących:

- postawy społeczne dotyczące problemów istotnych w środowisku lokalnym;
- zagadnienia związane z substancjami psychoaktywnymi, takimi jak narkotyki i dopalacze;
- zagadnienia związane ze spożywaniem alkoholu, postawami wobec alkoholu oraz problematyką uzależnienia;
- zagadnienia związane z uzależnieniem od papierosów oraz e-papierosów;
- zagadnienia związane z uzależnieniem od hazardu;
- zagadnienia związane z uzależnieniami od czynności.

**PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII MIESZKAŃCÓW
W KONTEKŚCIE UZALEŻNIEŃ**

W pierwszej części badania poprosiliśmy o ocenę ważności różnych problemów społecznych w środowisku lokalnym. Przyjętą w tych badaniach miarą ważności odmiennych problemów społecznych jest odsetek respondentów, którzy wskazują dany problem jako bardzo ważny. Poniższa tabela przedstawia rozkład odpowiedzi uzyskanych w badaniu mieszkańców miasta i gminy Miastko.

Ocena ważności lokalnych problemów społecznych przez badanych mieszkańców				
Problem	Bardzo istotny	Raczej istotny	Raczej nieistotny	Zdecydowanie nieistotny
Wykluczenie społeczne seniorów	19%	49%	23%	9%
Uzależnienie od alkoholu	24%	43%	19%	14%
Uzależnienie od narkotyków	10%	55%	22%	13%
Bezrobocie	15%	38%	27%	20%
Bieda, ubóstwo	10%	55%	24%	11%
Bezdomność	4%	24%	34%	38%
Przestępczość	4%	31%	28%	37%
Uzależnienie od Internetu, smartfona, gry komputerowe	5%	49%	26%	20%
Hazard	3%	29%	33%	35%
Zakupoholizm	1%	6%	48%	45%
Seksoholizm	1%	3%	15%	81%

Za najistotniejsze problemy w środowisku lokalnym ankietowani mieszkańcy uznali wykluczenie społeczne seniorów (68%), uzależnienie od alkoholu (67%), uzależnienie od narkotyków oraz biedę i ubóstwo (po 65%).

Od początku lat 90. XX wieku obserwujemy postępujący proces starzenia się społeczeństwa polskiego. Wyraża się on głównie wzrostem liczby osób w wieku poprodukcyjnym i zmniejszającą się liczbą ludności w wieku przedprodukcyjnym. W najbliższych dwudziestu latach nastąpi przyspieszenie tego procesu. Przewidywane zmiany demograficzne wymagają podjęcia nowych zadań w polityce społecznej i gospodarczej Polski¹.

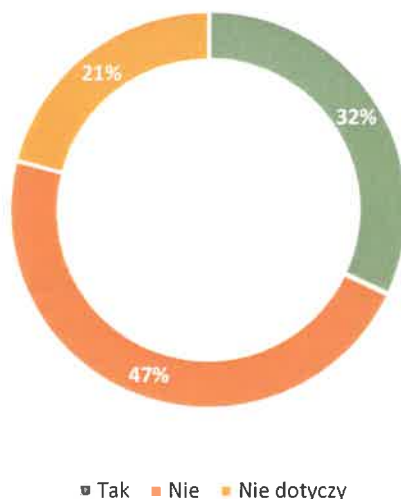
Do najważniejszych ogólnych problemów ludzi starszych można zaliczyć samotność, chorobę, inwalidztwo, życie w ubóstwie, poczucie nieprzydatności. Wszystkie te problemy wskazują na istniejącą marginalizację osób starszych jako zbiorowości, czego przykładem może być stopniowe eliminowanie ich z aktywnego życia zawodowego i społecznego w momencie przekraczania granicy wieku emerytalnego.

W celu ustalenia barier, które mogą napotkać najstarsi mieszkańcy miasta i gminy Miastko – zapytaliśmy czy ankietowani zauważają jakoby osoby starsze brały aktywny udział w życiu ich rodziny. Z badań wynika, że osoby starsze napotykają dość spore bariery, które uniemożliwiają im aktywne funkcjonowanie – potwierdza to 47% głosów badanych, którzy stwierdzili, że ich seniorzy nie biorą aktywnego udziału w życiu rodziny.

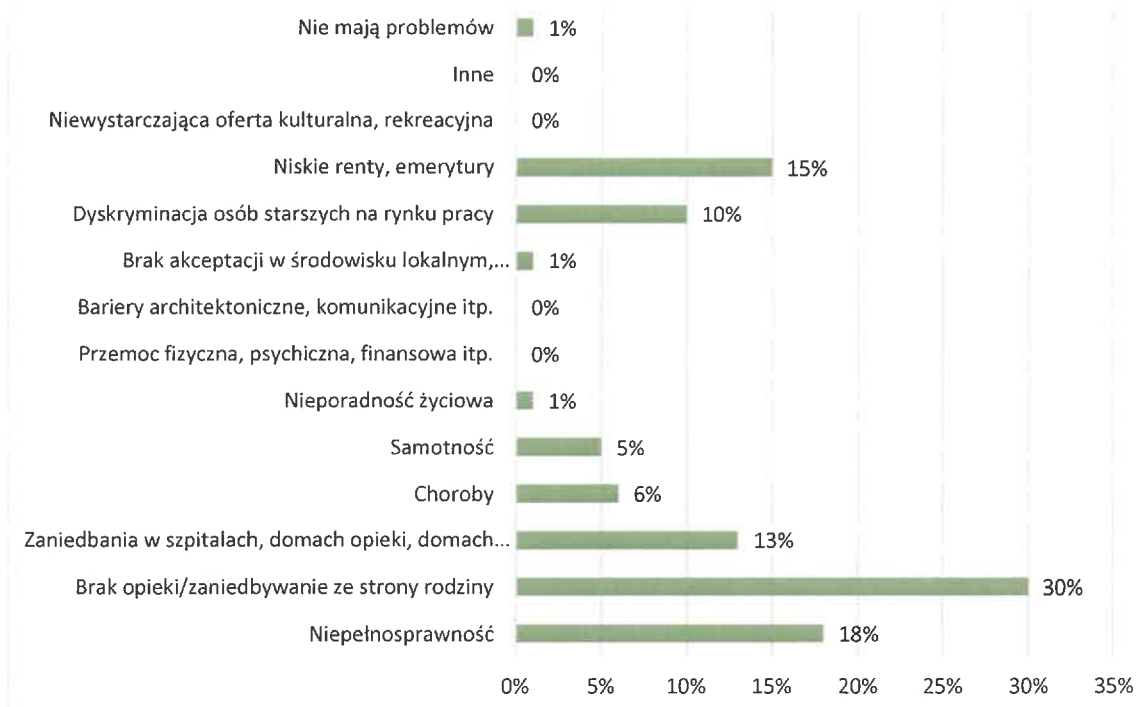
¹ [http://orka.sejm.gov.pl/WydBAS.nsf/0/D5E35E200F187640C1257A29004A756B/\\$file/Infos_126.pdf](http://orka.sejm.gov.pl/WydBAS.nsf/0/D5E35E200F187640C1257A29004A756B/$file/Infos_126.pdf)

Czy seniorzy biorą aktywny udział w życiu Państwa rodziny?

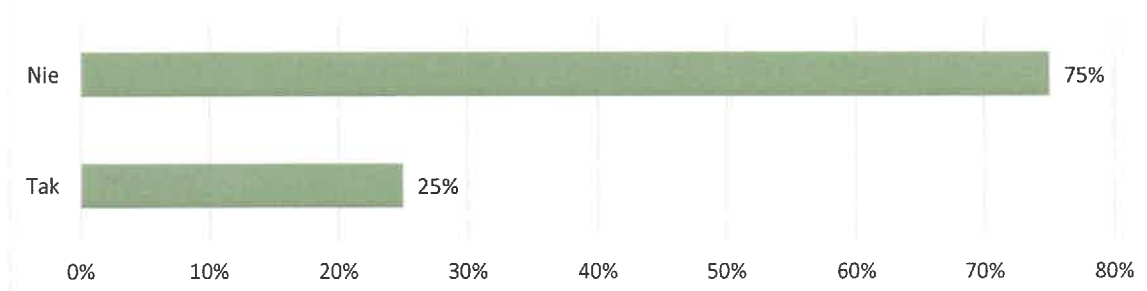
Badani mieszkańcy zostali poproszeni o wskazanie, jakie są ich zdaniem największe problemy osób starszych. Jak wynika z przeprowadzonych badań największymi problemami tej grupy społecznej, są: brak opieki i zaniedbywania ze strony rodziny, niepełnosprawność, niskie zanedbania w szpitalach i domach opieki, oraz niskie emerytury/renty.

Jakie są Pana/Pani zdaniem największe problemy osób starszych? (Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

Następnie zapytano mieszkańców o to czy na terenie Gminy Miastko istnieją miejsca/możliwości, w których mogą aktywizować się osoby powyżej 60 roku życia. Zaledwie 25% badanych zna takie miejsce. Przede wszystkim wskazywano na: park oraz Klub Seniora.

Czy zna Pan/Pani możliwości/miejsca na terenie Gminy, w których mogą aktywizować się osoby powyżej 60 roku życia?

RYNEK PRACY I PROBLEMY BEZROBOCIA

Zatrudnienie w Polsce stale wzrasta, a bezrobocie spada i jest na najniższym poziomie od 25 lat. Tymczasem dynamika wzrostu płac jest umiarkowana, tj. nie przyspiesza. Według aktualnych danych Eurostatu bezrobocie w Polsce spadło do poziomu 2,7%. W 2 kwartale 2022 r. osoby aktywne zawodowo stanowiły 57,9% ludności w wieku 15–89 lat. W porównaniu z 1 kwartałem 2022 r., wskaźnik ten zmniejszył się o 0,1 p. proc., natomiast w odniesieniu do 2 kwartału 2021 r. zwiększył się o 0,3 p. proc. W 2 kwartale 2022 r. liczba osób aktywnych zawodowo w wieku 15–89 lat wyniosła 17224 tys., z tego: 16770 tys. stanowili pracujący, natomiast 454 tys. – bezrobotni. Populacja biernych zawodowo w tej grupie wieku liczyła 12508 tys.²

W gminie Miastko na 1000 mieszkańców pracuje 170 osób. 52,3% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 47,7% mężczyźni. Bezrobocie rejestrowane w gminie Miastko wynosiło w 2021 roku 14,1% (18,0% wśród kobiet i 10,9% wśród mężczyzn). W 2021 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Miastko wynosiło 5 373,68 PLN, co odpowiada 89.50% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Miastko 1 064 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 849 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -215. 24,8% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Miastko pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 40,9% w przemyśle i budownictwie, a 11,3% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 1,7% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości)³.

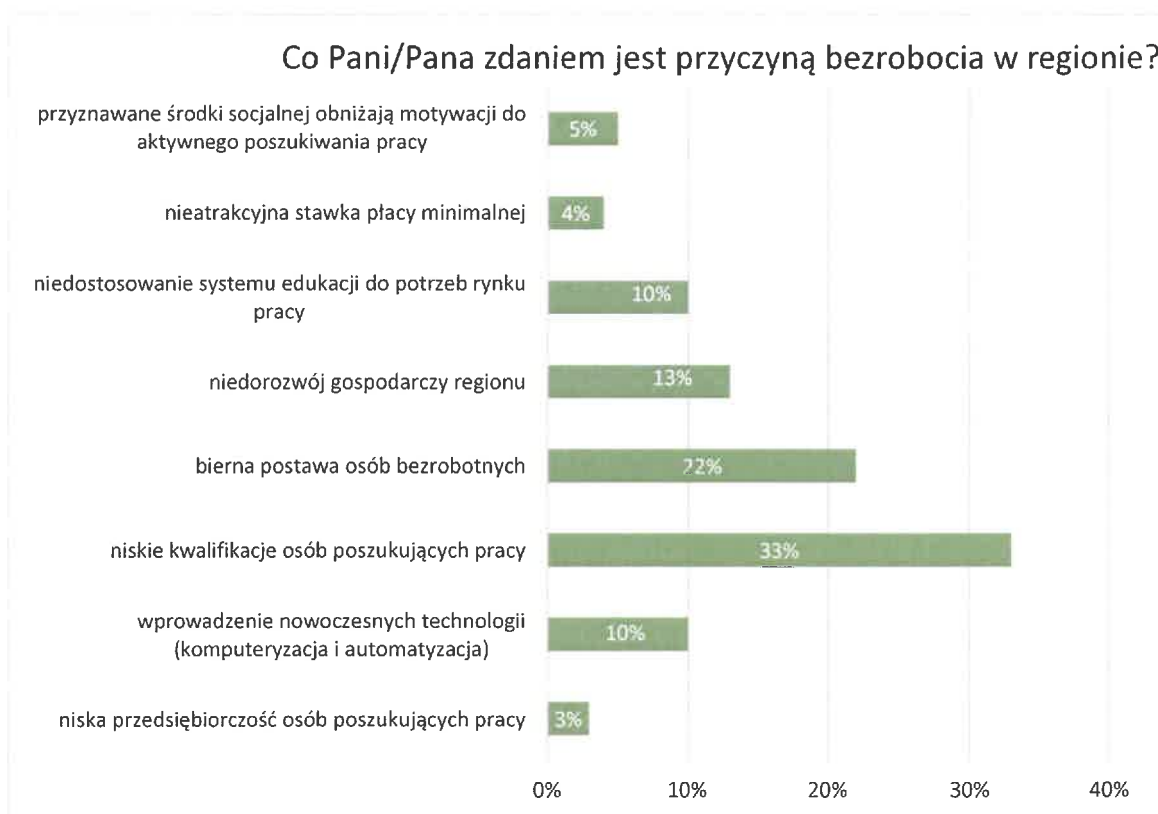
Pierwsze pytanie, które odnosiło się do lokalnego rynku pracy, dotyczyło opinii badanych na temat **przyczyn bezrobocia w regionie**. Respondenci zwracali szczególną uwagę

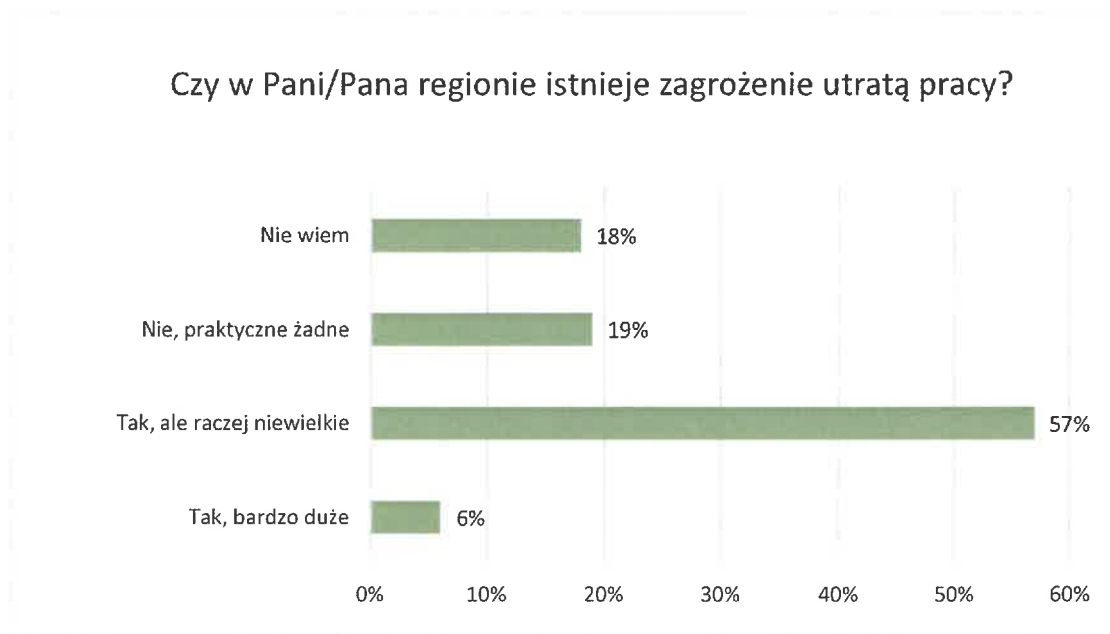
² <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-bezrobotni-bierni-zawodowo-wg-bael/pracujacy-bezrobotni-i-bierni-zawodowo-wyniki-wstepne-badania-aktywnosci-ekonomicznej-ludnosci-2-kwartal-2022-roku.12.52.html>

³ <https://www.polskawliczbach.pl/>

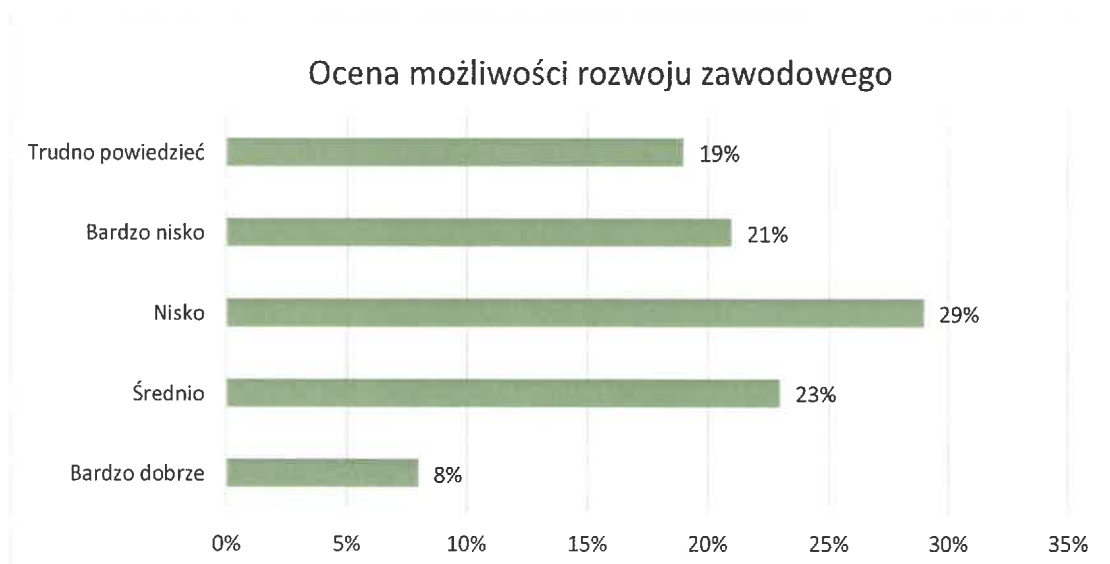
na – niskie kwalifikacje osób poszukujących pracy (33%), bierną postawę osób bezrobotnych (22%) oraz niedorozwój gospodarczy regionu (13%).

W perspektywie warunków zatrudnienia na lokalnym rynku pracy respondenci zostali zapytani, czy ich subiektywnym zdaniem istnieje **zagrożenie utratą pracy**. Na pytanie o skalę zagrożenia utraty pracy, najczęstszą odpowiedzią jest, że takie niebezpieczeństwo w regionie jest, ale raczej niewielkie (57%). Natomiast, 6% badanych odpowiedziało, że to ryzyko jest bardzo duże.

Następne pytanie odnosiło się do **opinii badanych na temat możliwości rozwoju zawodowego, jaki istnieje na lokalnym rynku pracy. Poniższe wyniki pokazują, że większość mieszkańców określiło możliwości rozwoju zawodowego na niskim poziomie (29%)**. Tylko 8% badanych wskazało odpowiedź: „bardzo dobrze”, co raczej sugeruje, że niewielka liczba z nich postrzega lokalny rynek zawodowy jako atrakcyjny w perspektywie szans na poszerzanie swoich kompetencji oraz umiejętności zawodowych.

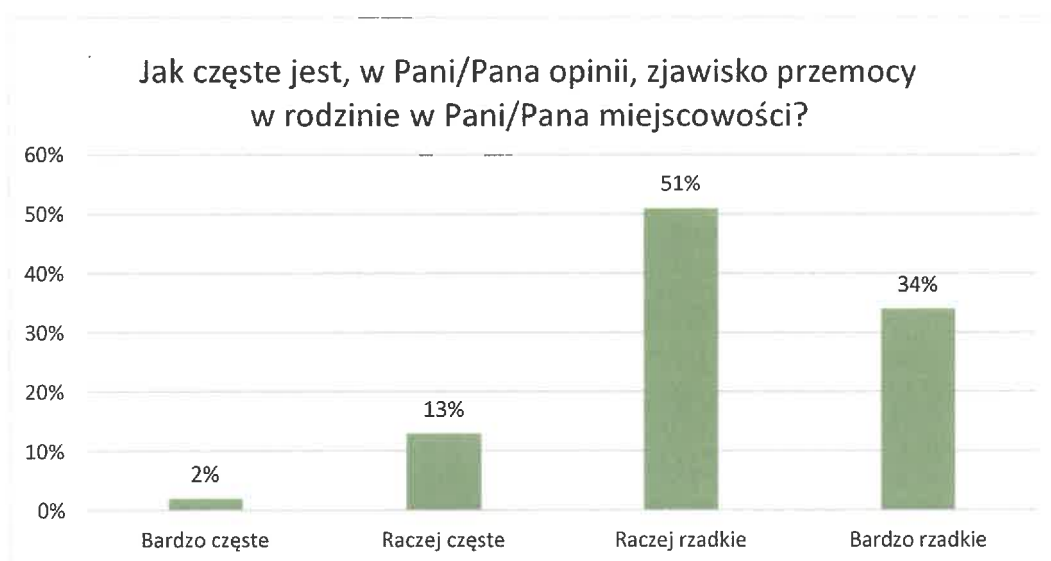

PRZEMOC W RODZINIE

Polacy deklarują, że najczęściej doświadczali agresji w domu (9%) bądź na ulicy poza najbliższą okolicą (9%). Podobna liczba osób (8%) padła ofiarą przemocy nieopodal miejsca zamieszkania. Co dwudziesty ankietowany (5%) został zaatakowany w restauracji, kawiarni lub na dyskotecę, czterech na stu (4%) spotkało się z przemocą w pracy lub szkole, a trzech na stu (3%) w środkach komunikacji⁴.

Powyższe wyniki są zbliżone do danych sprzed 3 lat, kiedy CBOS realizował podobne badania. Przemoc, zarówno ta fizyczna, jak i psychiczna, jest zjawiskiem dość powszechnym w polskiej społeczności, o czym świadczą wyniki cytowane wyżej. Jest to zjawisko niezwykle trudne do zbadania, ponieważ osoby doświadczające przemocy w różny sposób zniekształcają swoje doświadczenia, np. racjonalizując zachowanie sprawcy lub go usprawiedliwiając. Z tego względu zbadaliśmy rozpowszechnienie przemocy fizycznej oraz psychicznej w środowisku lokalnym bez kierowania bezpośredniego pytania o bycie ofiarą lub sprawcą przemocy w rodzinie.

Zjawisko przemocy w rodzinie, w zamieszkiwanej przez respondentów miejscowości, z jednej strony jest raczej rzadkie – 51%, natomiast dla 15% jest to zjawisko raczej i bardzo częste.

⁴ CBOS, Komunikat z badań: *Przemoc i konflikty w domu*, Warszawa, czerwiec 2012.

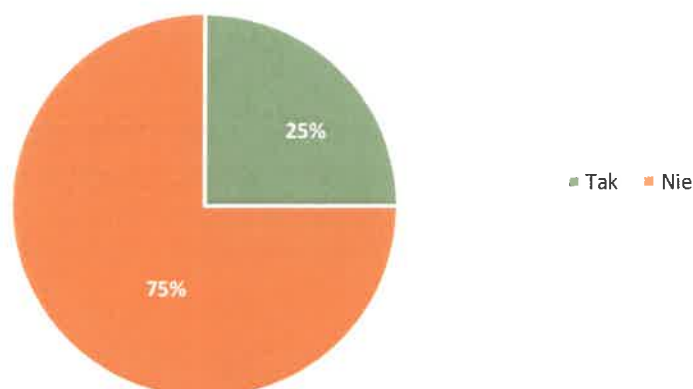
25% respondentów ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie, a 46% podejrzewa, że tak się dzieje.

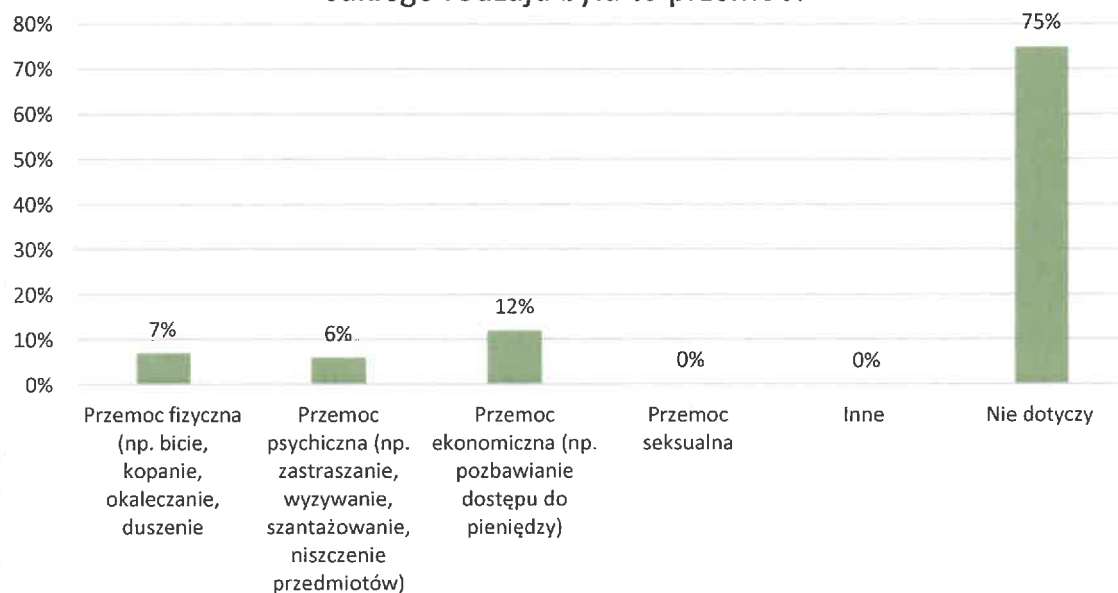
Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie miasta i gminy Miastko koncentruje się na potrzebach i problemach mieszkańców. Wobec czego, w kwestionariuszu badani mieli możliwość udzielenia informacji zwrotnej na temat doświadczanej przemocy w rodzinie.

Wśród badanej grupy osób, 25% doświadczyło przemocy od członka swojej rodziny. Kolejne pytanie odnosiło się do rodzaju doświadczanej przez powyższe osoby przemocy. Wśród odpowiedzi najczęściej pojawiały się: ekonomiczna (12%) i fizyczna (7%).

Czy kiedykolwiek doświadczył/a Pan/i przemocy od członka swojej rodziny?

Jakiego rodzaju była to przemoc?

Celem zwiększenia świadomości mieszkańców na temat instytucji oferujących pomoc osobom, które doświadczają przemocy w rodzinie, należałoby, na przykład, przeprowadzić na terenie gminy kampanię informacyjną dotyczącą przemocy w rodzinie oraz lokalnych instytucji, które mogą udzielać pomocy. Jedną z prostszych i najbardziej ekonomicznych metod dotarcia do dużej liczby osób byłyby plakaty oraz ulotki psychoedukacyjne zawierające informacje o lokalnych instytucjach, które niosą pomoc osobom doświadczającym przemocy.

W dalszej części ankiety badane były przekonania dotyczące przemocy oraz funkcjonujące w społeczności lokalnej mity.

Łącznie 70% badanych zgadza się ze stwierdzeniem, że przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol. Warto pamiętać, że spożywanie alkoholu nasila tendencję do stosowania przemocy, ale nie jest jej bezpośrednią przyczyną. Oznacza to, że wyleczenie uzależnienia od alkoholu nie pozwala na zakończenie problemu przemocy w rodzinie.

W społeczeństwie obecne jest przekonanie, że przemoc nie zdarza się w tzw. „dobrych domach”. Jednak mieszkańcy miasta i gminy Miastko raczej nie są skłonni myśleć schematycznie o przemocy w **rodzinie i łącznie 97%⁵ uświadamia sobie, że przemoc może wystąpić w każdej rodzinie. 89% zgadza się ze stwierdzeniem, że ofiarą przemocy w rodzinie może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna.**

Odpowiedzi „Zdecydowanie nieprawdziwe” i „Raczej prawdziwe” określają, że funkcjonujące wśród badanych przekonania na temat przemocy są budujące:

- „Przemoc w rodzinie to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać” (96%);
- „Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiary” (99%);
- „Gdyby ofiara naprawdę cierpiała, odeszłaby od sprawcy” (98%);
- „Nie ma czegoś takiego jak gwałt w małżeństwie” (93%).

<i>Twierdzenie</i>	<i>Zdecydowa nie prawdziwe</i>	<i>Raczej prawdziwe</i>	<i>Raczej nieprawdzi we</i>	<i>Zdecydowa nie nieprawdzi we</i>
Przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol.	26%	44%	20%	10%
Przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego.	1%	3%	65%	31%
Ofiarą przemocy w rodzinie może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna.	39%	50%	10%	1%

⁵ Suma odpowiedzi: *raczej nieprawdziwe* i *zdecydowanie nieprawdziwe*.

Przemoc w rodzinie to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać.	0%	4%	48%	48%
Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiary.	0%	1%	20%	79%
Gdyby ofiara naprawdę cierpiała, odeszłaby od sprawcy.	0%	2%	45%	53%
Nie ma czegoś takiego jak gwałt w małżeństwie.	1%	6%	39%	54%
Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych.	6%	36%	32%	26%

PRZEKONANIA DOTYCZĄCE WYCHOWANIA DZIECI

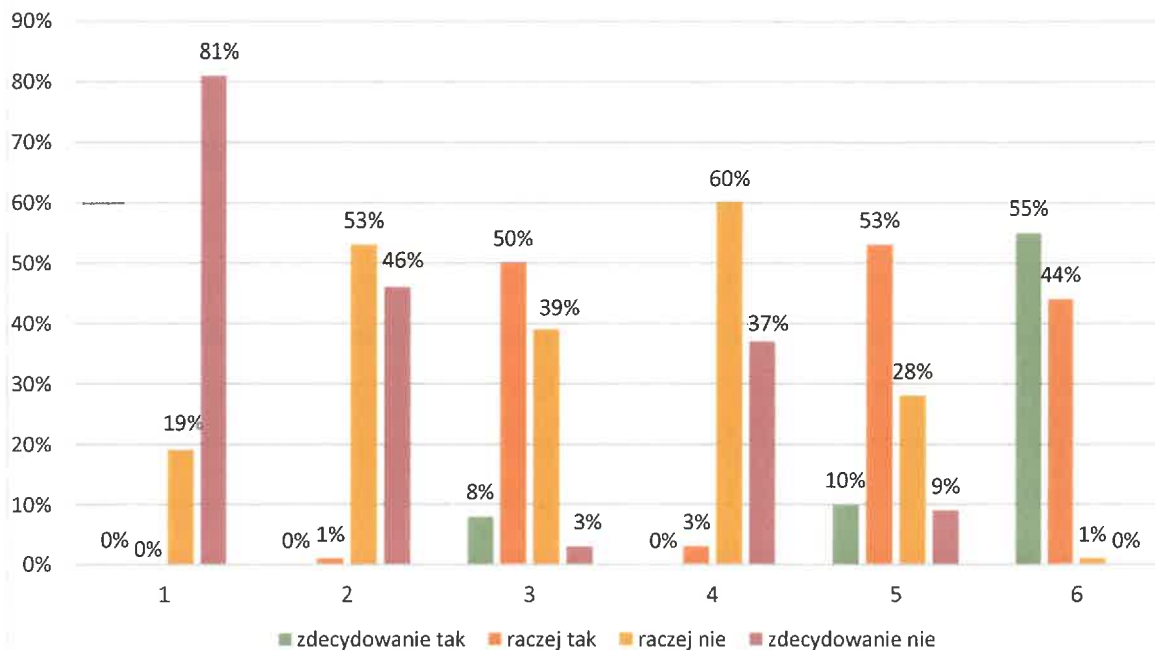

Respondenci otrzymali propozycje sześciu stwierdzeń dotyczących wychowania dzieci, z którymi mogli się zgodzić bądź też nie. **Poniższe wartości pozwalają sądzić, że badani nie przejawiają postaw wychowawczych, które są charakterystyczne dla tradycyjnego, tj. konserwatywnego wychowania.**

Stwierdzenie „**Aby prawidłowo wychować dziecko, należy od czasu do czasu dawać klapsa**” spotkało się ze stanowczą negacją – **łącznie 100% mieszkańców nie zgodziło się z takim stwierdzeniem.** Dodatkowo, łącznie 97% badanych zdecydowanie lub raczej nie zgadza się ze stwierdzeniem, że stosowanie kar fizyczne hartuje dziecko i pozwalają sobie lepiej radzić w przyszłości. **Aczkolwiek, 58% badanych zgadza się, aby kary fizyczne były zakazane prawem.**

Kolejne twierdzenie: „Dziecko powinno bać się rodziców, wtedy łatwiej o posłuszeństwo i szacunek” spotkało się z negacją 99% respondentów. Respondenci nie zgadzają się również ze stwierdzeniem, że łagodne kary fizyczne nie są przemocą w rodzinie – 37%. Według respondentów bicie dziecka jest oznaką bezradności rodziców – łącznie 99%.

Przekonania dotyczące wychowania

1 - Aby prawidłowo wychować dziecko, należy od czasu do czasu dawać klapsa.

2 - Dziecko powinno bać się rodziców, wtedy łatwiej o posłuszeństwo i szacunek.

3 - Stosowanie kar fizycznych powinno być zakazane prawem.

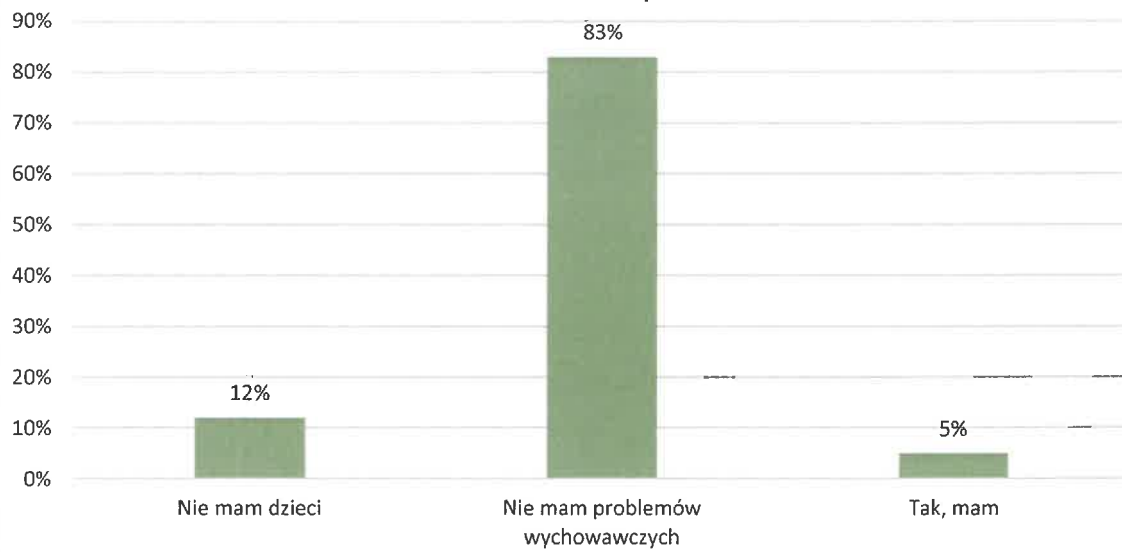
4 - Kary fizyczne hartują dziecko i pozwalają mu lepiej radzić sobie w przyszłości.

5 - Łagodne kary fizyczne nie są przemocą w rodzinie

6 - Bicie dziecka jest oznaką bezradności rodziców

Kolejne pytanie dotyczyło kwestii czy badani mieszkańcy mają problemy wychowawcze ze swoim dzieckiem/dziećmi – 5% ankietowanych odpowiedziało twierdząco i wskazało, że problemy dotyczą braku posłuszeństwa oraz wagarowania.

Czy ma Pani/Pan problemy wychowawcze z dzieckiem/dziećmi?

SPOŻYWANIE ALKOHOLU ORAZ ZWIĄZANE Z NIM INNE PROBLEMY SPOŁECZNE

Przyjęto się sądzić, że Polacy piją alkohol często, w dużych ilościach. Należałoby więc wnioskować, że istnieje społeczne przyzwolenie, norma, która nie potępia częstego spożywania alkoholu, lecz przeciwnie – czyni je społecznie akceptowalnym wzorem postępowania.⁶ Jak wynika z badania przeprowadzonego w 2019 roku przez CBOS wśród Polaków powszechny jest pogląd, że nadużywanie alkoholu jest w naszym kraju dużym problemem (91%). Tylko 6% badanych uważa, że jest to mały problem, a 3% nie ma zdania w tej sprawie⁷.

W przeprowadzonej ankiecie zbadano postawy i przekonania dorosłych mieszkańców miasta i gminy na temat alkoholu.

Pierwszą z poruszanych kwestii był wiek inicjacji alkoholowej. **29% ankietowanych deklaruje, że alkoholu spróbowało po raz pierwszy po uzyskaniu pełnoletności.** 67% osób wskazało na wiek między 16 a 18 r. ż., a 4% na wiek 13 a 15 lat.

⁶ Centrum Badania Opinii Społecznej, *Komunikat z badań: Postawy wobec wybranych substancji psychoaktywnych*, Warszawa, marzec 2007.

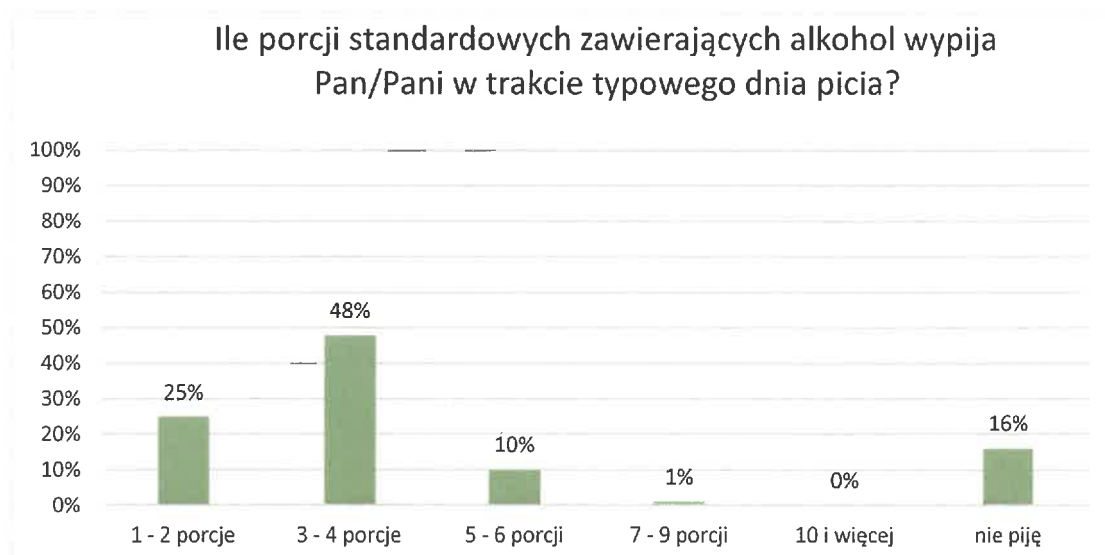
⁷ Komunikat CBOS „Konsumpcja alkoholu w Polsce”, grudzień 2019 (oprac. M. Bożewicz).

Kolejną kwestią była **częstotliwość spożywania alkoholu**. **16% respondentów zadeklarowało abstynencję**. Największa liczba badanych przyznała, że spożywa alkohol **raz w tygodniu (36%)** oraz **kilka razy w tygodniu (29%)**.

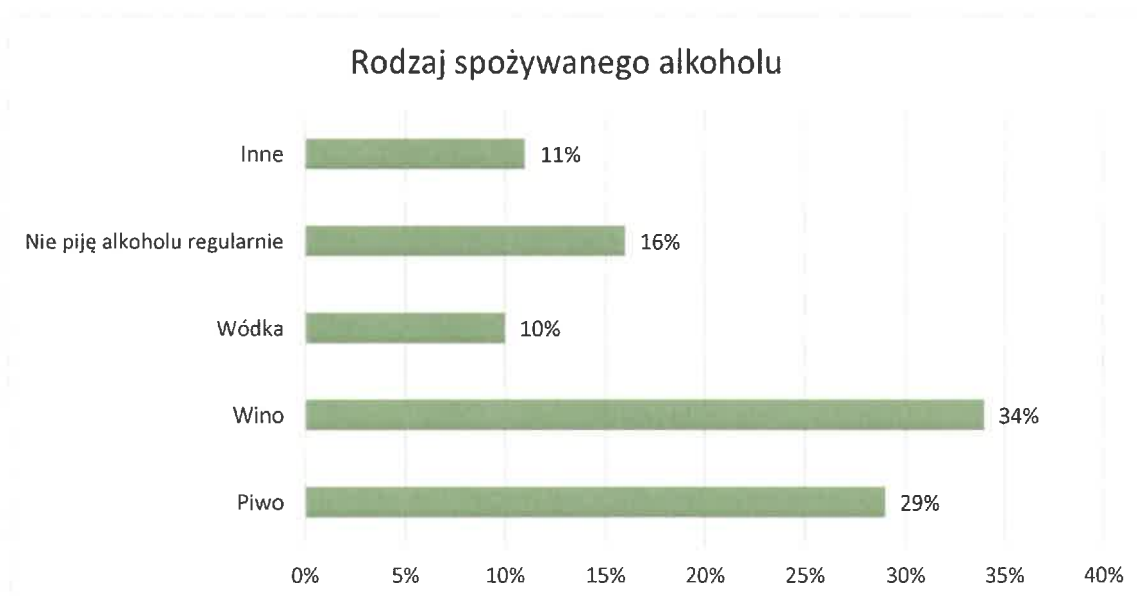

Oprócz częstotliwości spożywania alkoholu ważne są także jego ilości. Porcja standardowa alkoholu (tzn. 10g czystego, 100% alkoholu) zawarta jest w ok. 250 ml piwa o mocy 5% (pół butelki), w ok. 100 ml wina o mocy 12% (jeden kieliszek wina) oraz w ok. 30 ml wódki o mocy 40% (mały kieliszek wódki).

Badani deklarowali najczęściej, że spożywają jednorazowo 3-4 (48%) oraz 1-2 porcje alkoholu (25%). W tym pytaniu również 16% badanych zadeklarowało abstynencję.

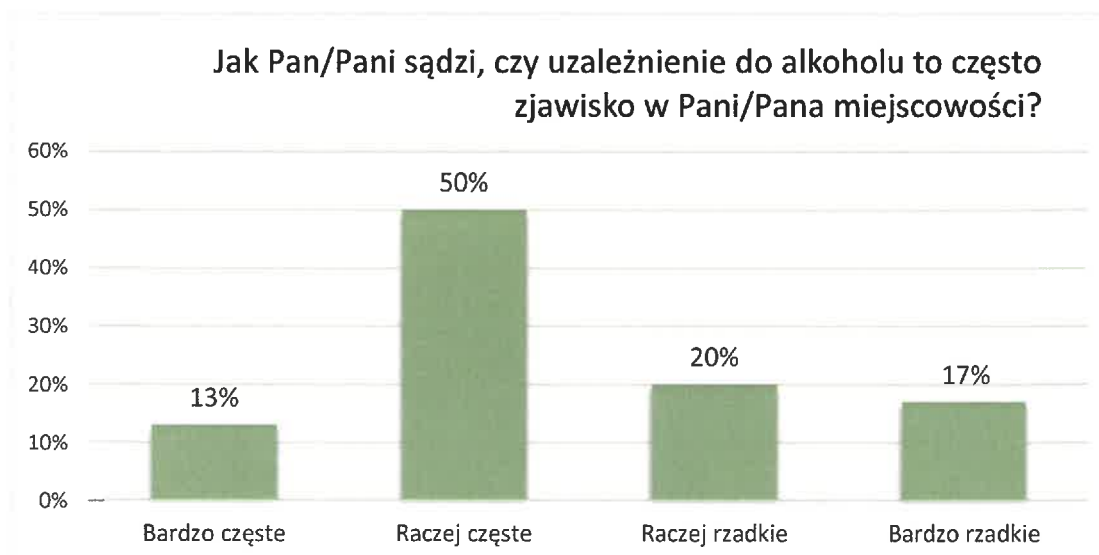
W następnej kolejności zapytaliśmy mieszkańców miasta i gminy Miastko o rodzaj **najczęściej spożywanego przez nich alkoholu**. Najczęściej pojawiającą się odpowiedzią jest wino (34%), potem piwo (29%). Abstynencje deklaruje 16% ankietowanych.

Jeżeli chodzi o przyczyny z jakich dorosła część społeczeństwa miasta i gminy Miastko sięga po alkohol, to ankietowani zadeklarowali następujące odpowiedzi: dla odreagowania emocji (32%), dla dodania sobie odwagi (22%), a także dla towarzystwa (16%).

Łącznie 63% respondentów wskazało w badaniu, że zjawisko uzależnienia od alkoholu w ich okolicy jest raczej i bardzo częste.

Następne pytanie odnosi się do opinii badanych na temat dynamiki spożywania alkoholu w lokalnej społeczności na przestrzeni ostatniego dziesięciolecia. Mieszkańcy miasta i gminy Miastko w swoich odpowiedziach wskazali, że:

- przypadki rozstrzygania spraw poprzez alkohol są **rzadsze** w 56% odpowiedzi, natomiast 40%⁸ respondentów nie zauważa zmian;
- widok osób pijących w miejscach publicznych **jest podobny** – 52%;
- widok osób pijanych awanturujących się pod sklepem i będących pod wpływem alkoholu jest **rzadszy** dla 23%, natomiast 71%⁹ uważa, że w tej kwestii nie zaszły widoczne zmiany
- dorośli i nieletni piją rzadziej w opinii 20% respondentów, a 52% nie zauważa większych zmian.

TWIERDZENIA	<i>Częstszy</i>	<i>Podobny</i>	<i>Rzadszy</i>	<i>Nie widzę zmiany</i>
Widok osób pijących alkohol w miejscach publicznych jest bez zmian	15%	52%	23%	10%
Widok osób pijanych lub awanturujących się pod wpływem alkoholu jest bez zmian	6%	55%	23%	16%
Przypadki rozstrzygania spraw poprzez alkohol („płacenie alkoholem”, „opijanie spraw”) są rzadsze	4%	19%	56%	21%
Obecnie dorośli i nieletni piją...	13%	52%	20%	19%

⁸ Suma odpowiedzi: podobny i nie widzę zmian

⁹ Suma odpowiedzi: podobny i nie widzę zmian

Zachowania związane z piciem alkoholu są w dużej mierze zależne od postaw, czyli chociażby wiedzy na temat szkodliwego działania alkoholu, emocji i motywacji, które towarzyszą jego spożywaniu.

Pierwsze z pytań w tej części dotyczyło mitu, jakoby alkohol zawarty w „słabszych” napojach (piwie, winie) był mniej szkodliwy niż ten zawarty w wysokoprocentowych napojach (np. w wódce). Wyniki świadczą o tym, że to błędne przekonanie jest rozpowszechnione wśród dorosłej społeczności miasta i gminy Miastko, ponieważ **łącznie 30% mieszkańców nie zgodziło się z tym twierdzeniem.**

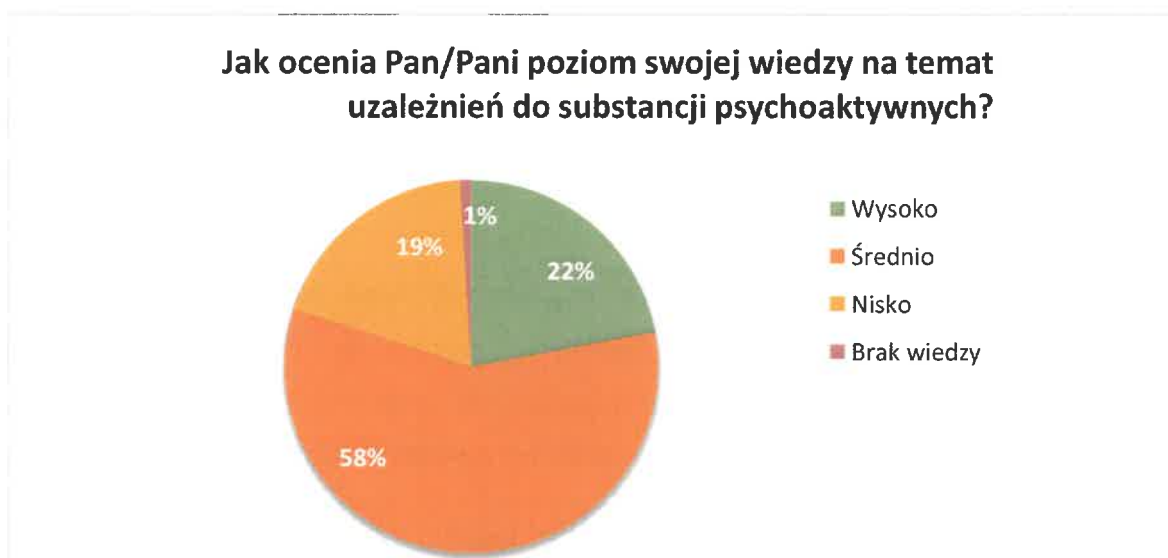
Kolejne pytanie badające postawy względem alkoholu dotyczyło dostępności i kontroli sprzedaży alkoholu. **Łącznie 53% mieszkańców uważa, że należy lub raczej należy ograniczać dostęp do napojów alkoholowych bądź kontrolować jego sprzedaż.** Jednocześnie, łącznie 60% respondentów ocenia osoby pijące alkohol jako **zagrożające bezpieczeństwu w środowisku lokalnym.** 64% respondentów przychyliła się do stwierdzenia, że osoby nieletnie mogą z łatwością kupić alkohol w lokalnych sklepach.

100% respondentów uważa, że **kobiety w ciąży nie mogą pić bezpiecznie nawet niewielkich ilości alkoholu.** 94% badanych twierdzi, że **alkohol nie pomaga w trudnych sytuacjach życiowych.** Również 89% badanych mieszkańców **nie zgadza się z tym, aby prowadzić samochód po spożyciu nawet niewielkich ilości alkoholu.**

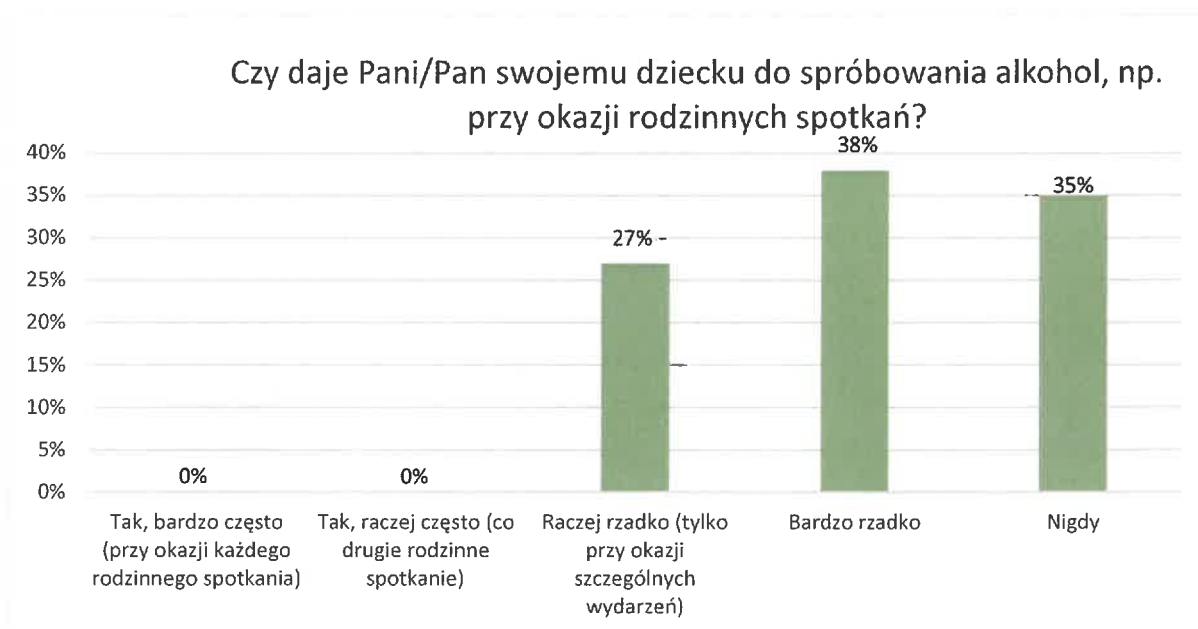
<i>Twierdzenie</i>	<i>Zdecydowanie zgadzam się</i>	<i>Raczej zgadzam się</i>	<i>Raczej nie zgadzam się</i>	<i>Zdecydowanie nie zgadzam się</i>
Alkohol zawarty w piwie jest mniej groźny niż ten zawarty w wódce.	12%	58%	18%	12%
Dostęp do alkoholu powinien być ograniczony lub kontrolowany.	6%	47%	33%	14%
Osoby pijące alkohol zagrażają bezpieczeństwu w moim środowisku lokalnym.	17%	43%	24%	16%
Osoby nieletnie mogą z łatwością kupić alkohol w lokalnych sklepach.	20%	48%	22%	10%
Picie alkoholu pomaga w trudnych sytuacjach życiowych.	1%	5%	26%	68%

Prowadzenie samochodu po niewielkiej ilości alkoholu jest bezpieczne.	3%	8%	17%	72%
Kobiety w ciąży mogą bezpiecznie pić niewielkie ilości alkoholu.	0%	0%	13%	87%

Postawy dorosłych mieszkańców wobec alkoholu odnoszą się także do **wiedzy** na jego temat oraz opinii na temat spożywania i dostępu alkoholu przez najmłodszych. Przede wszystkim, **badani respondenci na terenie miasta i gminy Miastko oceniają swój poziom wiedzy na temat uzależnień od substancji psychoaktywnych jako: średni (58%) oraz wysoki (22%).** Brak wiedzy zadeklarowało 1% badanych.

Kolejne dwa pytania odnoszą się do postaw dorosłych mieszkańców miasta i gminy **Miastko wobec spożywania alkoholu przez najmłodszych, często swoich dzieci.** Przede wszystkim, **65% pozwala próbować alkoholu swojemu dziecku bardzo rzadko i raczej rzadko; a pozostali badani (35%) nigdy nie pozwala próbować alkoholu swojemu dziecku.**

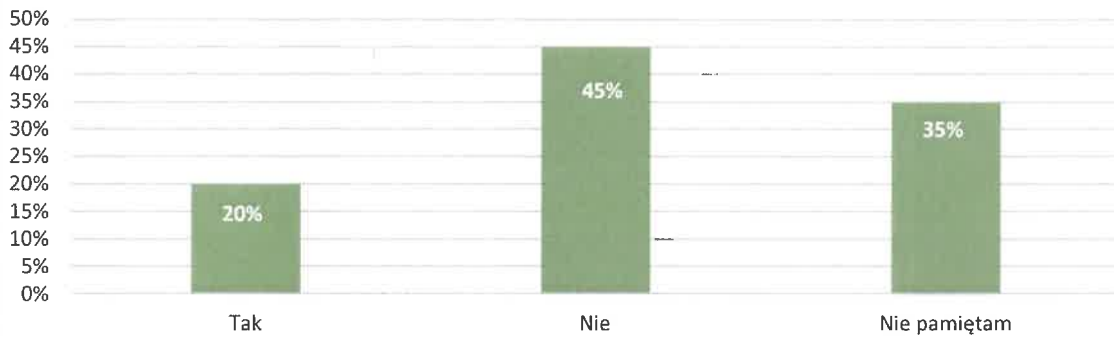

W kwestionariuszu zadaliśmy także pytanie o reakcję badanego na informację, że jego dziecko spożywa alkohol. **27% respondentów porozmawiałoby z dzieckiem i postarałoby się pomóc a 51% deklaruje, że zdecydowanie wyciągnęłoby konsekwencje.** 14% nie ma dzieci, więc nie wie jak postąpiłoby w takiej sytuacji.

Jedno z pytań w ankiecie dotyczyło przykrych i niepokojących przeżyć, czy sytuacji związanych z działaniem osób znajdujących się w stanie nietrzeźwości. 45% osób wskazało, że takich sytuacji nie było, a 20% odpowiedziało twierdząco.

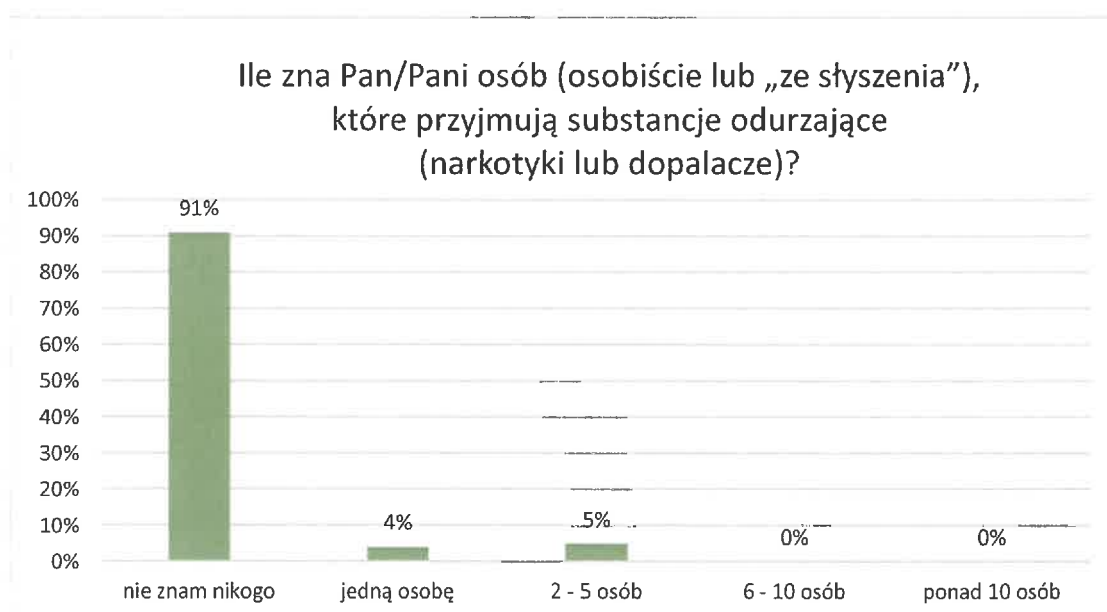
Czy w okresie ostatnich 3 miesięcy zdarzyło się Pani/Panu doznać przykrych i niepokojących przeżyć, czy sytuacji związanych z działaniem osób znajdujących się w stanie nietrzeźwości?

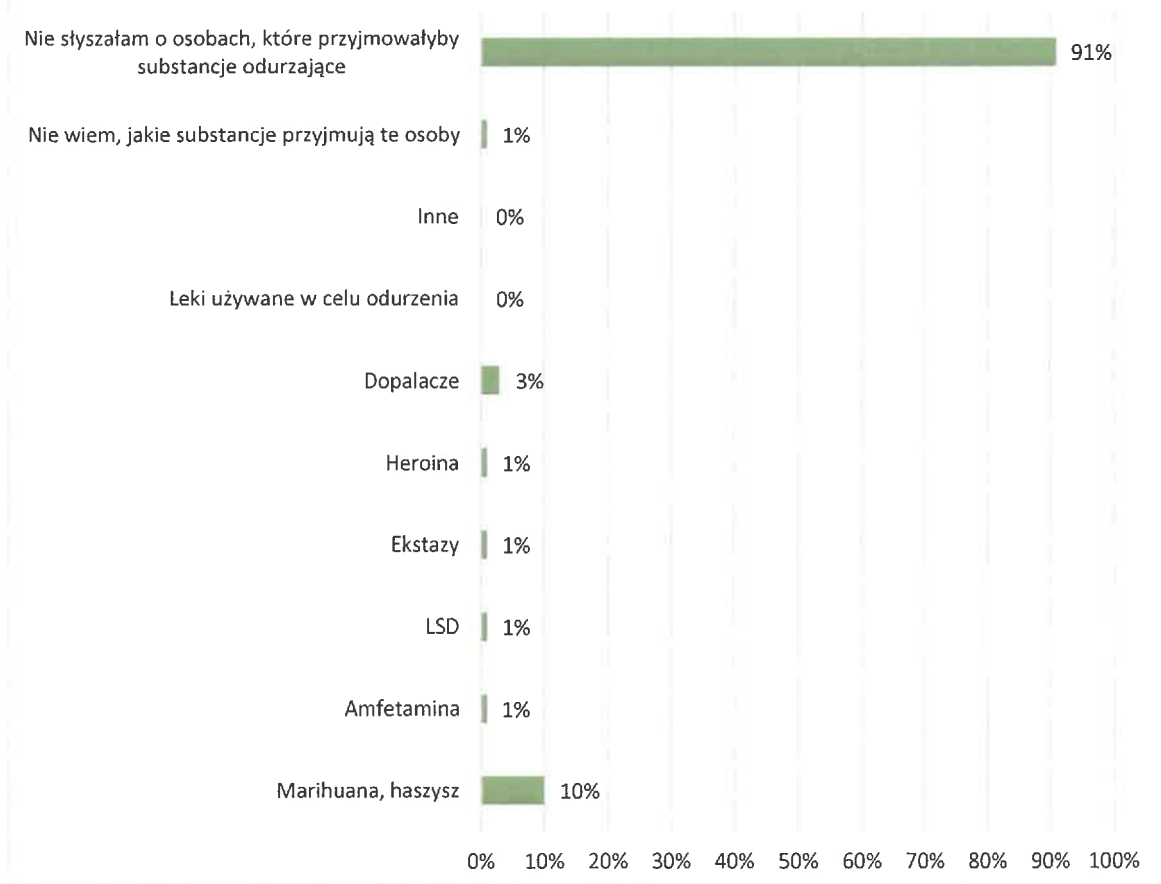
SUBSTANCJE PSYCHOAKTYWNE: NARKOTYKI I DOPALACZE

Badanie rozpoczęliśmy od pytania niezagrażającego, tj. niebudzącego oporu oraz motywujące do wyrażenia swojego rzeczywistego stanowiska. Dotyczy ono osób zażywających narkotyki i dopalacze w najbliższym środowisku badanych osób. Poniższy wykres prezentuje otrzymane wyniki.

9% badanych zna co najmniej jedną osobę zażywającą narkotyki lub dopalacze. Natomiast, 91% badanych twierdzi, że nie ma w swoim otoczeniu osób przyjmujących substancje odurzające. Badani wskazali też, że wydaje im się, iż te osoby najczęściej sięgają po marihuanę i haszysz (10%), a także po dopalacze (3%).

Jakie substancje odurzające są najczęściej przyjmowane przez osoby, które znasz?
(pytanie wielokrotnego wyboru)

93% respondentów nie wie, gdzie może nabyć substancje psychoaktywne takie, jak narkotyki czy dopalacze. 7% osób odpowiedziało twierdząc wskazując m.in. Internet.

UZALEŻNIENIE OD GIER HAZARDOWYCH

Uzależnienie od hazardu należy do uzależnień behawioralnych i jest definiowane, jako powtarzające się działanie, które nie może być kontrolowane i jest ze szkodą dla osoby uzależnionej, jej wartości, zobowiązań społecznych, zawodowych, ekonomicznych i rodzinnych, oraz związanych z naruszaniem norm społecznych i prawa. Jest określane jako patologiczny hazard, nałogowe granie, hazard przymusowy. Bywa nazywane ukrytym nałogiem, bowiem w przeciwieństwie do innych uzależnień nie wywołuje widocznych dla otoczenia symptomów i można go dość łatwo ukryć. O diagnozie tego zaburzenia nie decyduje rodzaj uprawianej gry, lecz sposób grania, który z czasem staje się sensem życia dla osoby uzależnionej i główną motywacją życiową. Aktywność związana z graniem jest dominującą aktywnością, która często prowadzi do utraty pracy, rodziny, dóbr materialnych i marginalizacji społecznej. Bez względu na ponoszone koszty nałogowy hazardzista wraca do gry.

W Polsce problem patologicznego uzależnienia narasta i choć staje się coraz bardziej powszechny, to świadomość społeczna konieczności leczenia tej choroby, jak i samych form pomocowych pozostaje ciągle marginalna. Ocenia się, że ponad 380 tys. osób może być uzależnionych od gier hazardowych, a około 200 tys. jest narażonych na ryzyko uzależnienia. Uważa się, że ponad 6 mln osób cierpi i doświadcza negatywnych skutków uzależnienia swoich dzieci, rodziców, partnerów. Niebezpiecznym jest to, że inicjacja hazardowa dotyka osoby w coraz młodszym wieku. We współczesnym świecie, zagrożenie ryzykiem nałogu hazardowego jest związane z preferowanym sposobem spędzania relaksacyjnego czasu i łatwym dostępem do nowych typów hazardu np. internetowego czy publiczne miejsca pełne elektronicznych gier.¹⁰

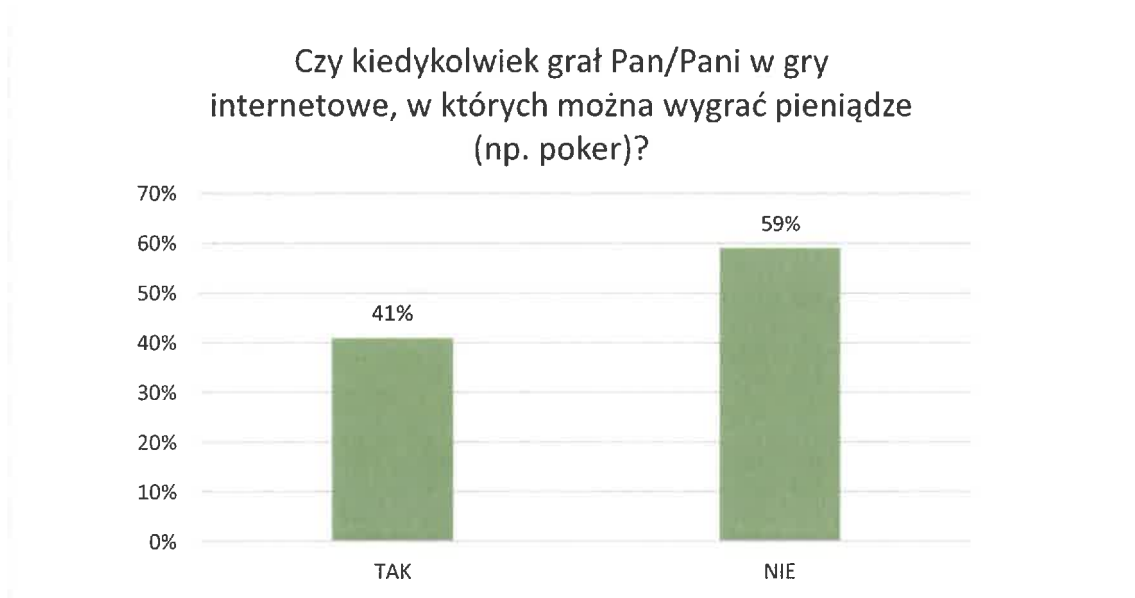
O hazardzie mówi się, że jest to ukryty nałóg, ponieważ nie widać od razu wyraźnych symptomów uzależnienia. Niestety, uzależnienie od hazardu często współwystępuje z innymi problemami, jak nadużywanie alkoholu czy narkotyków. Pierwsze kroki w świecie hazardu, to zwykle korzystanie z gier internetowych, automatów czy zakładów

---

¹⁰ www.salusprodomo.pl

bukmacherskich. Zapytaliśmy mieszkańców miasta i gminy Miastko o ich doświadczenia z tego typu formami rozrywki.

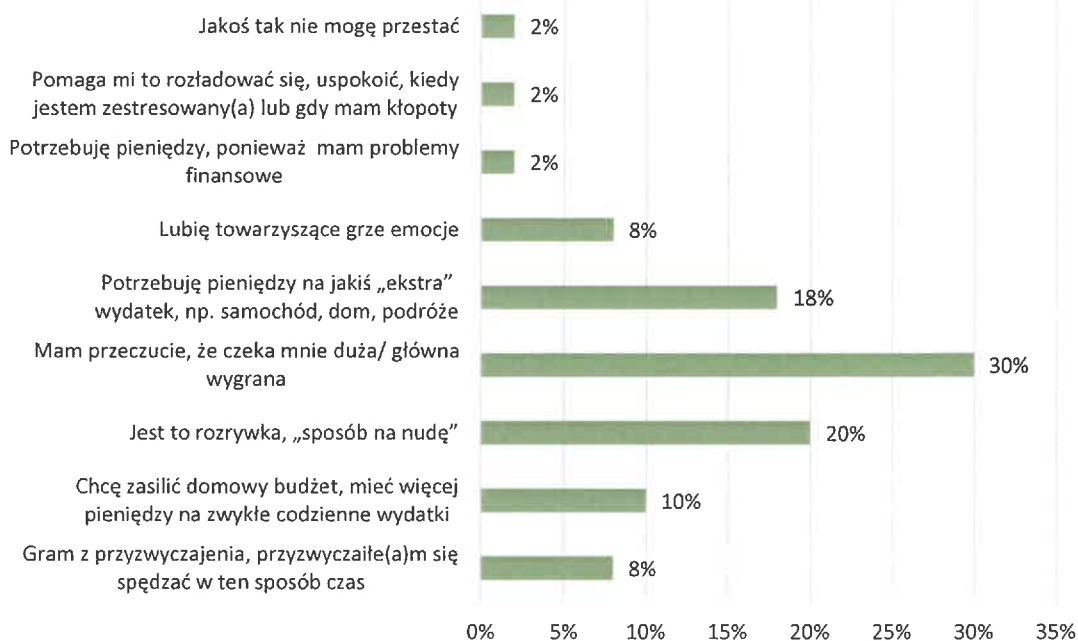
Respondenci zostali zapytani o ich osobiste doświadczenia związane z graniem w gry hazardowe. Jak wynika z przeprowadzonych badań, **41% dorosłych mieszkańców miasta i gminy Miastko potwierdza, że ma za sobą doświadczenia w gry internetowe, w których można wygrać pieniądze.**

Wśród przyczyn podejmowania gier na pieniądze, na jakie wskazują badani, dominuje przecucie, że czeka na nich duża/główna wygrana (30%). 20% ankietowanych przyznaje, że owe gry to jest ich sposób na „nudę”. Warto zwrócić uwagę, że 10% badanej społeczności traktuje tę formę rozrywki jako jedno z źródeł zasilenia budżetu domowego.

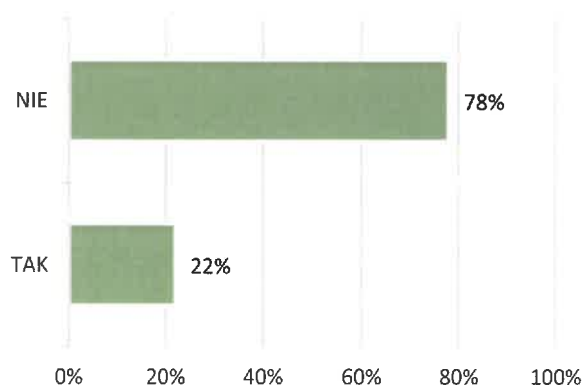

Dlaczego grywa Pan(i) w gry na pieniądze? Proszę wskazać wszystkie istotne dla Pana(i) powody.

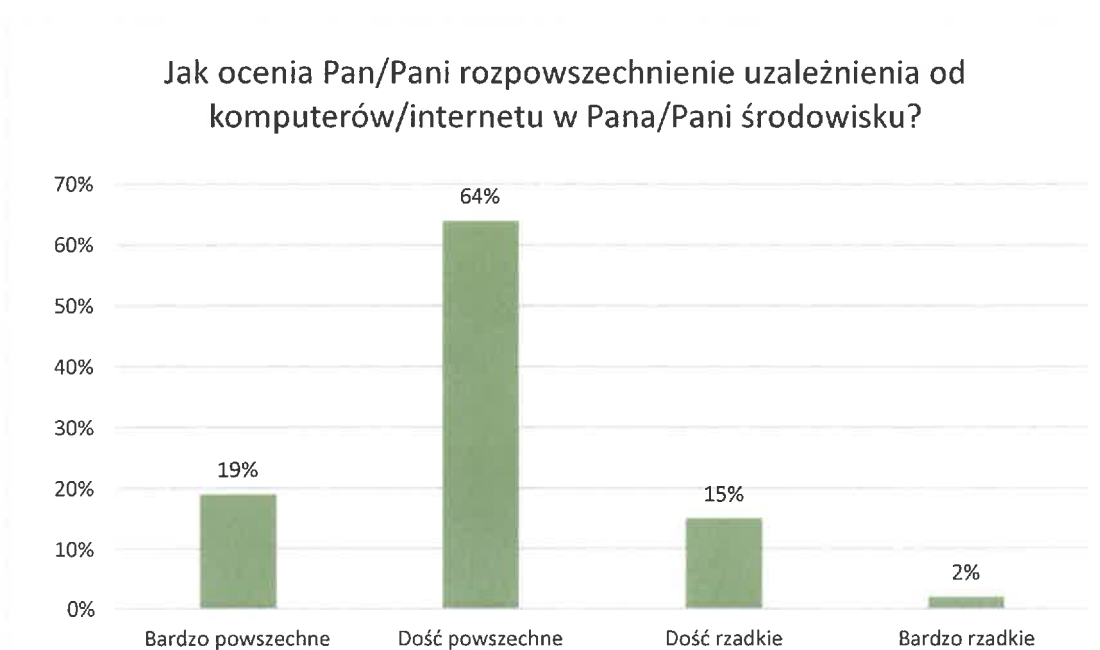
Z poniższego wynika, że **aż 78% badanych dorosłych mieszkańców miasta i gminy Miastko nie zna miejsca, w którym udziela się pomocy osobie uzależnionej od hazardu. Osoby, które znają takie miejsca wskazywały m.in. psychologa, terapeutę oraz lekarza.**

Czy wie Pan/Pani, gdzie można uzyskać pomoc osoba uzależniona od hazardu w Pana/Pani rejonie zamieszkania?

Kolejnym zagadnieniem badanym w ramach ankiety jest cyberprzemoc. *Zjawisko cyberprzemocy najkrócej definiuje się jako przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych. (...) Podstawowe formy zjawiska to nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem Sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem Sieci oraz podszywanie się w Sieci pod kogoś wbrew jego woli. Do działań określanych mianem cyberprzemocy wykorzystywane są głównie: poczta elektroniczna, czaty, komunikatory, strony internetowe, blogi, serwisy społecznościowe, grupy dyskusyjne, serwisy SMS i MMS¹¹.*

Niepokojące są dane związane są z subiektywnym oszacowaniem uzależnienia od komputerów lub Internetu w środowisku lokalnym. **Łącznie 83% mieszkańców uważa, że tego typu uzależnienie jest dość i bardzo powszechne w środowisku lokalnym.**

¹¹ Wojtasik, Ł. *Cyberprzemoc - charakterystyka zjawiska.*

BADANIA SPRZEDAWCÓW NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

Niewątpliwie ważną grupą, która może zarysować szczególny obraz problemów związanych z alkoholem występujących w gminie są sami pracownicy punktów sprzedaży alkoholu, spotykający się codziennie w swojej pracy z konsumentami tego napoju. Ich postawy wobec osób nabywających/konsumujących alkohol oraz przestrzeganie prawa w zakresie sprzedaży alkoholu mogą w znaczącym stopniu przyczynić się do ograniczenia problemów związanych z nadużywaniem alkoholu zarówno przez nieletnich jak i dorosłych.

GRUPA BADANA

Badanie zostało przeprowadzone wśród sprzedawców napojów alkoholowych w punktach sprzedaży na terenie miasta i gminy Miastko. Grupa badana stanowiła 23 kobiety i 7 mężczyzn. 10% respondentów to właściciele punktów sprzedaży alkoholu. Średnia wieku przebadanych sprzedawców wyniosła 42 lata.

CEL BADANIA

Ten obszar przeprowadzonych badań miał na celu poznanie postawy sprzedawców napojów alkoholowych względem następujących zagadnień:

- sprzedaży alkoholu osobom nieletnim,
- sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym,
- spożywania alkoholu w miejscu jego sprzedaży,
- nieprzyjemnych sytuacji zainicjowanych przez osoby spożywające alkohol.

WYNIKI BADAŃ

Jednym z pierwszych zagadnień poruszonych w kwestionariuszu ankiety dla sprzedawców alkoholu było określanie poziomu świadomości na temat niebezpieczeństw wynikających z zawartości alkoholu w poszczególnych rodzajach napojów alkoholowych.

54% badanych sprzedawców napojów alkoholowych wskazało, że nie zgadza się z twierdzeniem, aby alkohol zawarty w piwie był mniej groźny niż ten zawarty w wódce. Świadczy, to o **niskim** poziomie świadomości badanych na temat szkodliwości napojów o potencjalnie niższej zawartości procentowej alkoholu.

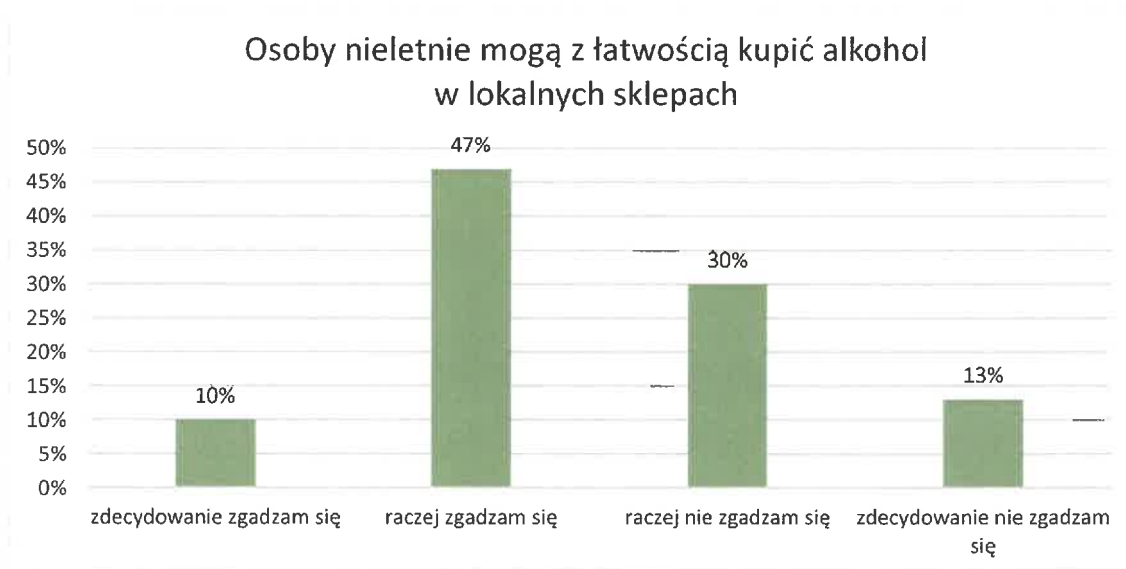
Łącznie 43% sprzedawców nie zgadza się ze stwierdzeniem, że dostęp do napojów alkoholowych powinien być ograniczony lub kontrolowany.

80% badanych respondentów uważa, że osoby, które piją alkohol nie zagrażają bezpieczeństwu w ich lokalnym środowisku.

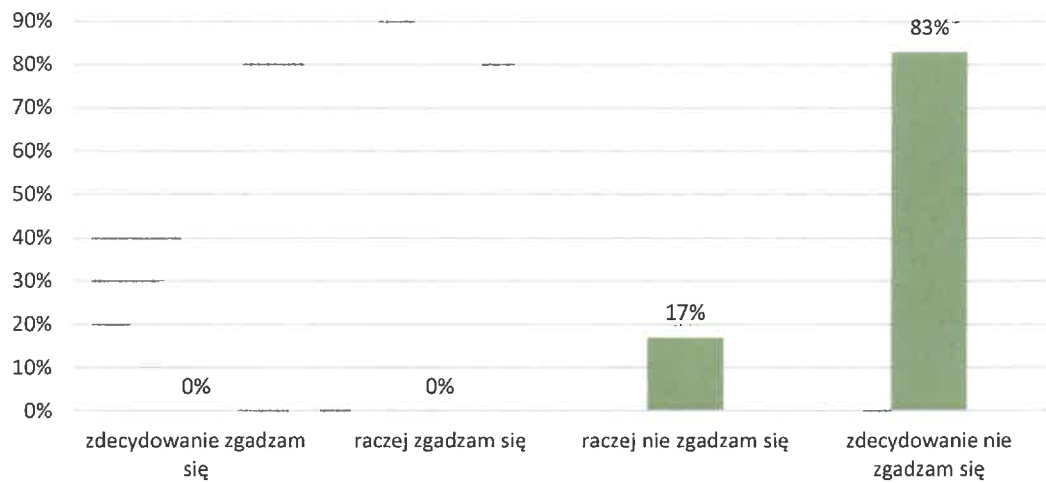

Kolejne pytanie dotyczyło subiektywnej oceny dostępności alkoholu dla osób poniżej 18. roku życia. **Zaledwie 43% sprzedawców nie zgadza się ze stwierdzeniem, aby osoby małoletnie miały łatwy dostęp do alkoholu.**

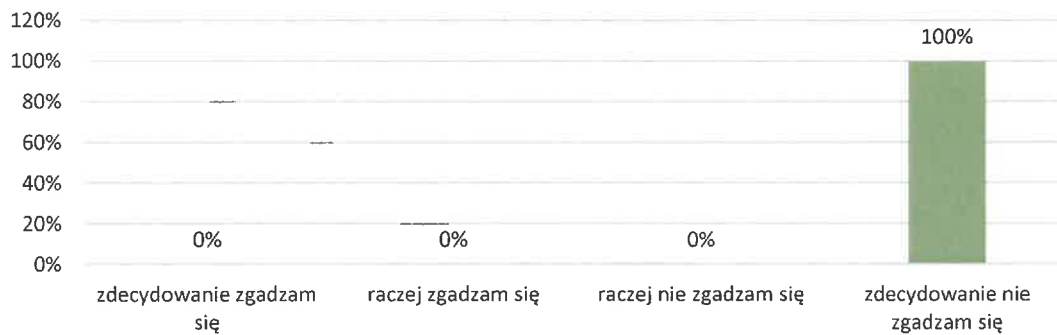

100% sprzedawców nie zgadza się ze stwierdzeniem, aby spożywanie alkoholu pomagało w trudnych sytuacjach życiowych. Równocześnie 100% badanych odpowiedziało, że prowadzenie samochodu po niewielkiej ilości alkoholu nie jest bezpieczne. Co więcej, wszyscy sprzedawcy jednogłośnie nie zgodzili się ze stwierdzeniem, ażeby kobiety w ciąży mogły bezpiecznie pić niewielkie ilości alkoholu.

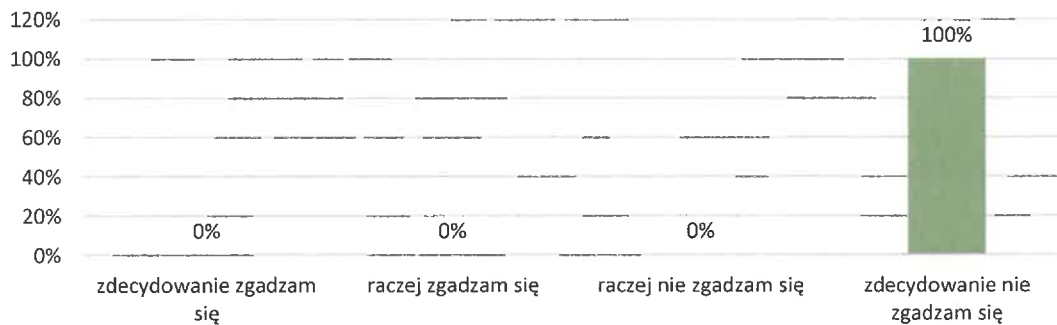
Spożywanie alkoholu pomaga w trudnych sytuacjach życiowych

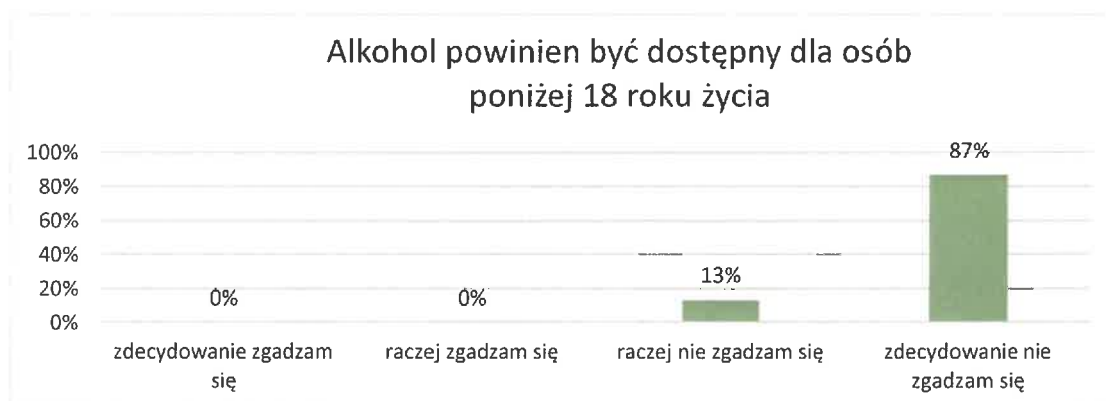
Prowadzenie samochodu po niewielkiej ilości alkoholu jest bezpieczne

Kobiety w ciąży mogą bezpiecznie pić niewielkie ilości alkoholu

100% sprzedawców napojów alkoholowych w mieście i gminie Miastko uważa, że alkohol nie powinien być dostępny dla osób poniżej 18. roku życia.

W większości badani nie zgodzili się ze stwierdzeniem, iż w okolicy jest zbyt dużo punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Sprzedawcy napojów alkoholowych w mieście i gminie Miastko deklarują, że przypadki próby kupna alkoholu przez osobę poniżej 18 roku życia zdarzają się najczęściej kilka razy w miesiącu (47%), a następnie kilka razy w roku (30%).

Spożywanie alkoholu w obrębie punktu sprzedaży wydaje się częstym zjawiskiem.

Po 33% badanych stwierdziło, że zdarza się to kilka razy w tygodniu oraz kilka razy w miesiącu. Zaledwie 8% ankietowanych stwierdziło, że takie sytuacje nie mają miejsca.

Sprzedawcy stwierdzili, że potrzebują interwencji policji najczęściej kilka razy w roku (47%) oraz kilka razy w miesiącu (20%).

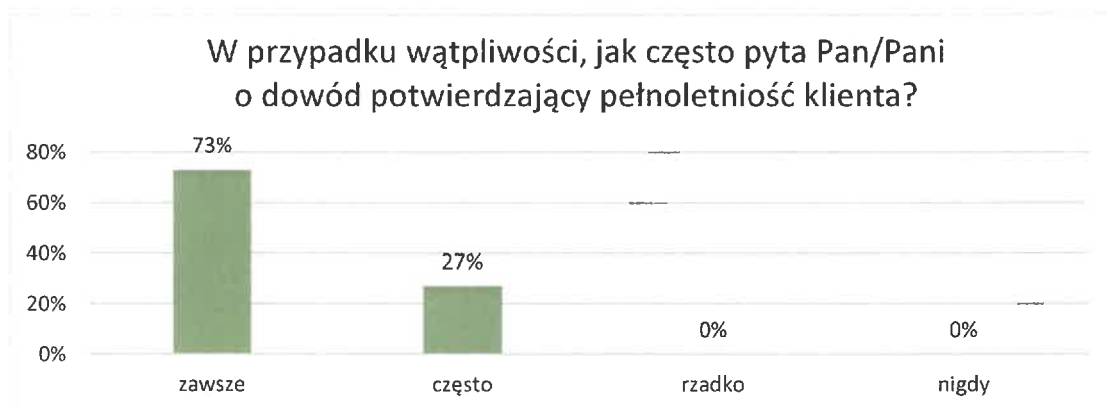

Wszyscy sprzedawcy napojów alkoholowych z miasta i gminy Miastko deklarują, że nigdy nie sprzedali alkoholu osobie, która budziła wątpliwości co do pełnoletności.

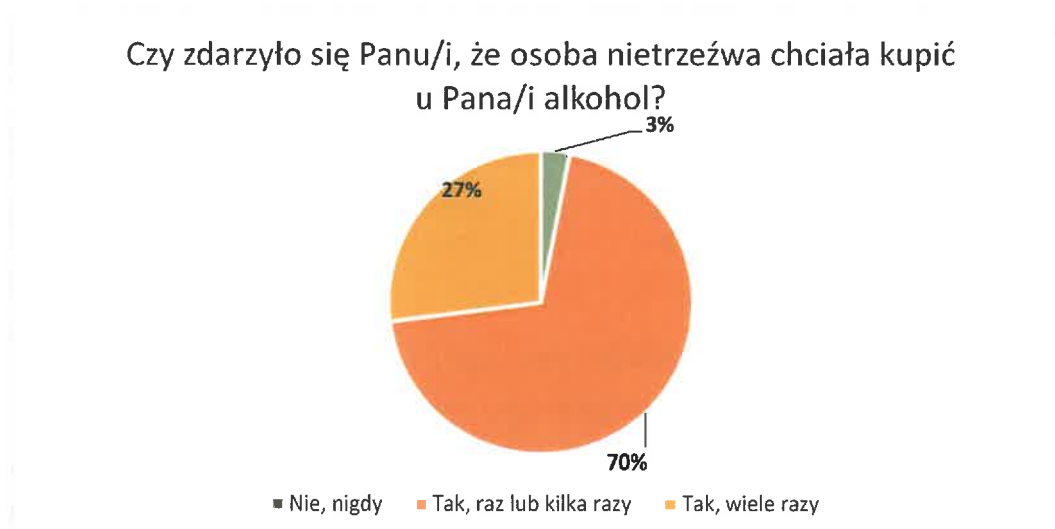

W przypadku wątpliwości co do wieku, **100% badanych zawsze lub często sprawdza dowody potwierdzające wiek kupującego.**

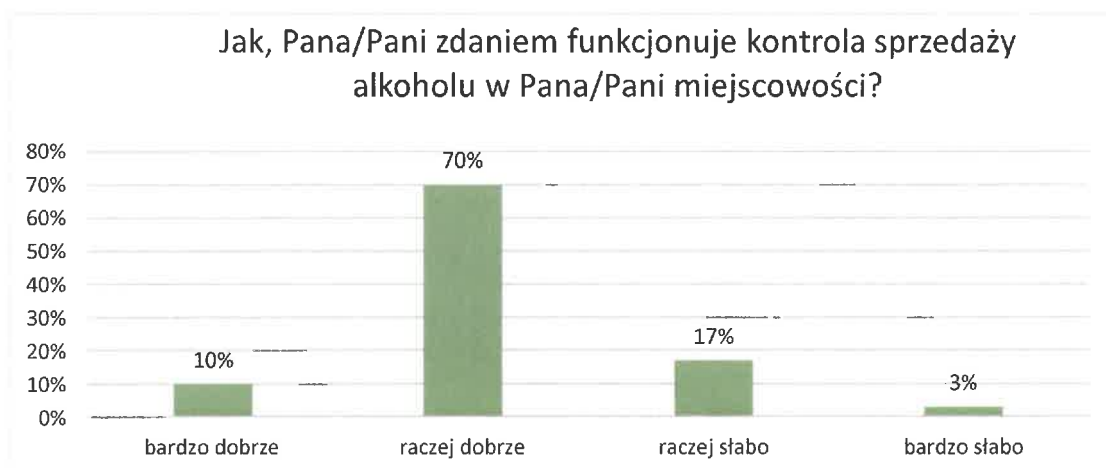
Badani sprzedawcy odpowiedzieli, iż próby kupna alkoholu przez osoby nietrzeźwe na terenie miasta i gminy Miasto – są dość częste (97%).

Z przeprowadzonych badań wynika, że ankietowani sprzedawcy odpowiedzialnie podchodzą do swojej pracy – 90% nigdy nie sprzedało alkoholu osobie nietrzeźwej.

Kolejne badane zagadnienie dotyczyło subiektywnej oceny funkcjonowania kontroli punktów sprzedaży alkoholu w mieście i gminie Miastko. **Łącznie 80% badanych oceniło jej funkcjonowanie raczej dobrze i bardzo dobrze.**

Nie wszyscy badani sprzedawcy świadomie pod względem prawnym wykonuje swoje obowiązki - **zaledwie 80%** ankietowanych zna swoje obowiązki i konsekwencje związane z nieprzestrzeganiem przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości. W związku z powyższym rekomenduje się organizację większej liczby szkoleń dla pracowników sklepów, w których sprzedaje się napoje alkoholowe.

W ostatnim pytaniu poprosiliśmy sprzedawców o wyrażenie subiektywnego odczucia związanego z wprowadzaniem na terenie miasta i gminy ograniczeń, w godzinach nocnych, sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem zamieszkania – **aż 83% ankietowanych jest przeciwnych takiemu pomysłowi.**

PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY

METODOLOGIA

Badanie przeprowadzono metodą CAWI (ang. *Computer-Assisted Web Interview* – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW (wykorzystane narzędzie badawcze to program CORIGO rekomendowany przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej. Użycie tej metody pozwala na efektywne badanie postaw uczniów. Forma ankiety internetowej jest dla dzieci i młodzieży atrakcyjna oraz pozwala na upewnienie się, że na wszystkie pytania zostanie udzielona odpowiedź.

CEL BADANIA

Podstawowym celem przeprowadzonych badań była analiza postaw i przekonań wobec substancji psychoaktywnych:

- alkoholu,
- narkotyków,
- dopalaczy,

oraz zagadnienia związane z uzależnieniami behawioralnymi.

CHARAKTERYSTYKA GRUPY BADANEJ

W badaniu wzięli uczniowie klas Szkół Podstawowych oraz Ponadpodstawowych na terenie miasta i gminy Miastko.

<i>Liczebność grup badanych</i>	
Szkoły Podstawowe - uczniowie klas 4-8 (SP 4-8)	273
Szkoły Ponadpodstawowe (SPP)	310
ŁĄCZNIE	583

WYNIKI

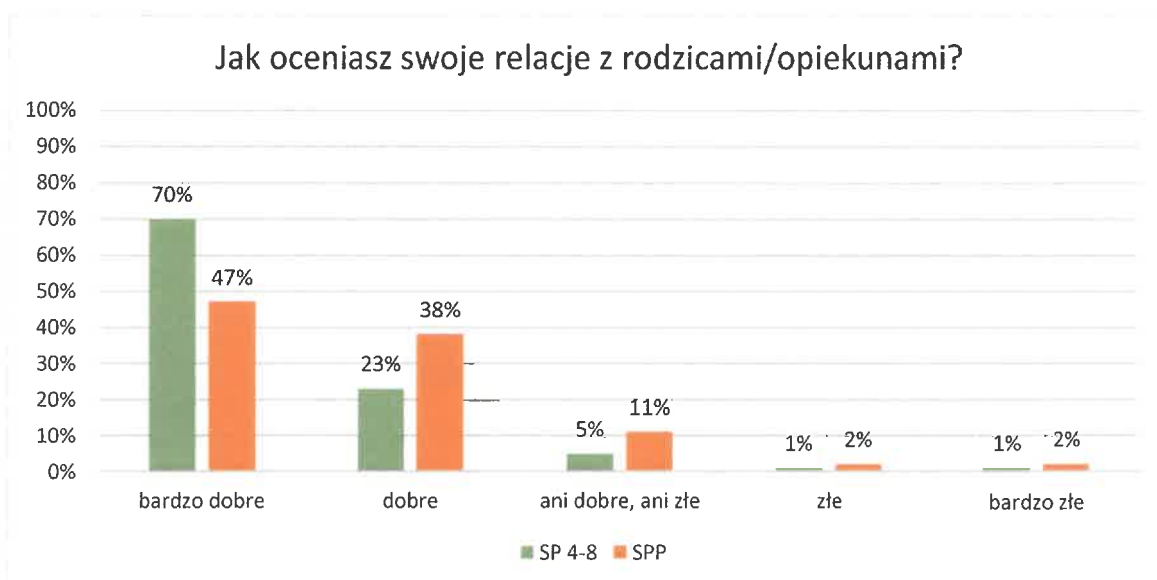

RELACJE Z RODZICAMI, NAUCZYCIELAMI ORAZ RÓWIEŚNIKAMI

Rozwijanie pozytywnych relacji międzyludzkich w okresie dorastania jest jednym z kluczowych elementów sprzyjających skuteczności programów profilaktycznych. Czynnikiem chroniącym przed podejmowaniem zachowań ryzykownych i niepożądanych u dzieci i młodzieży są niewątpliwie dobre relacje z osobami dorosłymi, którzy stanowią mogą dla nich oparcie i źródło wiedzy.

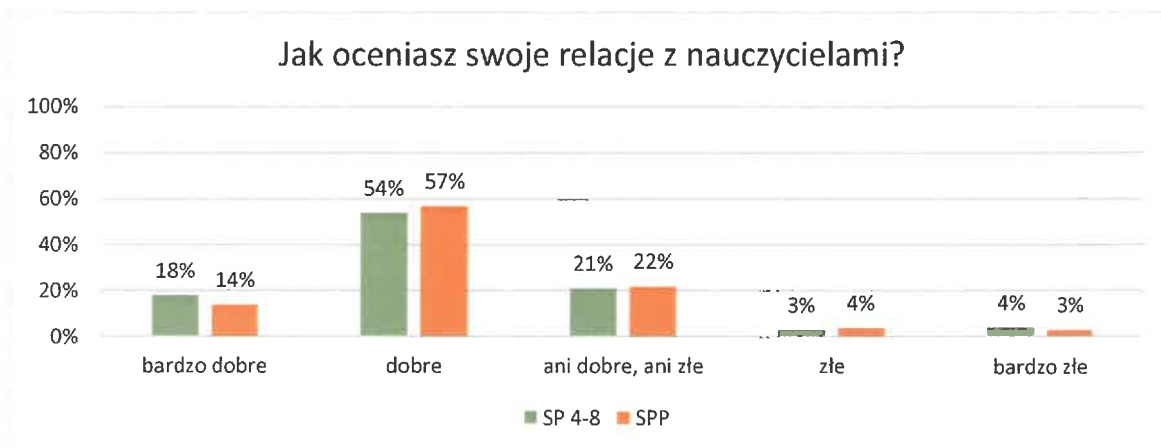
Uczniowie deklarują bardzo dobre lub dobre relacje z opiekunami: SP 4-8 łącznie 93%; SPP łącznie 85%. Pozytywne relacje rodzinne i umiejętne postępowanie wychowawcze rodziców jest jednym z silniejszych czynników chroniących dorastające dzieci przed angażowaniem się w zachowania ryzykowne /problemowe.

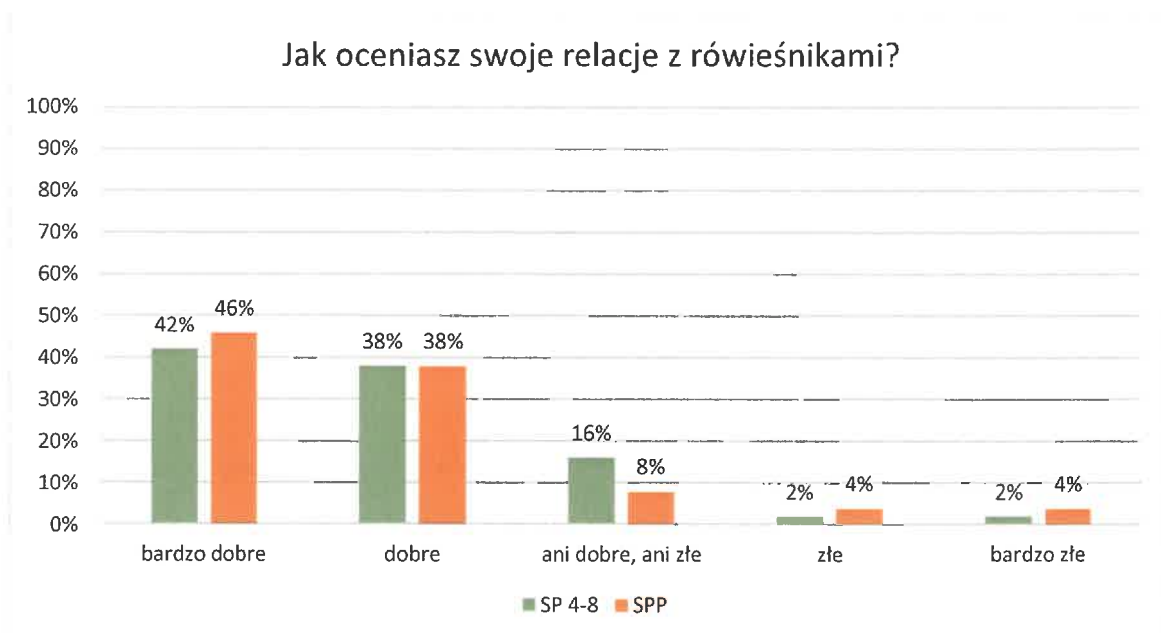
Klimat szkoły jest jednym z tych elementów środowiska społecznego, które w istotny sposób mogą modyfikować procesy socjalizacyjne i rozwojowe. Wiele badań wskazuje na to, że pozytywny klimat szkoły należy do istotnych czynników wspierających karierę szkolną dzieci i młodzieży, a także należy do czynników chroniących przed zachowaniami ryzykownymi. Dobry klimat w szkole sprzyja przystosowaniu uczniów do wymagań i obowiązków szkolnych; wiąże się z lepszymi wynikami w nauce, wyższą motywacją do uczenia się, większym zaangażowaniem uczniów w pracę na lekcjach, wyższymi wskaźnikami frekwencji oraz mniejszymi wskaźnikami „wypadania” uczniów z systemu szkolnego. Badacze przedmiotu wskazują także na związki dobrego klimatu szkoły z korzystnymi postawami uczniów wobec szkoły, wobec działalności prospołecznej w szkole, a także z zadowoleniem z siebie i poczuciem własnej wartości. Dodatkowo, wyniki badań mówią o tym, że postrzeganie przez uczniów swoich związków ze szkołą i z nauczycielami jako przeważnie pozytywnych jest związane z mniejszym rozpowszechnieniem zachowań ryzykownych młodzieży, w tym: używania substancji psychoaktywnych, stosowania przemocy, ryzykownych zachowań seksualnych oraz zaburzeń emocjonalnych i zachowania¹².

¹² K. Ostaszewski, *Zachowania ryzykowne młodzieży w perspektywie mechanizmów resilience*, Warszawa 2014.

Ważnym elementem relacji uczniów ze szkołą jest jakość kontaktów z nauczycielami. Jak wynika z przeprowadzonych badań, uczniowie z miasta i gminy Miastko mają w większości **bardzo dobre i dobre relacje z nauczycielami: SP 4-8: łącznie 72%; SPP: łącznie 71%.**

Kolejnym istotnym elementem są relacje z **rówieśnikami** – uczniowie z miasta i gminy **Miastko relacje z rówieśnikami oceniają w większości bardzo dobrze lub dobrze- SP 4-8: łącznie 80%; SPP: łącznie 84%.**

Powyższe wyniki wskazują na korzystną atmosferę wychowawczą oraz przyjazne środowisko szkolne, co stanowi niezwykle istotny czynnik chroniący przed podejmowaniem zachowań ryzykownych i niepożądanych u dzieci i młodzieży.

SUBSTANCJE PSYCHOAKTYWNE: ALKOHOL

Ekspansja i globalizacja mediów i rynków w dużym stopniu kształtuje poglądy i wartości młodzieży, jej wybory i zachowania. Młodzi ludzie w obecnej rzeczywistości mają więcej swobody, większe możliwości i częściej dysponują własnymi środkami pieniężnymi. Jednocześnie, grupa ta jest coraz bardziej narażona na oddziaływanie presji zewnętrznej, technik sprzedaży i marketingu, których agresywność w odniesieniu do towarów konsumpcyjnych i potencjalnie szkodliwych substancji, takich jak alkohol i inne substancje psychoaktywne, stale rośnie.

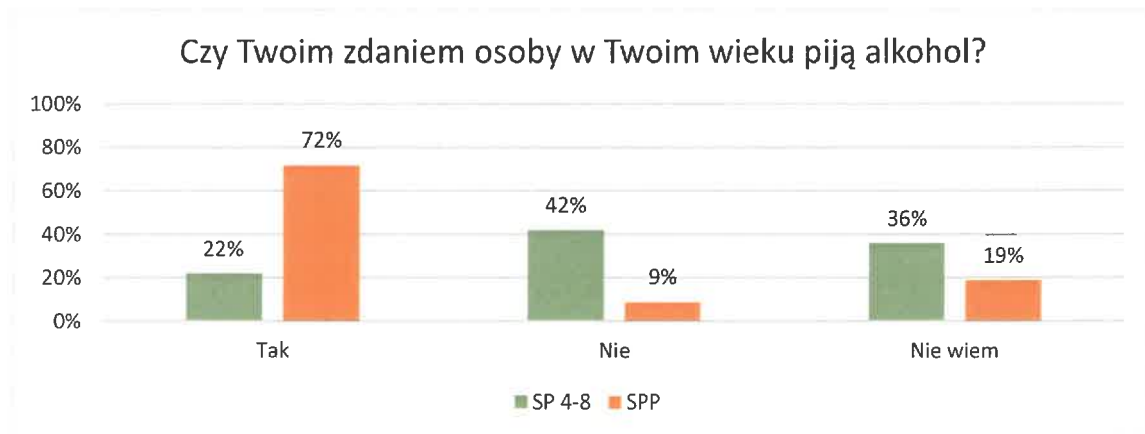
Jak wynika z badań ESPAD (Europejski Program Badań Ankiety w Szkołach na temat Używania Alkoholu i Narkotyków) z 2019 roku napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży. Choć raz w ciągu całego swojego życia piło 80,0% uczniów z młodziej grupy i 92,8% uczniów z starszej grupy. Picie napojów alkoholowych jest na tyle rozpowszechnione, że w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem piło 46,7% piętnasto-szesnastolatków i 76,1% siedemnasto-osiemnastolatków. Najbardziej popularnym napojem alkoholowym wśród całej młodzieży jest piwo, a najmniej – wino. Wysoki odsetek badanych przyznaje się do przekraczania progu nietrzeźwości. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem, chociaż raz upiło się 11,3% uczniów z młodziej kohorty i 18,8% ze starszej grupy wiekowej. W czasie całego życia ani razu nie upiło się tylko 66,7% uczniów młodziej i 43,4% uczniów starszych. W ciągu miesiąca poprzedzającego badanie: 74% (72% w 2016) uczniów przynajmniej raz piło piwo, 62% (63% w 2018) – wódkę i inne mocne alkohole, a 43% (41% w 2016) – wino¹³.

W pierwszej kolejności uczniowie zostali poproszeni o subiektywną ocenę, czy ich rówieśnicy spożywają alkohol. **22% uczniów klas 4-8 oraz 72% uczniów klas SPP przyznało, że ich rówieśnicy piją alkohol.**

---

¹³ J. Sierosławski, *Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych ESPAD przeprowadzonych w 2019 roku*, Warszawa 2020.

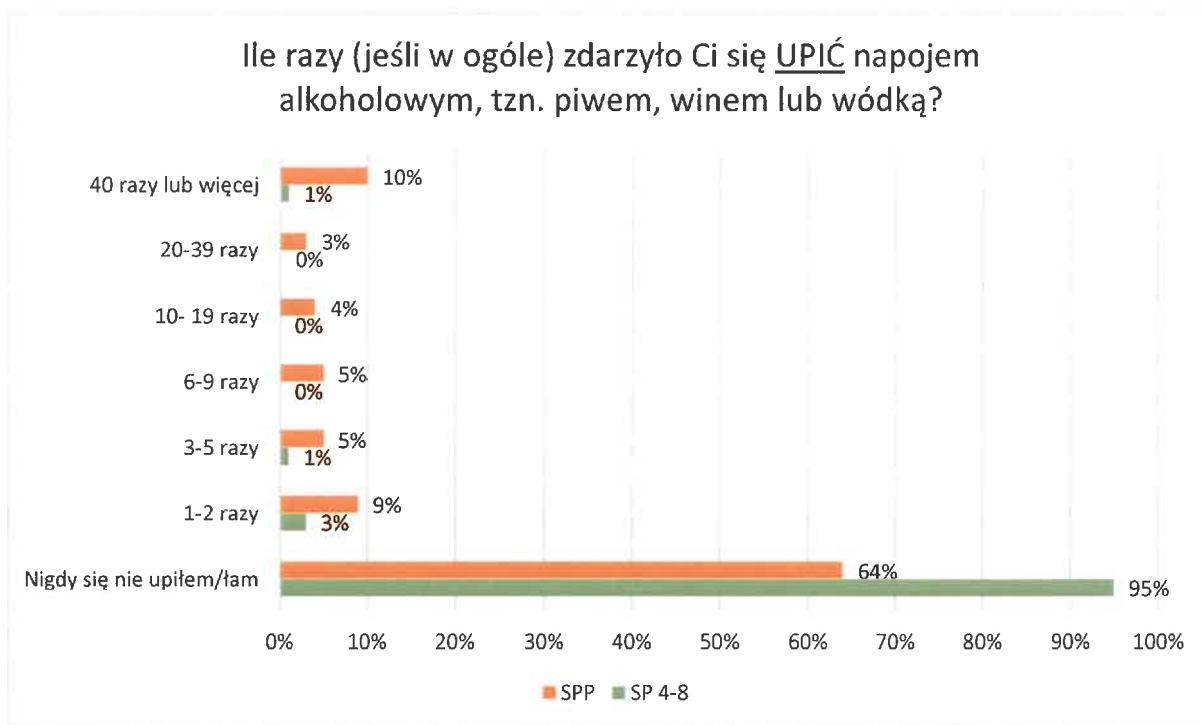

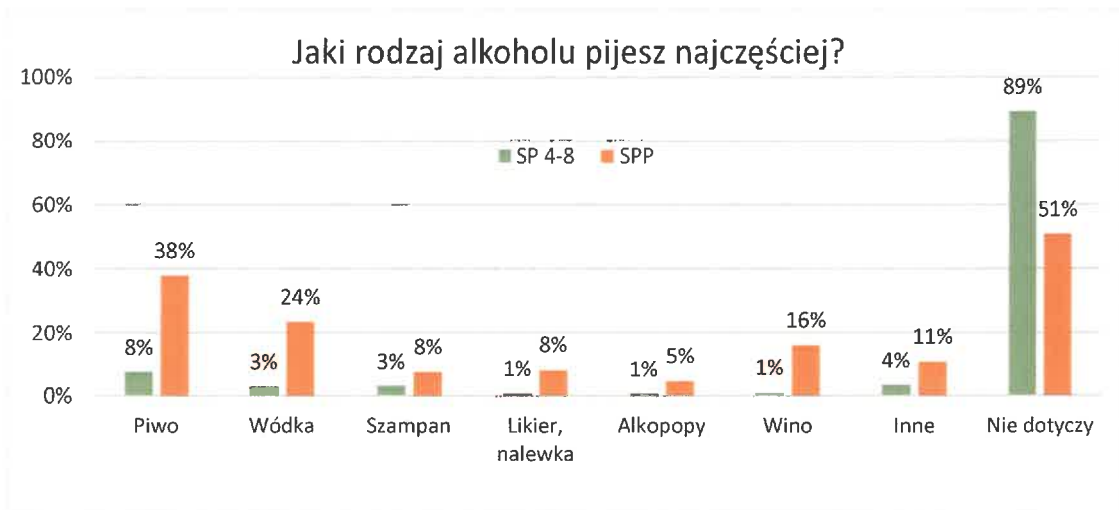
Jak wynika z przeprowadzonych badań **inicjację alkoholową** ma za sobą **18% badanych uczniów klas 4-8 oraz 58% uczniów klas SPP**. Wraz z wiekiem rośnie odsetek uczniów mających za sobą inicjację alkoholową. **Szkoły powinny zaplanować odpowiednie działania profilaktyczne związane ze skutkami picia alkoholu w młodym wieku – aż 22% uczniów klas SPP stwierdziło, że piło alkohol więcej niż 40 razy.**

Kolejno uczniowie zostali zapytani, ile razy zdarzyło im się wprowadzić w stan upojenia alkoholowego. **Większość młodszych uczniów (9%), którzy mają już za sobą eksperymentowanie z alkoholem – przyznało, że upiło się alkoholem już 1-2 razy, natomiast starsi zadeklarowali 40 i więcej razy (10%)**

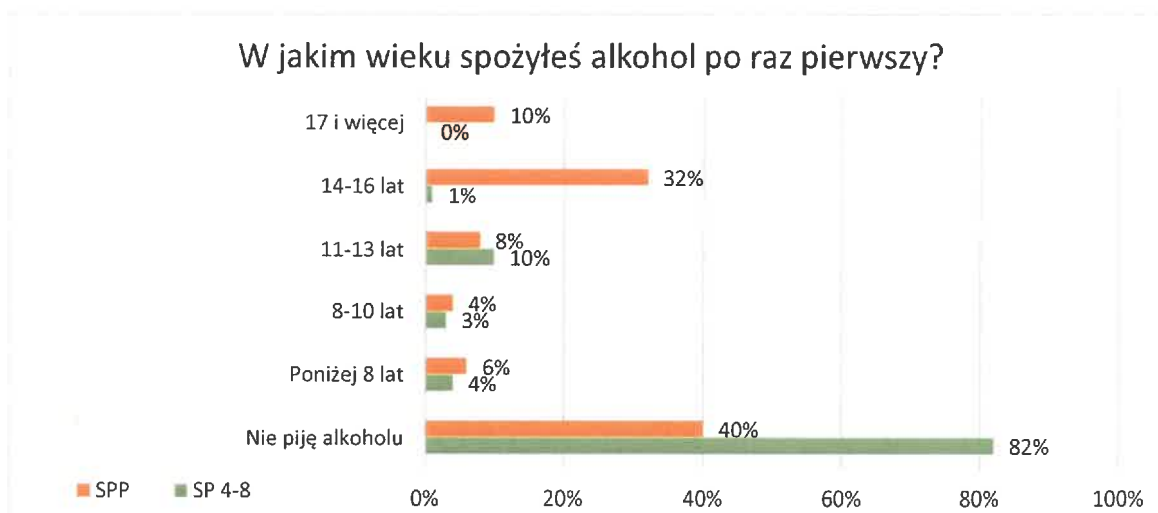
Następnie zapytano uczniów o rodzaj wypijanego alkoholu. **Uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych z miasta i gminy Miastko deklarujący spożywanie alkoholu najczęściej sięgają po piwo oraz wódkę.** Jednakże uczniowie preferują również inne alkohole. Szczegółowy rozkład deklaracji przedstawia poniższy wykres.

Wczesna inicjacja alkoholowa w gronie rówieśników czy w środowisku rodzinnym, gdzie rodzice dodatkowo dają przyzwolenie na próbowanie/picie alkoholu przez swoje dzieci, zwiększa ryzyko pojawienia się u nich w przyszłości potencjalnych problemów związanych ze spożywaniem alkoholu. Ponadto, takie przyzwalające postawy rodziców oraz wczesna intoksykacja alkoholowa są jednymi z wielu czynników zwiększających ryzyko pojawienia się zachowań problemowych u adolescenta. Dodajmy, że Polska uważana jest za kraj, w którym dominuje duże przyzwolenie dla intoksykacji alkoholowej, a sama konsumpcja alkoholu jest na porządku dziennym¹⁴.

Zapytaliśmy uczniów deklarujących spożycie alkoholu, w jakim wieku pili go po raz pierwszy. Starsi uczniowie wskazali na wiek 14-16 lat (32%), natomiast młodszy uczniowie na przedział 8-13 lat (13%).

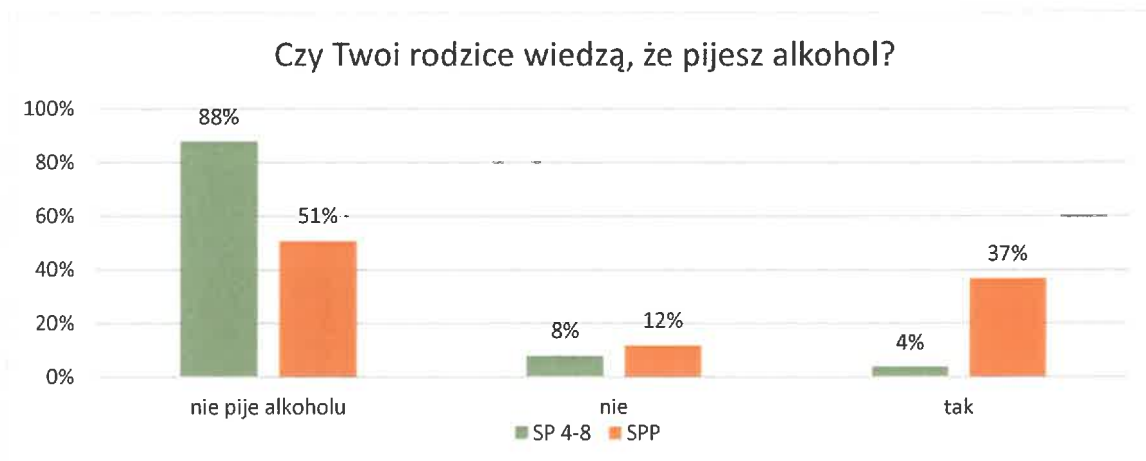
¹⁴ D. Dolata, *Picie kontrolowane – propozycja strategii pomocowych dla młodych dorosłych*, „Kultura-Społeczeństwo- Edukacja Nr 2 (6) 2014, Poznań 2004.

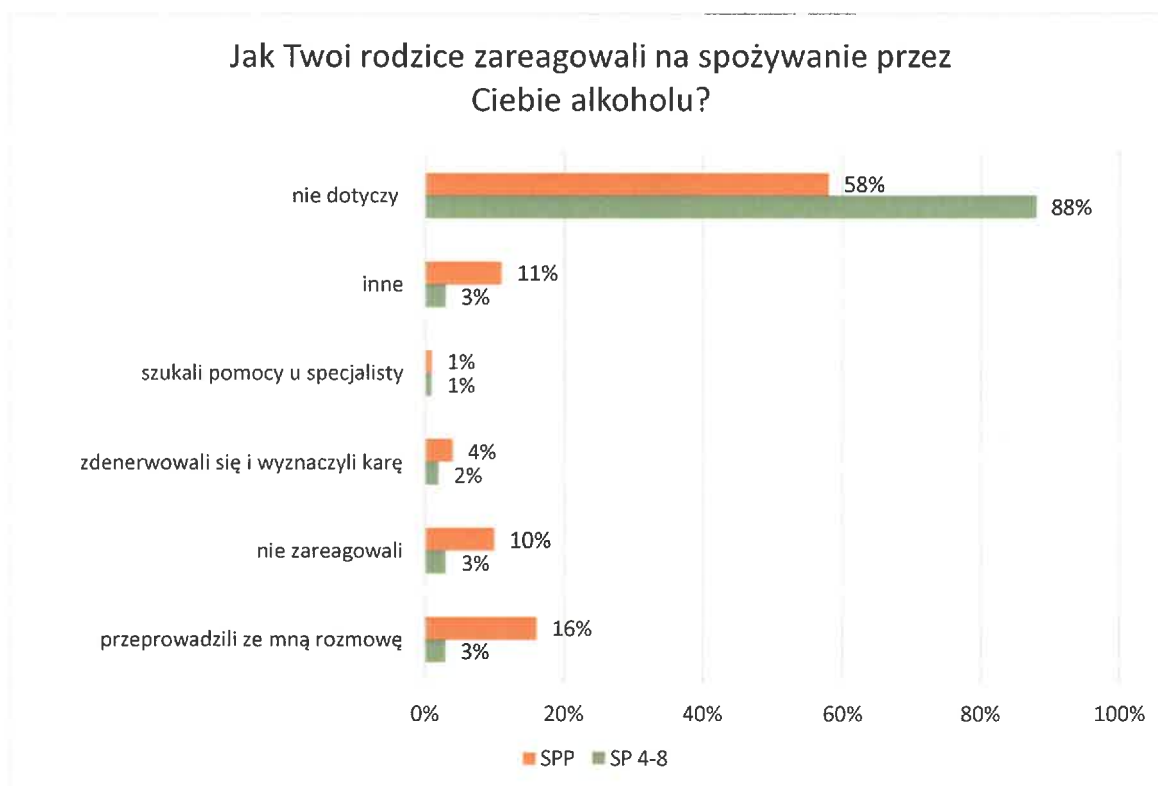
Zapytaliśmy również młodych mieszkańców miasta i gminy Miastko, jakie były konsekwencje picia alkoholu. Respondenci odpowiedzieli, iż po wypiciu alkoholu najczęściej nie mieli konsekwencji związanych z pićm alkoholu.

W kolejnym pytaniu uczniowie oceniali czy ich rodzice wiedzą o tym, że pili alkohol. 4% uczniów klas 4-8 oraz 37% klas SPP zadeklarowało, że ich rodzice nie są świadomi, że pili już alkohol.

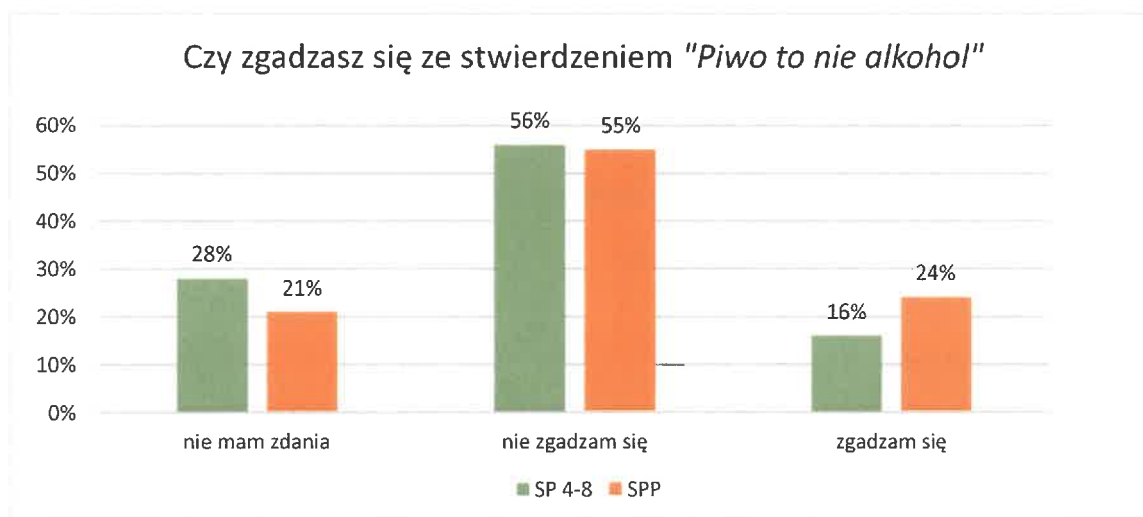
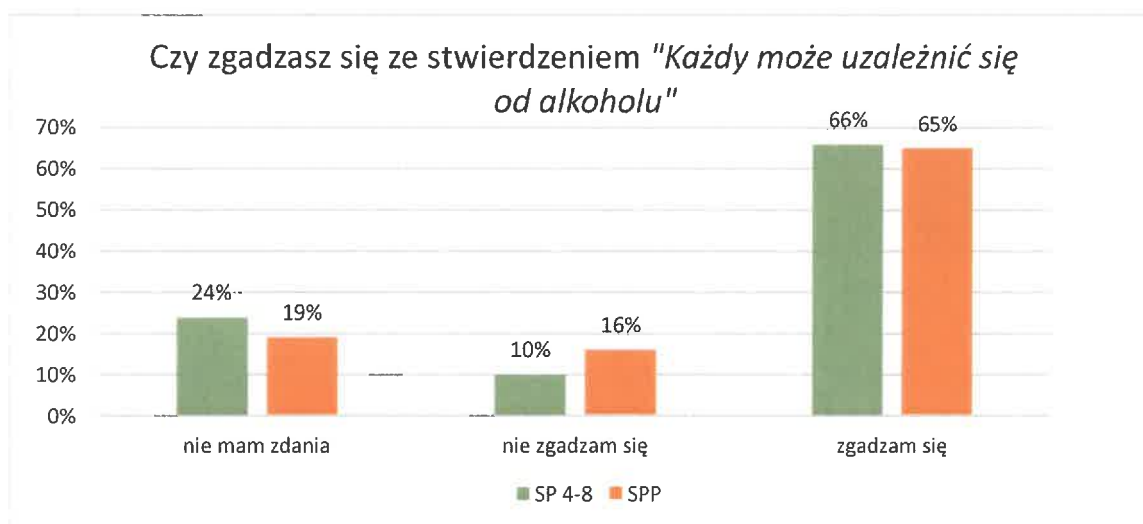

Jak wynika z deklaracji uczniów, reakcją ich rodziców na spożywanie przez nich alkoholu była przeprowadzona rozmowa (SP 486: 3%; SPP: 16%). Nie należy bagatelizować faktu, iż część opiekunów zignorowała problem i nie podjęła żadnych czynności (SPP: 16%).

Większa część (SP 4-8: 66%; SPP: 65%) ankieterowanych uczniów ma świadomość spożywania alkoholu i stwierdza, iż każdy może uzależnić się od alkoholu. Jednakże, nie można bagatelizować faktu, iż część uczniów zgodziła się ze stwierdzeniem, iż piwo nie

jest alkoholem (SP 4-8: 16%; SPP: 24%). Co oznacza, że spora część badanych uczniów nie jest świadoma wpływu alkoholu na zdrowie i samopoczucie człowieka.

Wydaje się, że alkohol jest dość łatwo dostępny dla uczniów, ponieważ **37% uczniów SP 4-8 oraz 27% uczniów SPP - odpowiedziało, iż zna takie miejsca w swojej okolicy, gdzie osoba niepełnoletnia może bez problemu kupić alkohol.**

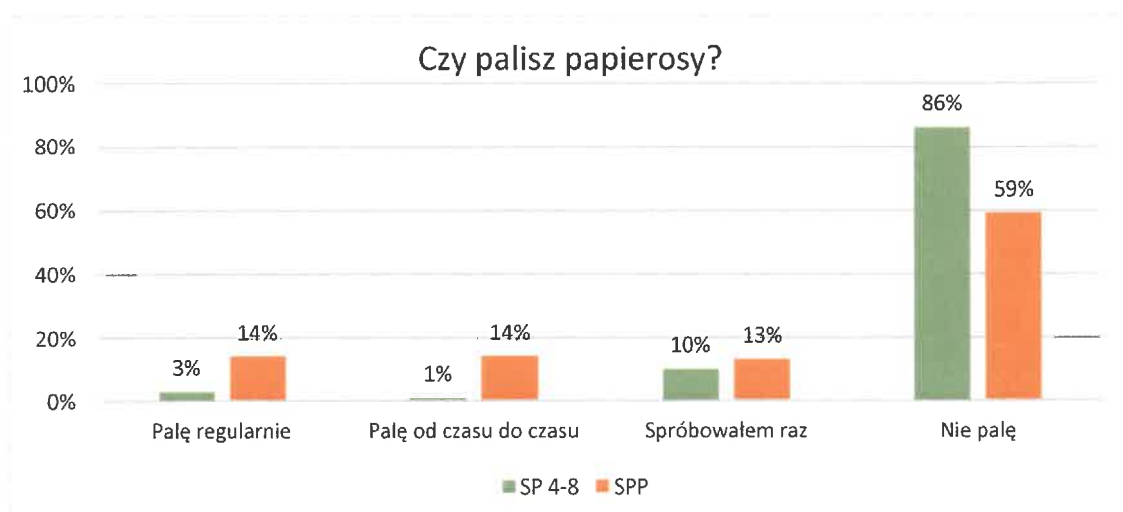
SUBSTANCJE PSYCHOAKTYWNE: PAPIEROSY

Jak wynika z badania ESPAD palenie tytoniu jest wśród uczniów z polskich szkół zachowaniem mniej powszechnym niż spożywanie alkoholu. Chociaż raz w życiu paliło 49,9% uczniów z młodszej i 65,5% uczniów ze starszej grupy. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem paliło 23,0% uczniów z grupy młodziej i 35,5% ze starszej.

Mimo słabnącej popularności papierosy w naszym społeczeństwie są wciąż atrakcyjną używką dla młodzieży. Zapytano więc uczniów czy ich rówieśnicy palą papierosy oraz czy sami kiedykolwiek próbowali papierosa.

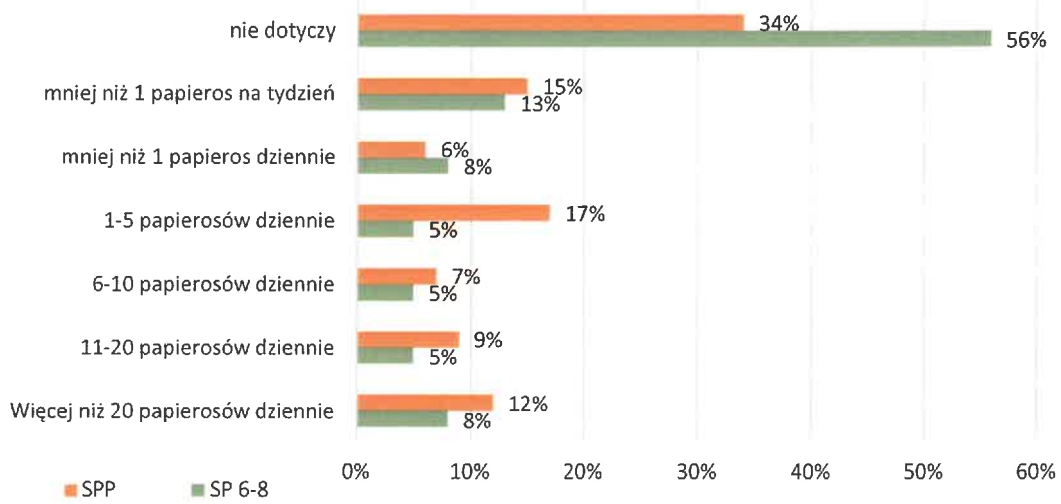
Zapytano ankietowanych o to, czy sami palą papierosy. **Inicjację nikotynową ma za sobą 14% uczniów klas 4-8 oraz 41% uczniów klas SPP. Młodszy uczniowie najczęściej deklarowali jednorazowe palenie wyrobów tytoniowych (10%), natomiast starsi palenie od czasu do czasu oraz palenie regularne (po 14%).**

Starsi uczniowie zadeklarowali, iż w ostatnim czasie najczęściej palili od 1 do 5 dziennie (SPP – 17%), młodsi natomiast mniej niż 1 papieros na tydzień (SP 4-8 – 13%).

Jak często palił(a)ś papierosy w ciągu ostatnich 30 dni?

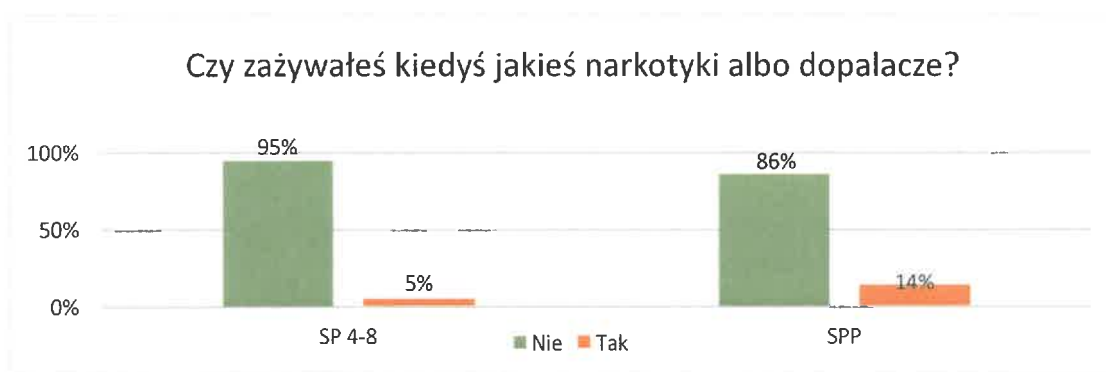

SUBSTANCJE PSYCHOAKTYWNE: NARKOTYKI I DOPALACZE

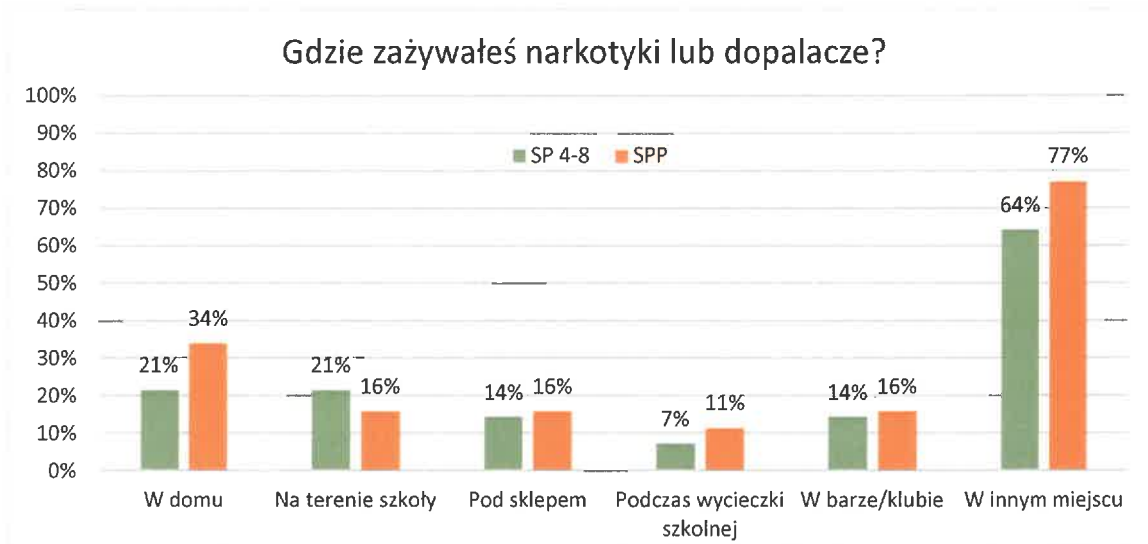
Wyniki badania ESPAD wskazują na znacznie niższy poziom rozpowszechnienia używania wśród polskiej młodzieży substancji nielegalnych (narkotyki, dopalacze), niż legalnych, zwłaszcza alkoholu i tytoniu. Większość badanych nigdy po substancje nielegalne nie sięgała. Wśród tych, którzy mają za sobą takie doświadczenia większość stanowią osoby, które co najwyżej eksperymentowały z marihuaną lub haszyszem. Chociaż raz w ciągu całego życia używało tych substancji 21,4% młodszych uczniów i 37,0% starszych uczniów.

Na drugim miejscu pod względem rozpowszechnienia używania substancji nielegalnych wśród uczniów gimnazjów jest amfetamina (4,2%), a wśród uczniów szkół wyższego poziomu – ecstasy (5,1%). Aktualne, okazjonalne używania substancji nielegalnych, czego wskaźnikiem jest używanie w czasie ostatnich 12 miesięcy, także stawia marihuanę lub haszysz przetwory konopi na pierwszym miejscu pod względem rozpowszechnienia. W klasach trzecich gimnazjów używa tych środków ponad 16,7% uczniów, w klasach drugich szkół ponadgimnazjalnych – 29,6%.

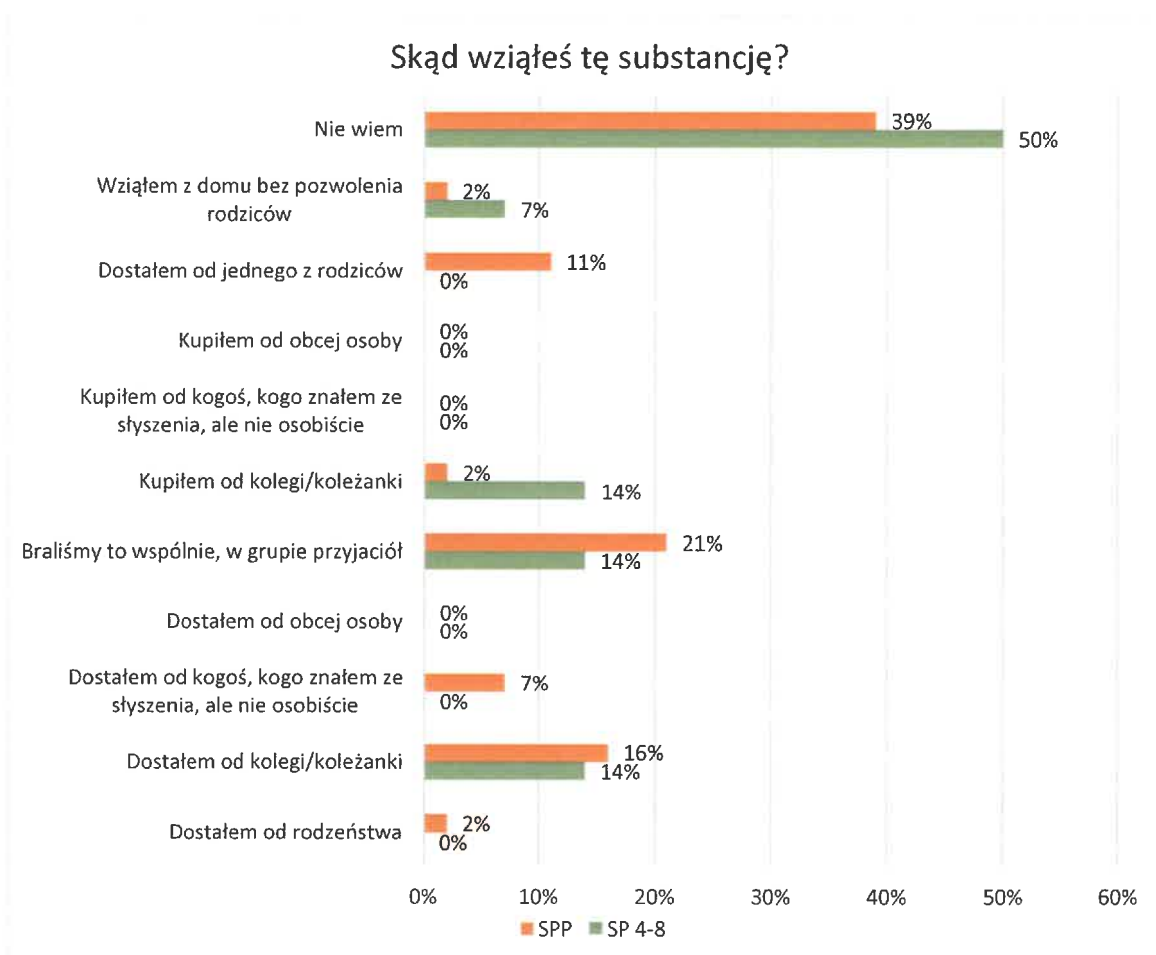
Niepokojące jest, iż, 5% młodszych oraz 14% starszych uczniów przyznało, że przyjmowało substancje psychoaktywne takie jak narkotyki i dopalacze.

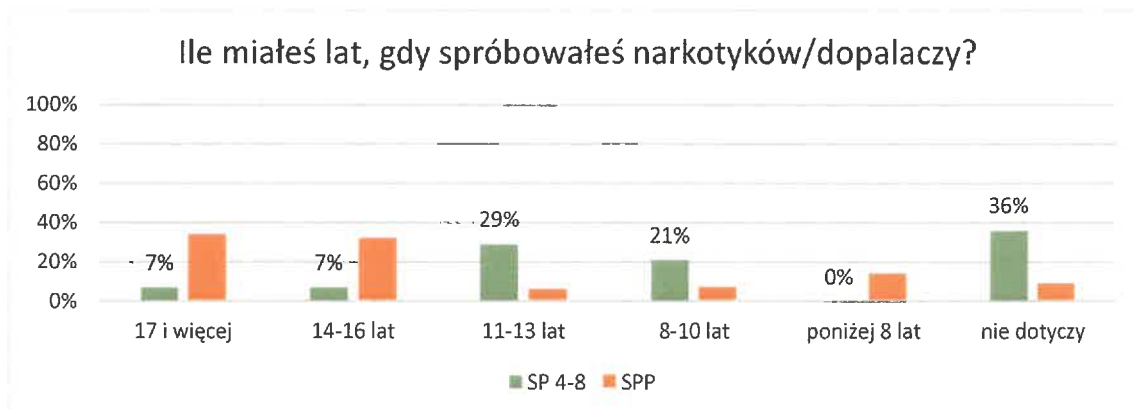
Uczniowie zostali również poproszeni o określenie, w jakich okolicznościach zażywali owe substancje psychoaktywne. Badani, którzy mają za sobą inicjację narkotykową wskazywali na wiele miejsc, w których zdarzyło im się przyjmować narkotyki lub dopalacze. **Respondenci deklarują, że zażywali je podczas wycieczek szkolnych, w szkole, pod sklepem oraz w domu.**

Jeżeli chodzi o źródło pozyskiwania substancji psychoaktywnych, to uczniowie w większości wskazywali, że kupili je od kolegi/koleżanki; od przyjaciół, a także że pozyskali je z domu.

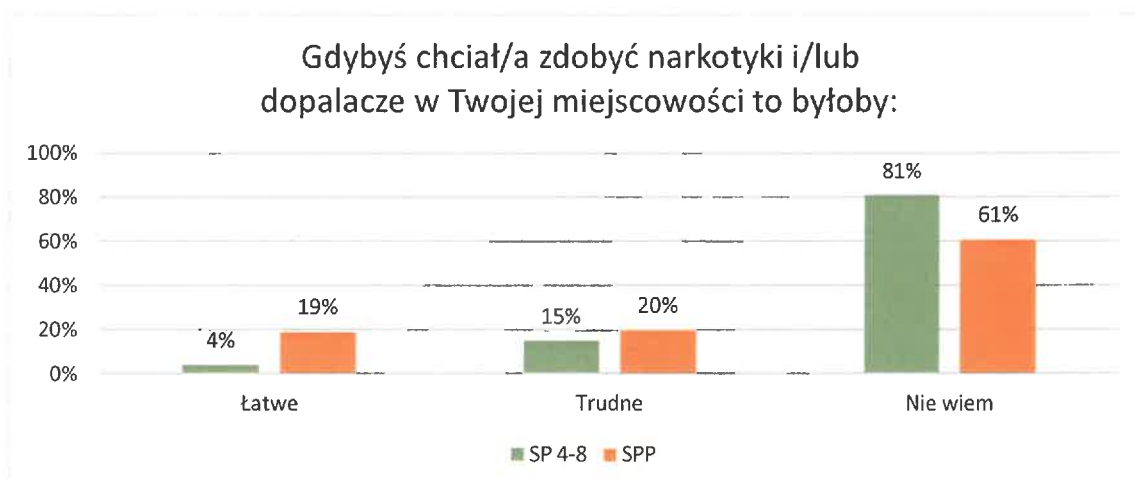

Uczniowie, którzy mają za sobą eksperymentowanie z narkotykami oraz dopalaczami – **dokonali tego w wieku 11-13 lat (SP 4-8: 29%) oraz w wieku 17 i więcej (SPP: 34%).**

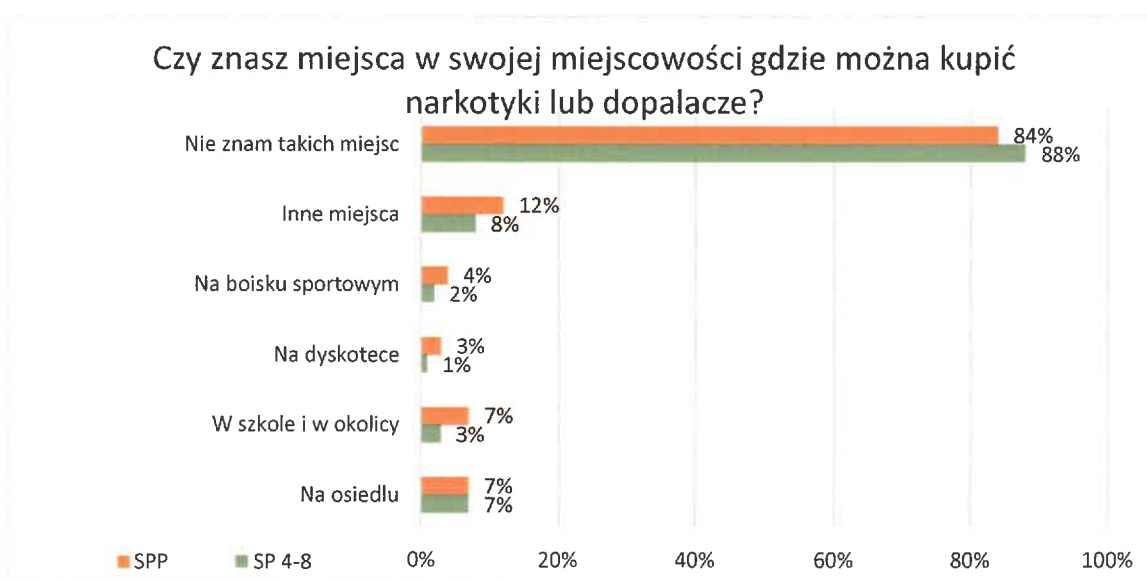

Młodzież w wieku szkolnym charakteryzuje się dużą ciekawością świata zewnętrznego – w tym pytaniu 8% uczniów klas 4-8 oraz 15% klas SPP odpowiada niepewnie, czy chcieliby spróbować narkotyków. Warto zauważyć, że w tym pytaniu 84% młodszych i 72% starszych ankietowanych odpowiedziało, że nie.

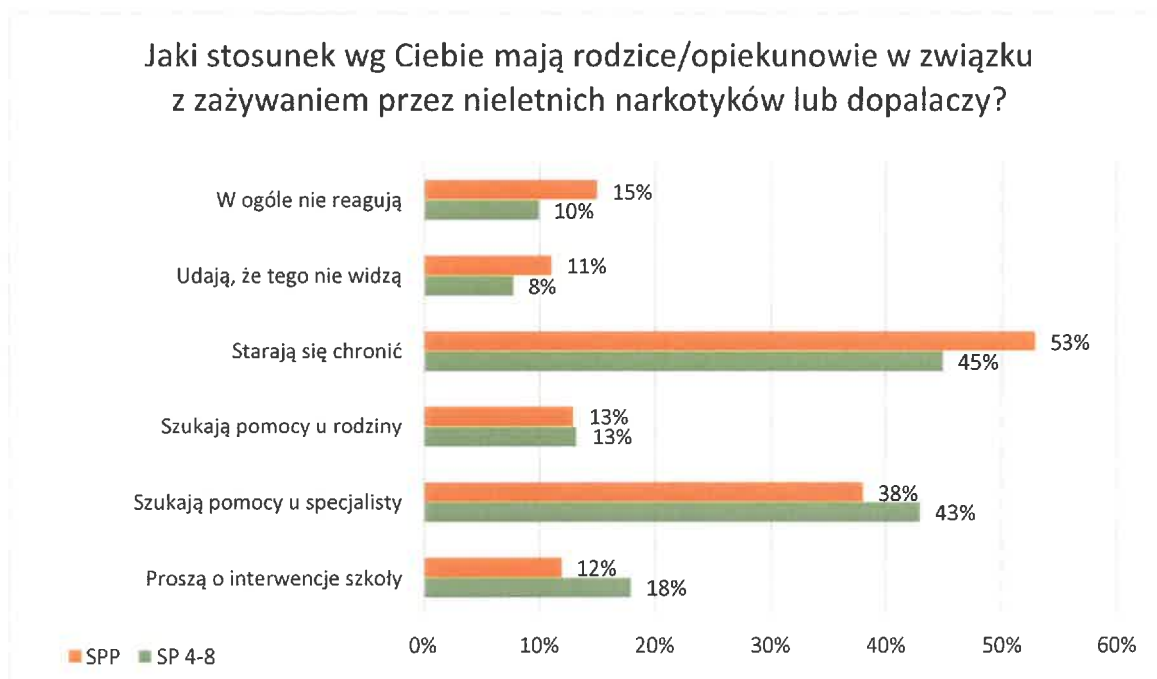

Kolejno, zapytano uczniów, czy znają w swojej miejscowości miejsca, w których można kupić narkotyki lub dopalacze. Większość badanych nie posiada takiej wiedzy (SP 4-8: 88%, SPP: 84%), **aczkolwiek pojawiły się wskazania uczniów wskazujące, gdzie można nabyć te substancje (np. na osiedlu oraz w szkole).**

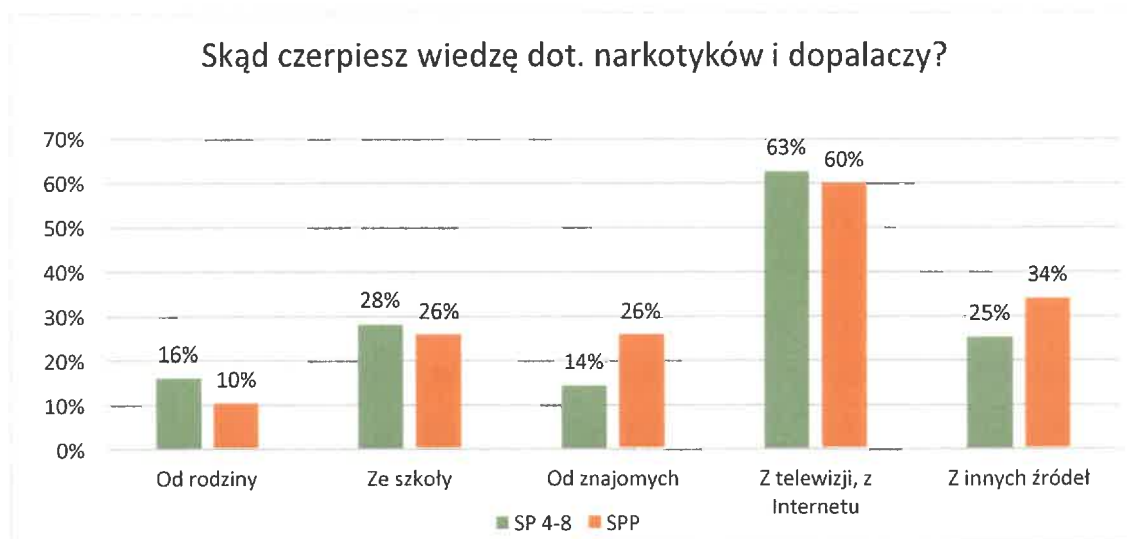

W procesie wychowawczym dzieci bardzo ważną odgrywają rodzice, którzy stanowią dla nich wzór do naśladowania – pod względem zachowania, wyrażanej opinii oraz postaw. Zapytaliśmy uczniów – jaki stosunek wg nich mają rodzice/opiekunowie w związku z zażywaniem przez nieletnich narkotyków i dopalaczy. Badani najczęściej zaznaczali, iż **dorośla część społeczeństwa miasta i gminy Miastko stara się od tego chronić dzieci oraz że szukają pomocy u specjalisty (SP 4-8: 45%; SPP: 53%). Należy**

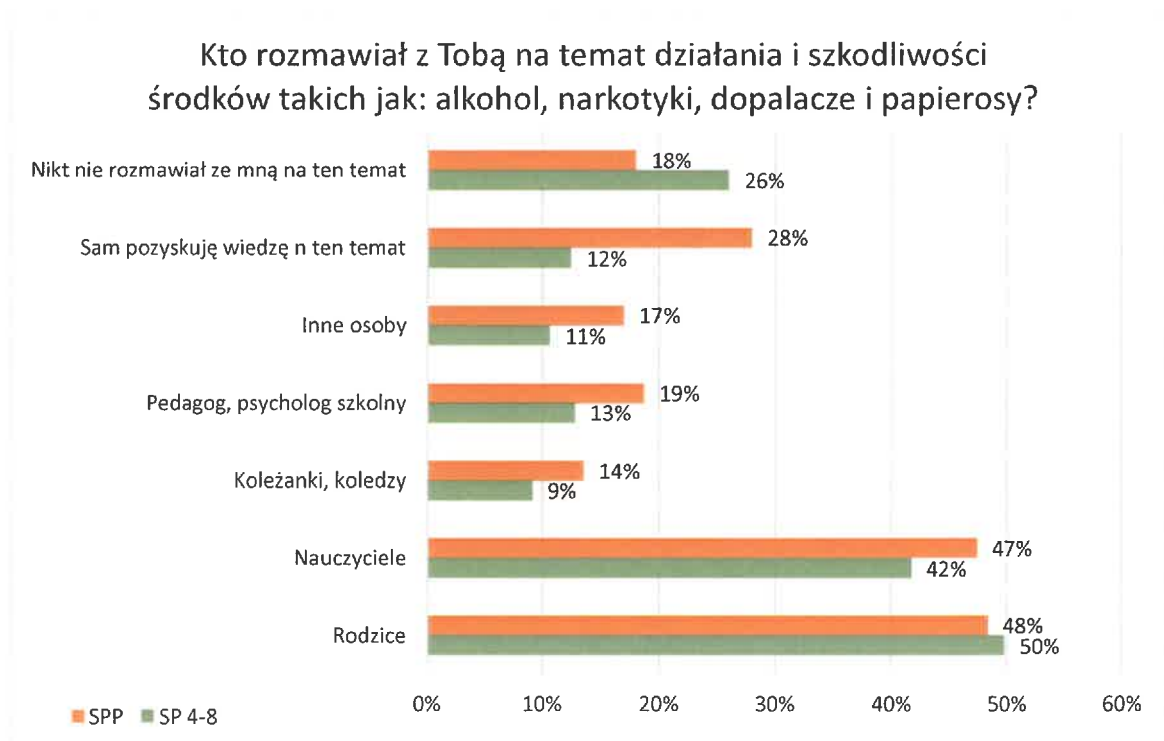
zauważyć, iż w opinii aż 10% młodzieży klas 4-8 oraz 15% SPP – rodzice w ogóle nie reagują.

XXI wiek jest to okres, w którym to młody człowiek ma każdą informację na wyciągnięcie ręki i niestety są one często zafałszowane (tzw. „fake news”) i kreujące zły punkt widzenia młodych dorosłych. Badani uczniowie odpowiedzieli, że najczęściej o narkotykach i dopalaczach wiedzą dzięki dostępowi do Internetu oraz telewizji (SP 4-8: 63%; SPP: 60%).

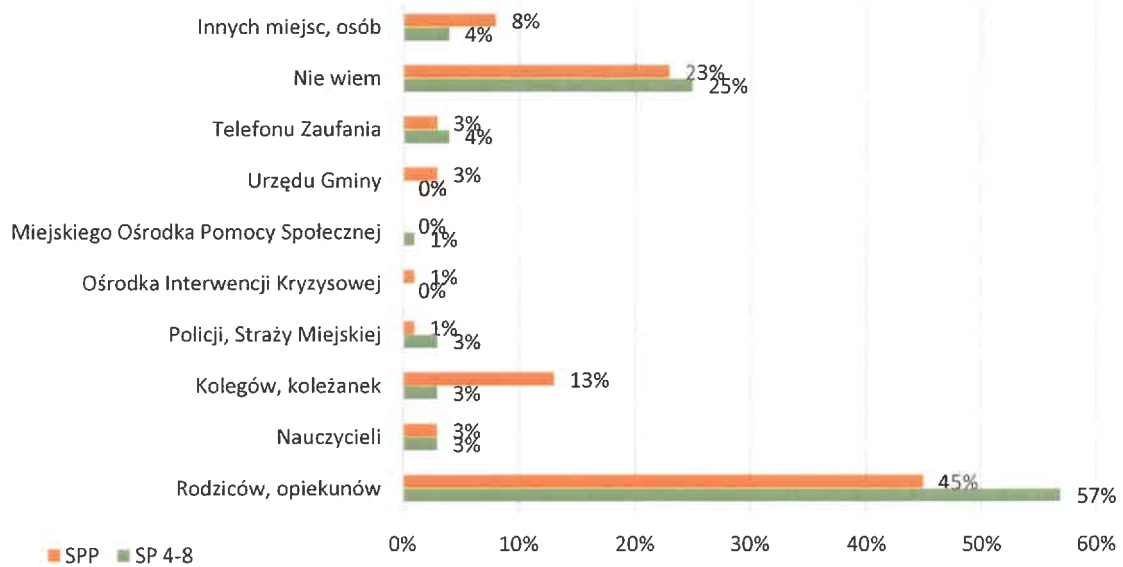

W kolejnym pytaniu uczniowie zostali zapytani o to kto z nimi rozmawiał nt. działania oraz szkodliwości substancji psychoaktywnych. Na pierwszym miejscu pojawiają się rodzice (SP 4-8: 50%; SPP: 48%), a następnie nauczyciele (SP 4-8: 42%; SPP: 47%). Aż 26% (SP 4-8) oraz 18% (SPP) ankietowanych zadeklarowało, że nikt z nimi nigdy nie rozmawiał na ten temat.

Pod względem zaufania w przypadku problemu z substancjami psychoaktywnymi na pierwszym miejscu pojawili się rodzice (SP 4-8: 57%; SPP: 45%). To na co należy zwrócić uwagę jest fakt, że prawie nikt z badanych w tym pytaniu nie zaznaczył nauczycieli. Koniecznym korkiem wydaje się zorganizowanie warsztatów dla pracowników pedagogicznych, w których to tematyka dotyczyłaby komunikacji nauczyciel-uczeń w sytuacjach kryzysowych.

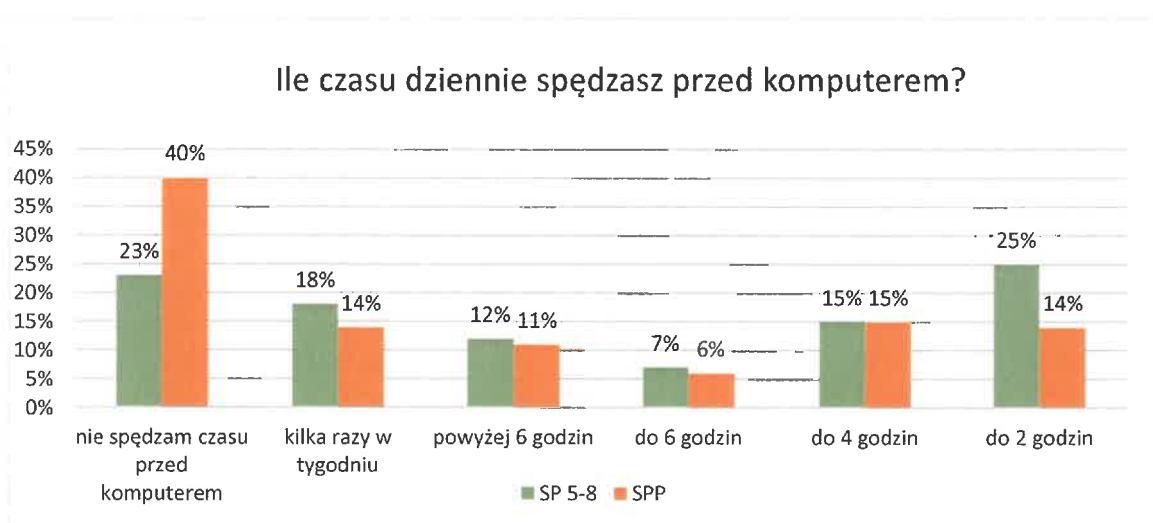
Do kogo zwróciłbyś się o pomoc mając problem związany z alkoholem, narkotykami lub dopalaczami?

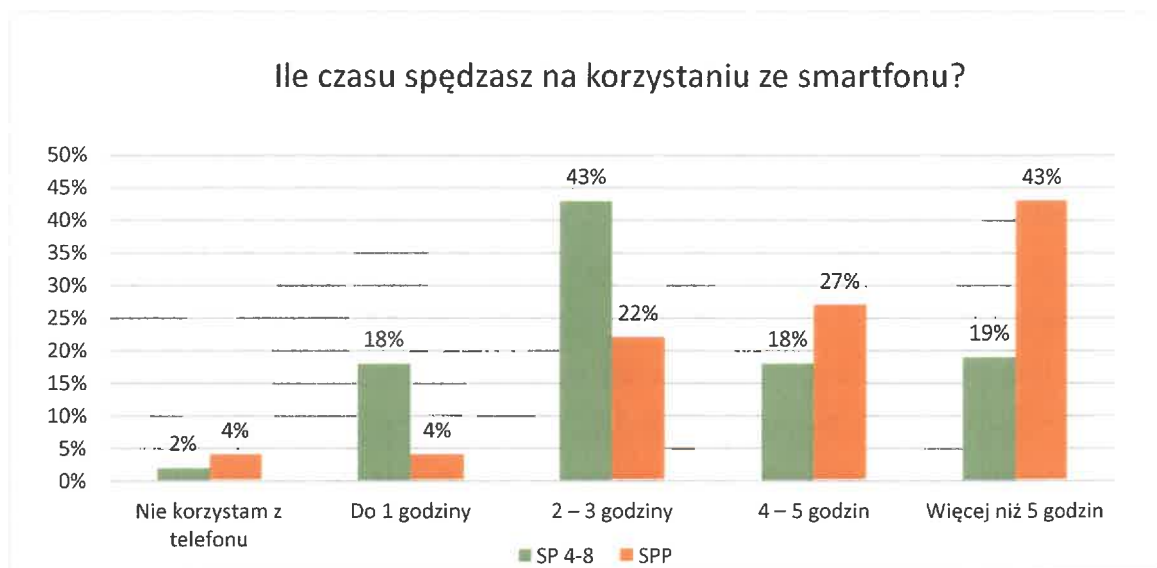
Problematyka nieprawidłowego korzystania z Internetu i komputera (w tym, nadużywanie) staje się coraz powszechniejszym zagadnieniem. Komputer i Internet oferują szeroki wachlarz aktywności – zarówno prorozwojowych (dostęp do wiedzy), jak i patologicznych (m.in. dostęp do treści pornograficznych). Jedną z najbardziej rozpowszechnionych aktywności, które można wykonywać będąc online, jest granie w gry czy korzystanie z portali społecznościach. Mimo że odpowiedzialne korzystanie z komputera i Internetu, nawet przez dzieci, niesie ze sobą wiele korzyści, to należy jednak zwrócić uwagę na potencjalne zagrożenia wynikające z nadmiernego, pozbawionego kontroli zaangażowania. Poza skrajnymi przykładami niebezpieczeństwa, jakie wiąże się z nielegalnym użytkowaniem Internetu, pozostaje obszar związany z negatywnymi konsekwencjami dla rozwoju psychospołecznego dzieci i młodzieży. Spędzanie coraz większej ilości czasu przed monitorem komputera ma konsekwencje dla zdrowia fizycznego, ale także dla rozwoju emocjonalnego i społecznego.¹⁵

Niepokojący wydaje się być fakt, że uczniowie szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych z miasta i gminy Miastko najczęściej spędzają przed komputerem do 6 godzin dziennie (SP 4-8: 47%; SPP: 35%).

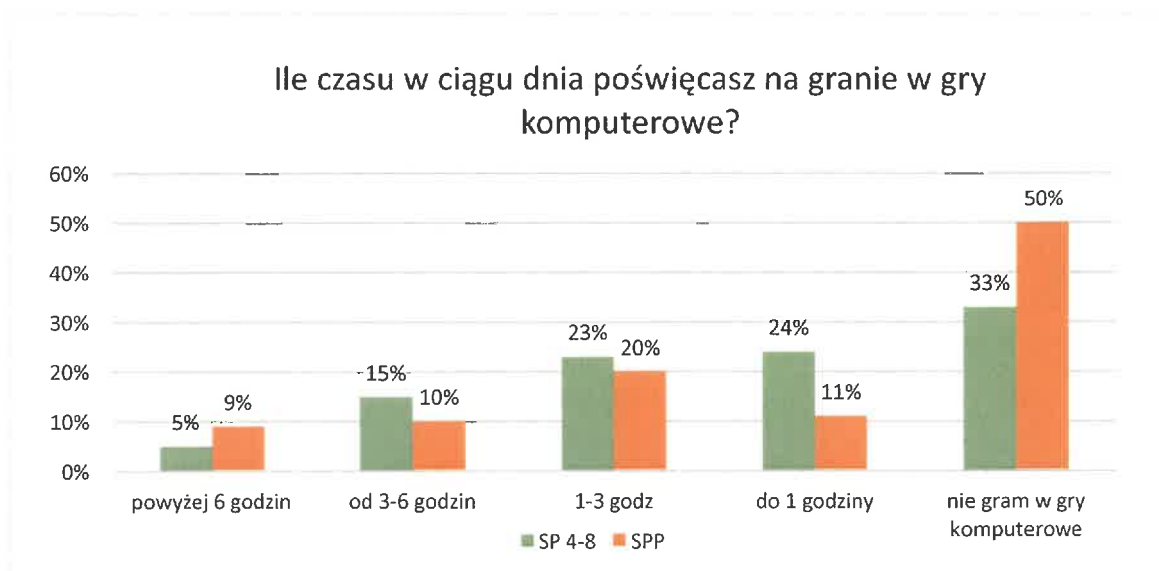
¹⁵ Rowicka M., *Uzależnienia behawioralne. Praktyka i teoria*, Minister Zdrowia, Krajowe Biuro do spraw Przeciwdziałania Narkomanii, Warszawa 2015

W przypadku korzystania ze smartfonu młodszy uczniowie deklarują najczęściej czas 2-3 godzin dziennie (43%), a uczniowie starsi wskazywali na czas powyżej 5 godzin dziennie (43%).

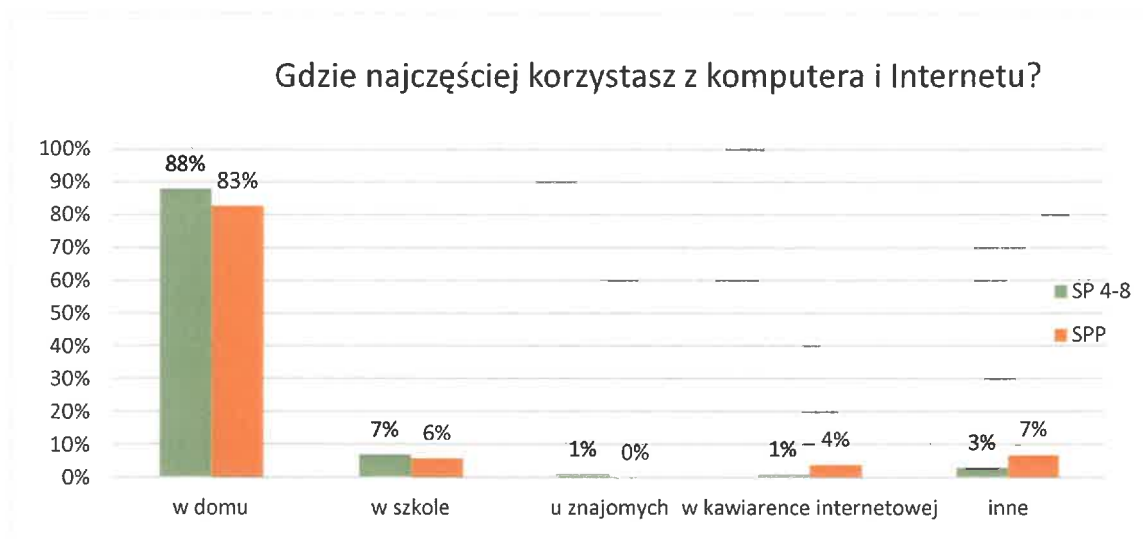

Zapytaliśmy uczniów, ile czasu w ciągu dnia poświęcają na granie w gry komputerowe. Optymistyczne są wskazania 33% uczniów klas 4-8 oraz 50% uczniów klas SPP mówiące, że nie grają w gry komputerowe. Z kolei warto zwrócić uwagę, że najwięcej czasu na gry komputerowe poświęcają uczniowie młodszych klas.

Należy tutaj zaznaczyć, że dzieci i młodzież, tak samo jak dorośli, nie zawsze potrafią dokonać „uczciwej” samooceny swoich negatywnych przyzwyczajzeń czy nawyków, dlatego należy mieć na uwadze, że ten odsetek w rzeczywistości może być jeszcze wyższy.

Według deklaracji uczniowie najczęściej korzystają z komputera i Internetu w domu (SP 4-8: 88%; SPP: 83%).

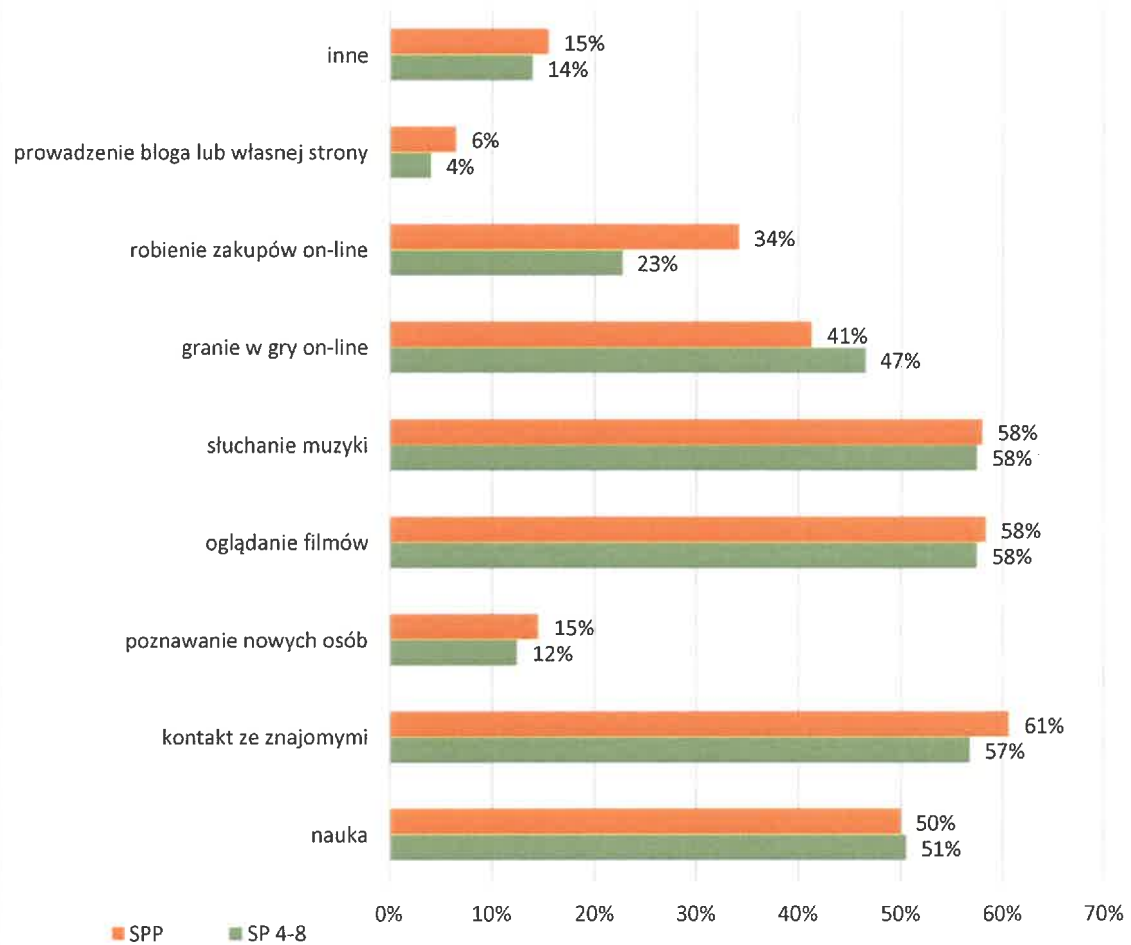
Jeżeli chodzi o **powody korzystania z komputera i Internetu** uczniowie wskazywali kolejno na:

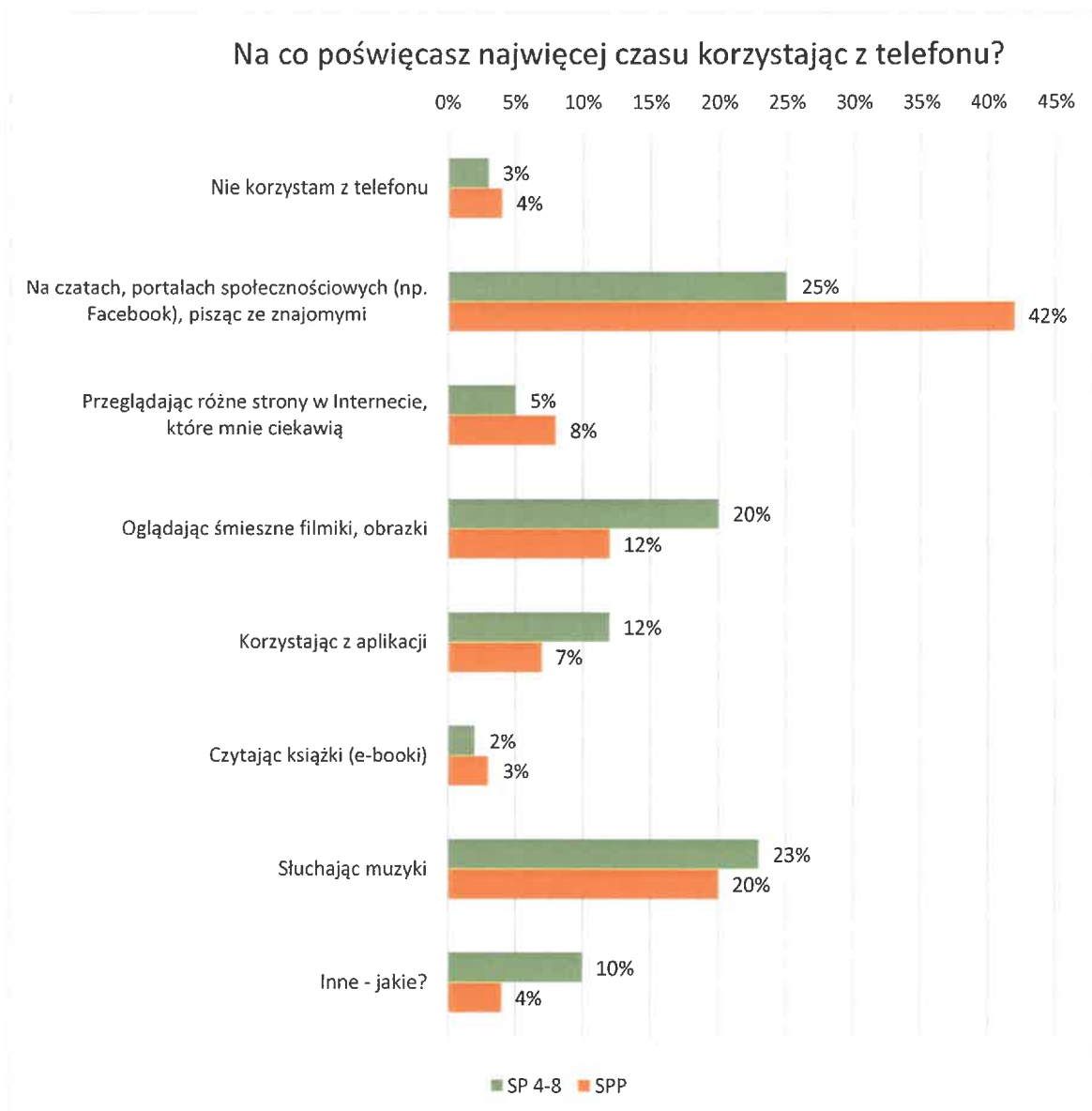
- **SP 4-8:** słuchanie muzyki oraz oglądanie filmów (po 58%), kontakt ze znajomymi (57%) oraz nauka (51%).

- **SPP:** kontakt ze znajomymi (61%), oglądanie filmów oraz słuchanie muzyki (po 58%) oraz nauka (50%).

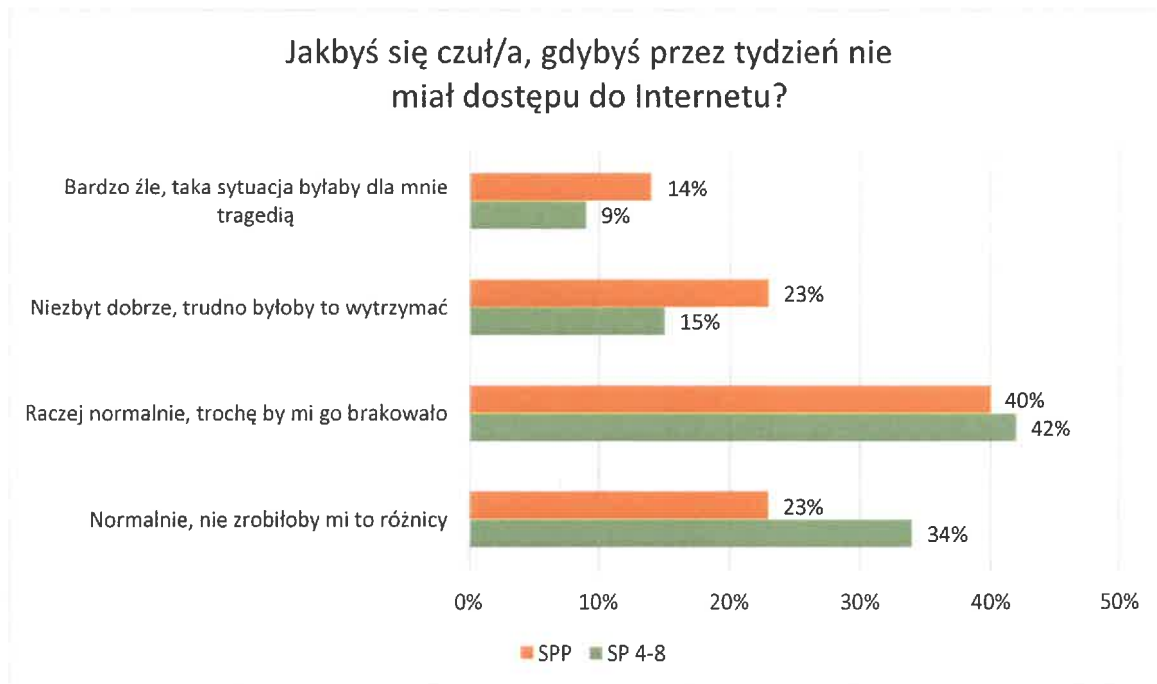
Natomiast podczas korzystania z telefonu komórkowego na pierwszym miejscu znajdują się: portale społecznościowe (SP 4-8: 25%; SPP: 42%), słuchanie muzyki (SP 4-8: 23%; SPP: 20%) oraz oglądanie tzw. memów (SP 4-8: 20%; SPP: 12%).

Z jakich powodów najczęściej korzystasz z komputera i Internetu?

Łącznie **76% uczniów klas 4-8** oraz **63% uczniów klas SPP** deklaruje, że **brak dostępu do Internetu nie miałby dla nich znaczenia** lub też **wpływ ten byłby niewielki**. Aczkolwiek, spora część uczniów, szczególnie starszych przyznaje, że **odczuwałaby brak dostępu do Internetu (SP 4-8 – 24%; SPP – 37%)** – z czego 9% uczniów klas 4-8 oraz 14% klas SPP stwierdziło, że **korzystanie z Internetu jest dla nich na tyle istotne, że brak takiej możliwości odczuliby bardzo negatywnie**.

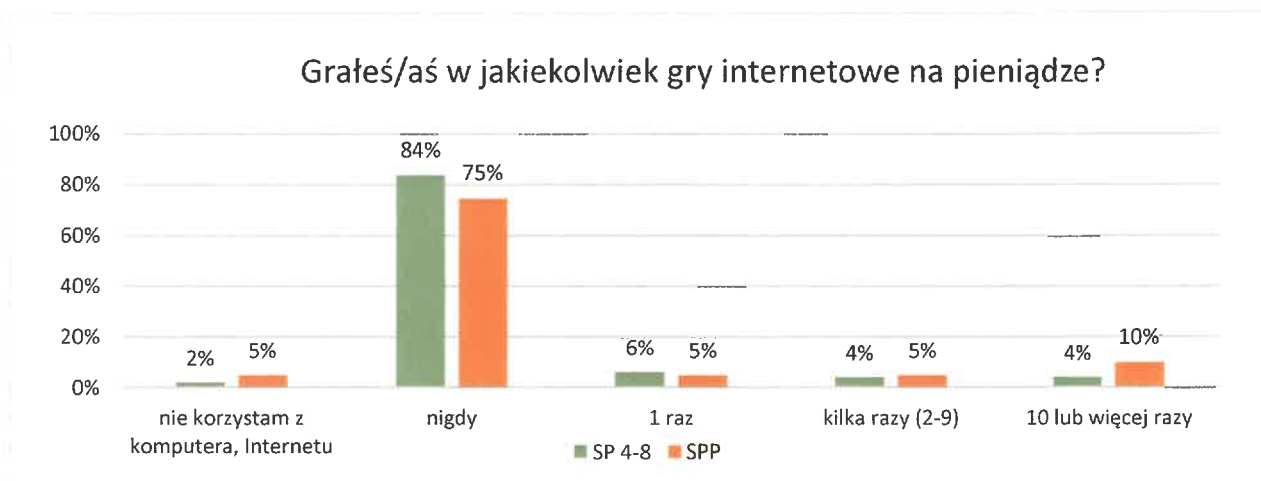

Hazard wydaje się być rozrywką zarezerwowaną dla dorosłych, jednakże w różnorodne gry hazardowe coraz częściej uwikłane są również dzieci i młodzież. Z badań przeprowadzonych w 2018 roku przez CBOS wynika, że w grupie młodzieży częściej narażeni na uzależnienie od gier hazardowych są chłopcy niż dziewczęta. Jednocześnie ponad połowa nieletnich nie rozmawia z rodzicami, o tym, że gra na pieniądze. Choć, w porównaniu z deklaracjami sprzed 2 lat, mniej młodych ludzi gra na pieniądze i mniej spośród nich jest zagrożonych uzależnieniem od hazardu, to w przypadku 10% chłopców zauważono symptomy wskazujące na wysoki stopień ryzyka uzależnienia od hazardu. Na tle danych zebranych w 2016 roku widoczny jest spadek zainteresowania hazardem. Jednocześnie poprzedni wynik był wyższy niż wykazany w badaniu w 2013 roku. Jak tłumaczą autorzy raportu „Młodzież 2018” – „to swego rodzaju „falowanie” zainteresowania hazardem wśród młodzieży charakterystyczne jest dla niemal wszystkich gier uwzględnionych w badaniu – wyjątek stanowią jedynie konkursy SMS-owe, w przypadku których od 2010 roku notujemy trwały trend spadkowy”. Podobnie jak w latach ubiegłych, najpopularniejszą wśród młodzieży grą typu hazardowego jest Lotto, w które grywa więcej niż co czwarty młody człowiek (28%)¹⁶.

¹⁶ CBOS, *Młodzież 2018*, Warszawa 2019.

Uczniowie z miasta i gminy Miastko w sporej większości (SP 4-8: 84%, SPP: 75%) nie mają doświadczenia z internetowymi grami na pieniądze. Jednakże 14% młodszych

i 20% starszych uczniów miało do czynienia z taką formą hazardu.

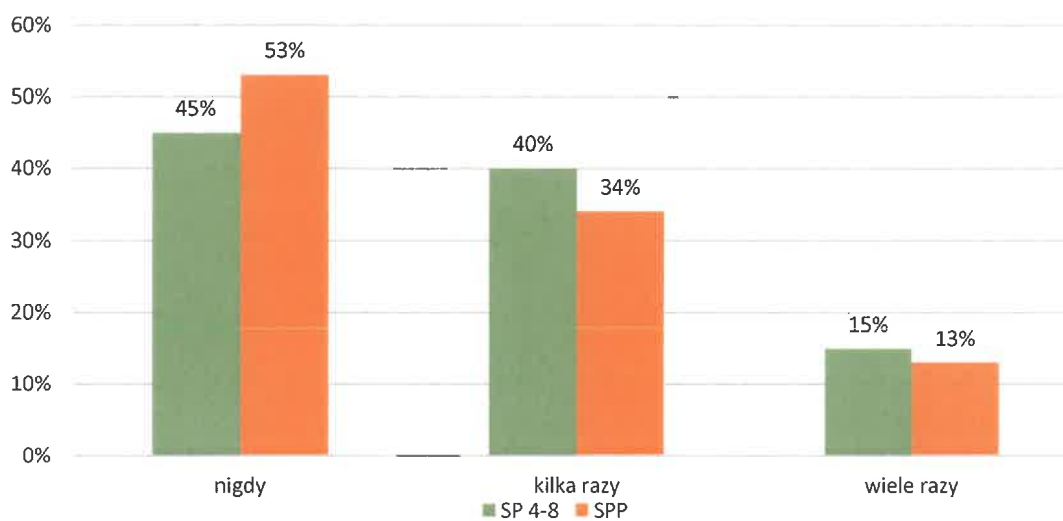

Jeżeli chodzi o konkursy polegające na wysyłaniu płatnych smsów organizowane przez telewizję, gazety czy operatorów telefonicznych, badania wskazują, że wśród młodzieży nie są one popularne – 89% uczniów klas 4-8 oraz 84% uczniów SPP nigdy nie brało w nich udziału.

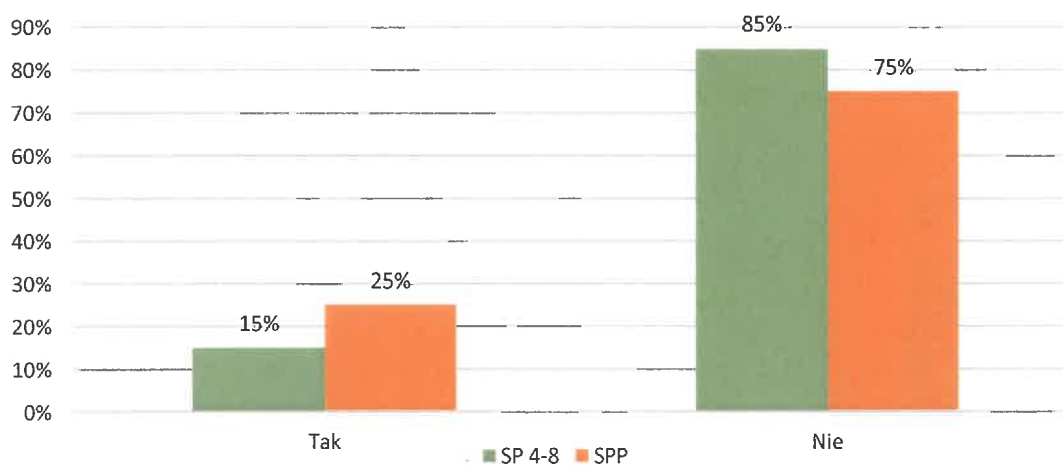

55% młodszych oraz 47% starszych uczniów deklaruje, że przynajmniej raz grało na automatach w salonach gier. Natomiast 45% uczniów klas 4-8 oraz 53% klas SPP wskazuje, że nie miało nigdy do czynienia z taką formą hazardu. Co więcej większość uczniów (SP 4-8: 85%; SPP: 75%) nigdy nie brała udziału w zakładach bukmacherskich.

Czy grałeś/aś na automatach, w salonach gier?

Czy brałeś udział w zakładach bukmacherskich?

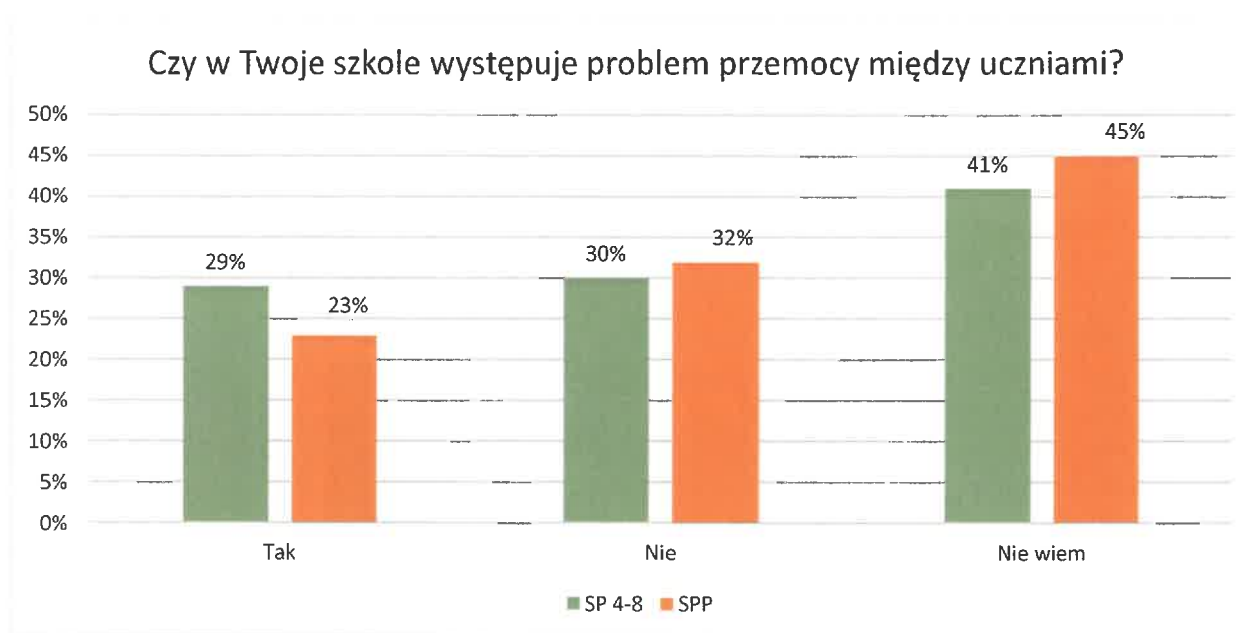

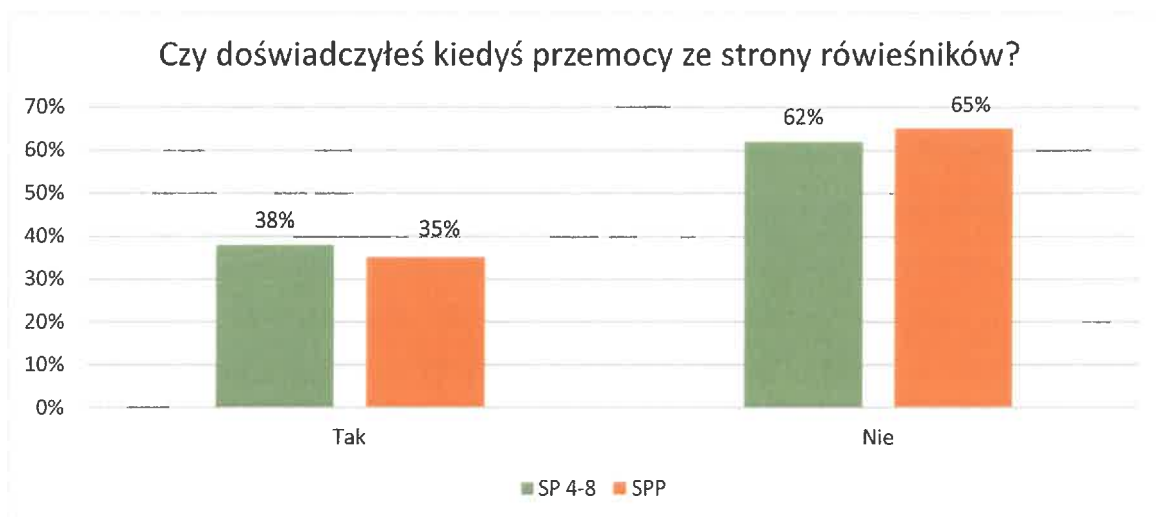

PRZEMOC

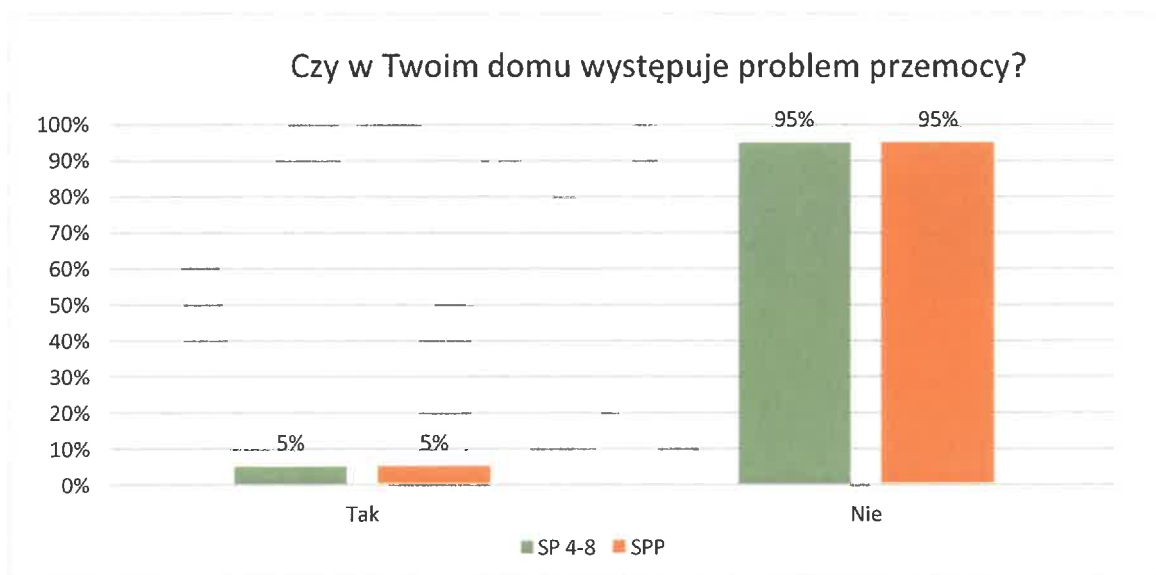
Zjawisko przemocy w środowisku młodych ludzi staje się problemem coraz bardziej aktualnym i wymagającym podjęcia odpowiednich rozwiązań. Agresja ujawniająca się w szkole często ma swoje źródła w przemocy domowej, kiedy rodzice uczą swoje dzieci niewłaściwych wzorców reagowania i podejmowania kontaktów z innymi ludźmi. Przeprowadzone ankiety na terenie miasta i gminy Miastko pozwalają przyjrzeć się dokładniej nasileniu zjawiska agresji w środowisku szkolnym.

Niepokojące wydają się dane, że jest grupa uczniów, która przyznaje, że w ich szkole dochodzi do przemocy rówieśniczej (29% 4-8 SP; 23% SPP). Należy również zwrócić uwagę za fakt, że we wszystkich badanych grupach uczniów pojawiły się deklaracje mówiące o tym, iż nie są oni pewni czy takie zjawisko występuje (41% 4-8 SP; 45% SPP). Jednocześnie, aż 38% młodszych oraz 35% starszych uczniów zadeklarowało, iż byli ofiarami przemocy rówieśniczej.

Dzieci i młodzież spędzają najwięcej czasu w domu i w szkole – w związku z tym oba te środowiska powinny charakteryzować się harmonią i spokojem, które umożliwią prawidłowy rozwój młodego dorosłego. Uczniowie zostali zapytani czy doświadczają przemocy domowej. Uzyskane wyniki wskazują, że przemoc jest obecna w domach uczniów z terenu miasta i gminy Miastko (po 5% w każdej badanej grupie). Według badanych uczniów przemoc w ich domach najczęściej stosują: bracia (po 4% w każdej grupie badanych), mama (SP 4-8: 3%; SPP: 4%) oraz inne osoby przebywające w ich domu (SP 4-8: 4%; SPP: 4%).

Kto w Twoim domu stosuje przemoc?

CZAS WOLNY

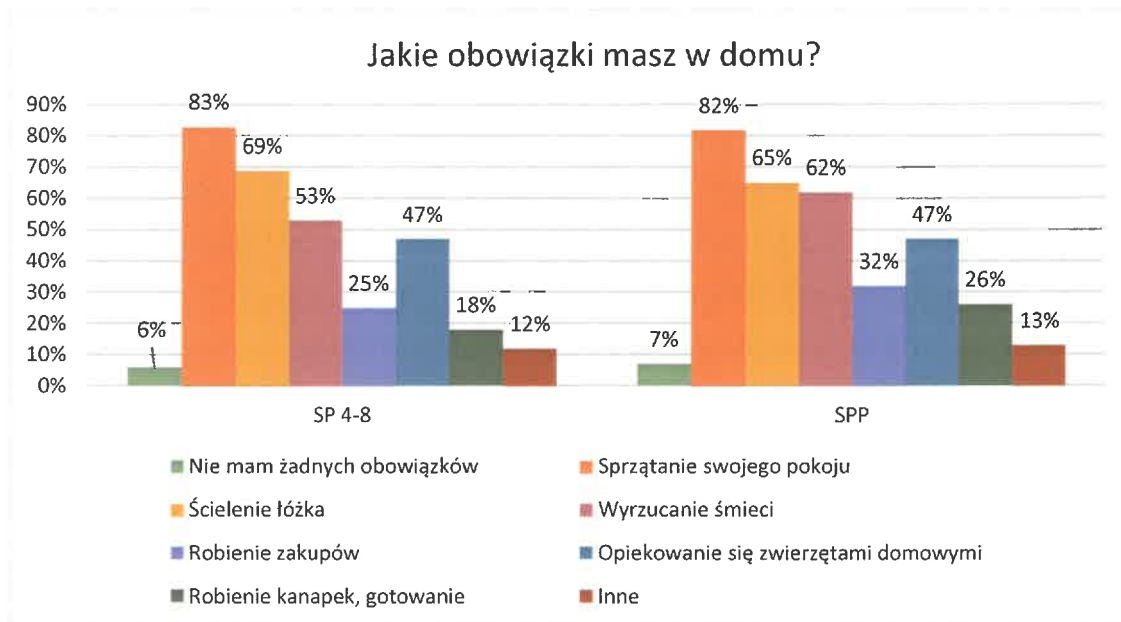
Wśród ulubionych sposobów spędzania czasu wolnego młodzieży dominują spotkania z przyjaciółmi i znajomymi (86%). Popularną aktywnością towarzyską są też wyjścia do dyskotek i klubów (19%), jednak miłośników tego typu rozrywki po raz kolejny ubyło. Blisko jedna trzecia badanych (31%) najchętniej przeznaczą wolny czas na uprawianie sportu, które jest minimalnie mniej popularne niż dwa lata temu. Po jednej czwartej uczniów lubi spędzać czas grając w gry komputerowe (25%) lub surfując w Internecie (25%), a jedna dziesiąta (10%) – na udzielaniu się w serwisach społecznościowych. Podobne jak przed dwoma laty odsetki uczniów preferują spędzać wolny czas z książką (17%) lub przed telewizorem (18%). Około jednej ósmej (13%) poświęca czas na aktywności artystyczne, a nieco mniej (9%) chodzi na koncerty. „Nic nierobienie” – spanie, leżenie, odpoczywanie – stanowi preferowaną formę spędzania czasu wolnego niemal jednej trzeciej młodzieży (29%), a jej popularność utrzymuje się od dwóch lat na wyższym niż wcześniej poziomie.¹⁷

Czas wolny to czas, który pozostaje do dyspozycji dziecka po wypełnieniu obowiązków szkolnych i domowych, na odpoczynek, regenerację fizyczną i psychiczną organizmu, ale także na zabawę oraz rozwój zdolności i zainteresowań.

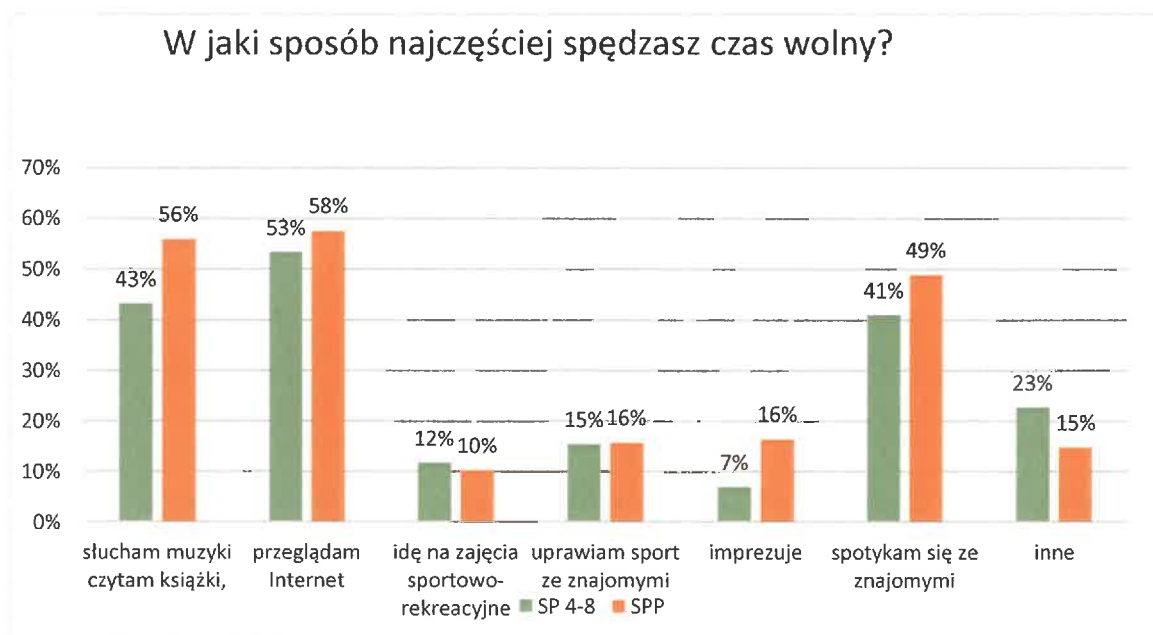
Zapytaliśmy, więc ankietowanych uczniów czy mają obowiązki w domu. Zdecydowana większość młodzieży udzieliła odpowiedzi twierdzącej (SP 4-8 – 94%, SPP – 93%). Najczęściej uczniowie są zaangażowani w sprzątanie swojego pokoju (SP 4-8 – 83%; SPP – 82%), ścielenie łóżka (SP 4-8 – 69%; SPP – 65%) oraz wyrzucanie śmieci (SP 4-8 – 53%; SPP – 62%)

---

¹⁷ Centrum Badania Opinii Społecznej, Komunikat z badań: Młodzież 2018, Warszawa 2019 (dostęp: 5.10.2020 r.)

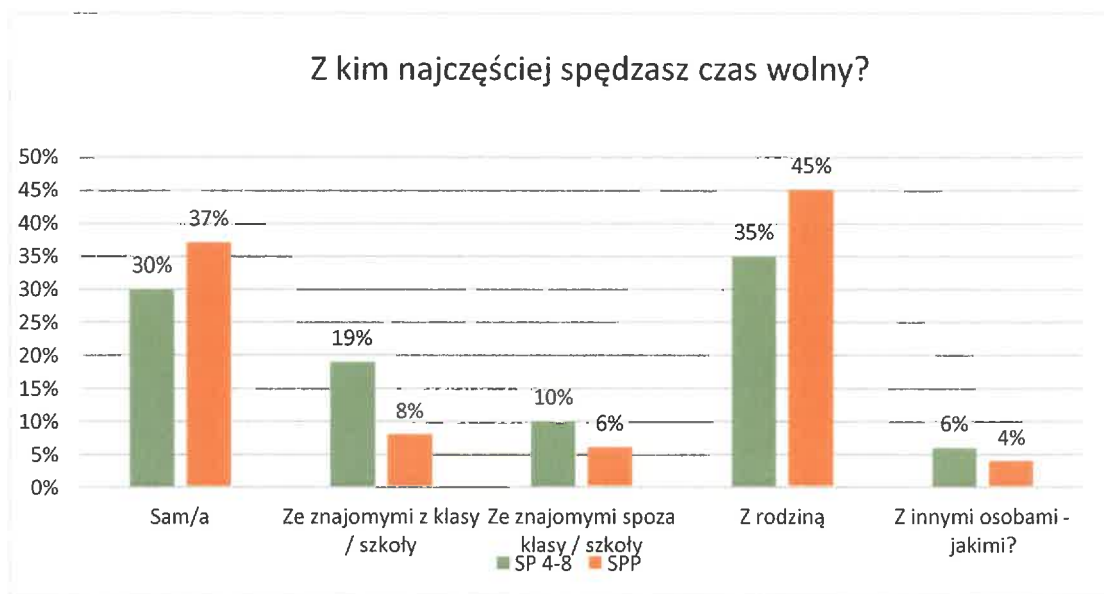

Najpopularniejszą formą spędzania wolnego czasu przez uczniów jest przeglądanie Internetu (SP 4-8: 53%; SPP: 58%), słuchanie muzyki (SP 4-8: 43%; SPP: 56%) oraz spotykanie się ze znajomymi (SP 4-8: 41%; SPP: 49%). W obecnych czasach uczniowie nie wiedzą, jak spędzać wolne chwile – dlatego rekomenduje się organizację warsztatów z powyższej tematyki.

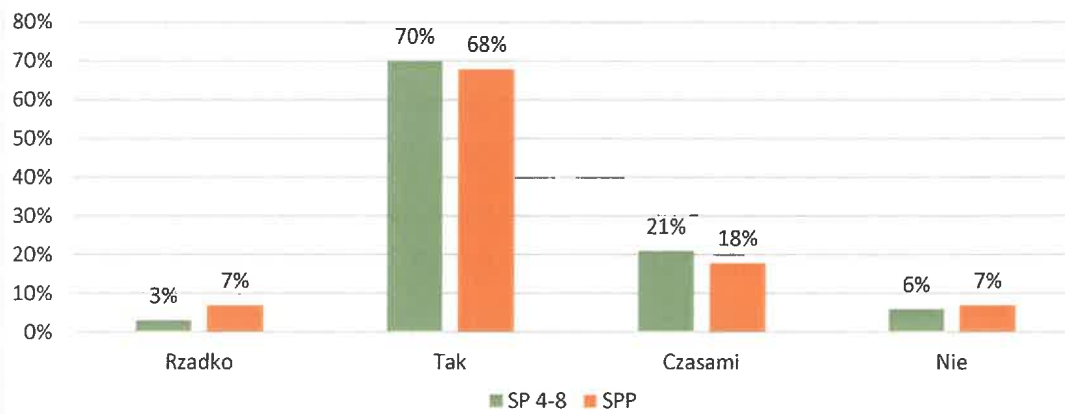
Największy wpływ na sposób organizowania czasu wolnego przez dzieci ma rodzina, a dokładniej wzorce, jakie w niej panują. To na rodzicach więc spoczywa największy obowiązek rozwijania u swoich pociech umiejętności wykorzystywania czasu wolnego. Wspólne spędzanie czasu, gry i zabawy w gronie rodziny, wspólne spacerowanie i rozmowy pozwalają nie tylko na wspaniałe spędzenie popołudnia czy wieczoru, ale też pozwalają dziecku wykształcić nawyk przyjemnego spędzania czasu wolnego. Im młodsze dziecko, tym większy wpływ mają na jego rozwój osoby znaczące oraz wzorce przez nie przekazywane.

Kolejno zapytaliśmy uczniów o preferencje z kim wolą spędzać wolne chwile. Uczniowie najczęściej czasu spędzają z rodziną (SP 4-8: 35%; SPP: 45%) lub ze znajomymi z klasy/szkoły (SP 4-8 – 19%; SPP – 8%). Jednakże, spora część uczniów zadeklarowała, że wolą ten czas spędzić samemu (SP 4-8 – 30%; SPP – 37%).

Na koniec zapytaliśmy, czy według nich rodzice wiedzą, co robią w czasie wolnym. Dokładne odpowiedzi zaprezentowano poniżej.

Czy rodzice wiedzą co robisz w czasie wolnym?

PODSUMOWANIE

Dorośli mieszkańcy miasta i gminy Miastko

- W opinii mieszkańców najistotniejszymi problemami społecznymi lokalnego środowiska są: wykluczenie społeczne seniorów (68%), uzależnienie od alkoholu (67%), uzależnienie od narkotyków oraz bieda i ubóstwo (po 65%). Warto wspierać różnego rodzaju akcje promujące rozpowszechnianie wiedzy w poruszanych przez mieszkańców tematach i poszukujące rozwiązań zauważonych problemów. Jednymi z prostszych i najbardziej ekonomicznych metod dotarcia do dużej liczby osób są plakaty oraz ulotki edukacyjne.
- Według opinii wyrażonych w ankiecie na temat spożywania alkoholu można wysnuć wniosek, że mieszkańcy miasta i gminy Miastko odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu o średnim poziomie ryzyka. Mieszkańcy stosunkowo często spożywają alkohol (raz w tygodniu: 36% oraz kilka razy w tygodniu 29%), wypijając przy tym umiarkowane ilości (3-4 porcje: 48% oraz 1-2 porcje alkoholu: 25%).
- 60% respondentów uważa osoby pijące alkohol za zagrażające bezpieczeństwu w lokalnym środowisku.
- 89% mieszkańców miasta i gminy Miastko nie daje przyzwolenia na prowadzenie samochodu po wypiciu niewielkiej ilości alkoholu oraz uważa, że nie jest to bezpieczne.
- Badani respondenci w większości (91%) deklarują, że nie znają w swoim środowisku osób przyjmujących substancje odurzające tj. narkotyki i dopalacze. Jednakże pozostałe 9% deklaruje, że zna, co najmniej jedną osobę przyjmującą te substancje.
- Problem przemocy w lokalnej społeczności jest zauważalny. 25% mieszkańców miasta i gminy Miastko deklaruje, że ma w swoim otoczeniu osoby doświadczające przemocy w rodzinie, a 46% nie jest tego pewna.
- Aż 25% badanych mieszkańców zadeklarowało, iż doświadczyło przemocy od członka swojej rodziny – co potwierdza, iż zjawisko przemocy rodzinnej jest rozpowszechnione w Gminie Miastko.
- Jednakże – respondenci odpowiadając na pytania nie przejawiali postaw wychowawczych, które są charakterystyczne dla tradycyjnego, tj. konserwatywnego

wychowania (Aby prawidłowo wychować dziecko, należy od czasu do czasu dawać klapsa” spotkało się z negacją – łącznie 100% mieszkańców).

Uzależnienia behawioralne:

- Mieszkańcy miasta i gminy Miastko oceniają uzależnienia behawioralne jako zauważalny problem środowiska lokalnego, warto zwrócić uwagę, że poszczególne ich rodzaje zostały przez respondentów uznane za bardzo i raczej istotne problemy środowiska lokalnego – 54% uzależnienie od Internetu, 32% uzależnienie od hazardu.
- Problem uzależnienia od **gier hazardowych** na terenie miasta i gminy Miastko można określić na wysokim poziomie ryzyka. Wyniki ankiet wskazują, że 59% mieszkańców nie grało w gry na pieniądze.
- Należałoby zwrócić większą uwagę na dostępność oraz rozpowszechnianie informacji na temat instytucji, do których może zgłosić się osoba uzależniona od hazardu i doświadczająca siecioholizmu, a także mechanizmów uzależnienia zarówno w środowisku dorosłych, jak i dzieci oraz młodzieży.

Rekomendowane działania dla dorosłych mieszkańców:

- Przeprowadzenie kampanii informacyjnej dotyczącej negatywnych skutków zdrowotnych, społecznych i prawnych wynikających z nadużywania alkoholu, a także mechanizmów uzależnienia. W tym celu skuteczne mogą okazać się rozpowszechniane wśród mieszkańców ulotki, broszury lub rozmieszczone na terenie gminy plakaty i billboardy. Aby dotrzeć do jak najszerszego grona odbiorców, warto wykorzystać przy tym nowe media. Warto również wykorzystać tablice informacyjne w miejscach publicznych. Kampania powinna uwzględniać również informacje dla mieszkańców gminy, na temat możliwych form pomocy w przypadku uzależnienia od alkoholu (także jeśli chodzi o kogoś znajomego lub członka rodziny).
- Inicjowanie współpracy pomiędzy instytucjami oraz organizacjami działającymi w obszarze uzależnień.
- Organizowanie szkoleń i kursów mających na celu podnoszenie kompetencji zatrudnionej kadry oraz zaangażowanie tych podmiotów w prowadzenie kampanii społecznych. Ważne przed przeprowadzeniem szkoleń, jest przekazanie grupom, które mają być objęte szkoleniem, krótkich ankiet mających na celu zbadanie ich potrzeb szkoleniowych.

- Wprowadzanie do podstawowej opieki zdrowotnej programów wczesnego rozpoznawania i krótkiej interwencji (WRKI) wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie.
- Organizowanie szkoleń dla lekarzy i pielęgniarek w zakresie rozpoznawania wzorów spożywania alkoholu przez pacjentów i podejmowania interwencji wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie.
- Przeprowadzenie kampanii informacyjnej na temat konsekwencji prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu oraz podejmowanie działań mających na celu zmianę przekonań i postaw uczestników ruchu drogowego poprzez wzmacnianie postawy braku tolerancji dla spożywania alkoholu wśród osób kierujących pojazdami.
- Współpraca z Policją, na przykład w celu rozpowszechniania przez nich ulotek, broszur i materiałów edukacyjnych podczas kontroli drogowych na temat wpływu alkoholu na organizm.
- Rozpowszechnianie ulotek, broszur i plakatów, na których znajdować się będą informacje zachęcające do rzucenia palenia oraz sposoby i metody, które mogą w tym pomóc.
- Podjęcie działań profilaktycznych wykorzystując przy tym strategię informacyjną mającą na celu edukację mieszkańców z zakresu szkodliwości nikotyny na zdrowie palacza i osób w jego najbliższym otoczeniu
- Wskazane jest zwrócenie szczególnej uwagi na dostępność oraz rozpowszechnienie informacji na temat działań podejmowanych przez władze lokalne w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od narkotyków i dopalaczy, a także rozpowszechniania wiedzy o negatywnych skutkach ich zażywania.
- Należałoby mimo wszystko zwrócić większą uwagę na dostępność oraz rozpowszechnianie informacji na temat instytucji, do których może zgłosić się osoba uzależniona od hazardu, a także mechanizmów uzależnienia zarówno w środowisku dorosłych, jak i dzieci oraz młodzieży.

Sprzedawcy napojów alkoholowych

- Rozkład deklaracji sprzedaży alkoholu pozwala sądzić, iż sprzedawcy odpowiedzialnie podchodzą do sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim. Jednakże, nie przyjmują oni konstruktywnych postaw względem spożywania alkoholu –

zaledwie 54% ankietowanych uważa, że alkohol zawarty w napojach z niską procentową jego zawartością jest tak samo szkodliwy jak ten wysokoprocentowy. Natomiast, wszyscy badani jednogłośnie uważają, że kobiety w ciąży nie mogą pić bezpiecznie alkoholu a także, że alkohol nie pomaga w trudnych sytuacjach życiowych. Sprzedawcy nie dają również przyzwolenia na prowadzenie samochodu po alkoholu.

- W przypadku wątpliwości, co do wieku osoby kupującej alkohol badani deklarują, że zawsze lub często (100%) sprawdzają dowody potwierdzające wiek kupującego.
- 20% z badanych uważa, że osoby pijące alkohol nie zagrażają bezpieczeństwu w lokalnym środowisku.
- Respondenci wskazują, że przypadki próby kupna alkoholu przez osobę poniżej 18go roku życia zdarzają się najczęściej kilka razy w miesiącu (47%) oraz kilka razy w roku (30%).
- 100% badanych deklaruje, że nigdy nie sprzedało alkoholu osobie budzącej wątpliwości osobie niepełnoletniej.

Rekomendowane działania dla sprzedawców napojów alkoholowych:

- Przeprowadzenie kampanii informacyjnej z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych. Kampania informacyjna może obejmować szkolenie dla sprzedawców napojów alkoholowych (szkolenie w punktach sprzedaży alkoholu), działania edukacyjne z wykorzystaniem techniki Mystery Shopping i dystrybucję materiałów typu plakaty i ulotki, naklejki do umieszczenia w punktach.
- Podejmowanie cyklicznych działań kontrolnych, interwencyjnych, a także prewencyjno – edukacyjnych, mających na celu ograniczanie dostępności napojów alkoholowych np. wykorzystanie procedur badawczo - profilaktycznych.
- Zakup i kolportaż materiałów edukacyjnych skierowany do sprzedawców napojów alkoholowych występujących do Urzędu Miejskiego z wnioskiem o wydanie zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.
- Rekomenduje się także zapoznanie pracowników punktów sprzedaży napojów alkoholowych z procedurą skutecznej odmowy, wzmacnianie umiejętności asertywności oraz ukazanie sposobów wspomagających współpracę sprzedawców z Policją oraz z organem kontrolnym takim jak MGKRPA.

Dzieci i młodzież szkolna

- Spożywanie napojów alkoholowych przez dzieci i młodzież szkolną z terenu miasta i gminy Miastko jest zauważalnym problemem. 18% uczniów klas 4-8 oraz 58% klas SPP deklaruje, że ma za sobą inicjację alkoholową. Planując oddziaływania profilaktyczne kierowane do dzieci i młodzieży warto wykorzystywać proces uczenia się rówieśniczego. Jest to sytuacja, w której dorastający człowiek czerpie pozytywne poglądy i postawy nie tylko od nauczyciela czy pedagoga, ale głównie od swoich rówieśników. Jeśli podczas programów profilaktycznych zostaną przeprowadzone odpowiednio dobrane ćwiczenia i zabawy, uczniowie sami wyciągną wnioski dotyczące alkoholu i będą mieli okazję podzielić się nimi z grupą.
- Część uczniów zgodziła się ze stwierdzeniem, iż piwo nie jest alkoholem (SP 4-8: 16%; SPP: 24%). Co oznacza, że sporo uczniów nie jest świadoma wpływu alkoholu na zdrowie i samopoczucie człowieka.
- Do palenia papierosów chociaż raz w życiu przyznaje się 14% młodszych oraz 41% starszych uczniów. Niepokojący jest względnie bardzo łatwy dostęp dzieci i młodzieży do wyrobów tytoniowych oraz napojów alkoholowych. Jego ograniczenie jest zadaniem leżącym w obowiązku osób dorosłych. Rekomenduje się podejmowanie działań budujących świadomość zagrożenia związanego z poszczególnymi używkami poprzez warsztaty profilaktyczne, szkolenia dla nauczycieli lub pogadanki profilaktyczne dla rodziców.
- Jak wynika z badań problem zażywania substancji psychoaktywnych takich jak narkotyki czy dopalacze w niewielkim stopniu występuje wśród uczniów szkół miasta i gminy Miastko. Dlatego też, należy zwrócić uwagę na profilaktykę narkotykową wśród uczniów. W przypadku zażywania substancji psychoaktywnych bardzo ważne jest prowadzenie regularnych zajęć profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom. Najbardziej sprzyjające okoliczności do kontaktu z substancjami psychoaktywnymi stwarzają wakacje oraz czas wolny, dlatego też dzieci w tym okresie powinny zostać otoczone szczególną uwagą opiekunów i uświadamiane w kwestii niebezpieczeństw, jakie wiążą się z zażywaniem substancji

psychoaktywnych. Zaleca się podjęcie obserwacji w placówkach oświatowych, w celu identyfikacji uczniów zażywających środki psychoaktywne.

- Niepokój budzi ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera i telefonu komórkowego. Uczniowie spędzają dziennie w ten sposób nawet powyżej 6 godzin dziennie. Oznaczać to może, że po zakończonych lekcjach są to ich jedyne formy spędzania czasu. Należy mieć na uwadze, iż trzeba wspierać wszelkie inicjatywy rozwijające różnorodne pasje uczniów, tak aby były bardziej atrakcyjną formą spędzania czasu po szkole niż surfowanie po stronach internetowych oferujących niewiele wartościowych treści. Istotne jest, aby włączyć w te działania rodziców, którzy mają możliwość nadzorowania tego, jak ich dzieci wykorzystują domowe komputery i inne urządzenia z dostępem do Internetu.
- Pozytywnie należy ocenić brak skłonności uczniów do korzystania z gier hazardowych, pomimo iż internetowe gry „na pieniądze” zaczynają być coraz bardziej popularne wśród dzieci i młodzieży. Warto zaznajomić uczniów z tematyką powstawania uzależnienia od hazardu, na przykład poprzez przeprowadzenie warsztatów profilaktycznych.
- Uczniowie deklarują, iż są ofiarami przemocy rówieśniczej oraz domowej. Przemocy na terenie szkoły doświadcza 52% uczniów klas 4-8 i 53% klas SPP. Natomiast, do przemocy w zaciszu domowym przyznało się po 5% uczniów z każdej grupy wiekowej, która została poddana badaniu.

Rekomendowane działania dla środowiska szkolnego:

- **Organizacja spotkań, pogadanek, zajęć i warsztatów dla uczniów, które będą:**
  - wskazywały negatywne skutki picia alkoholu, palenia papierosów i uzależnienia od tych substancji,
  - uświadamiały uczniom jak uzależnienie wpływa na życie,
  - rozwijały asertywną postawę – umiejętność odmowy,
  - kształtowały postawy wolne od używek oraz promowały zdrowy styl życia, uczenie zasad bezpiecznego korzystania z Internetu,oraz będą miały na celu:
  - poznanie zasad ochrony danych osobowych w Internecie przez uczniów,

- uczenie zasady stosowania ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci oraz postawy wzajemnego szacunku w Internecie,
  - kształtowanie w młodych ludziach czujności w stosunku do innych szczególnie nieznanym,
  - dostarczenie uczniom wiedzy dotyczącej zarówno korzyści, jak i zagrożeń płynących z użytkowania Internetu,
  - kształtowanie postaw uczniów sprzyjających podejmowaniu racjonalnych decyzji związanych z czasem i doborem treści programów komputerowych oraz Internetu,
  - podnoszenie świadomości uczniów dotyczących ograniczeń prawnych wynikających z korzystania z sieci,
  - ukazanie wpływu hazardu na funkcjonowanie młodego człowieka,
  - poznanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu,
  - poznanie wpływu jaki ma na życie hazard,
  - pokazanie jak budować pozytywny obraz samego siebie.
- **Poszerzanie wiedzy i kompetencji nauczycieli oraz rodziców poprzez szkolenia i spotkania otwarte w tematyce:**
- ✓ Przyczyn wchodzenia w uzależnienie, charakterystyki substancji psychoaktywnych.
  - ✓ Wskazania miejsca nauczyciela i rodzica w procesie szeroko pojętej profilaktyki uzależnień.
  - ✓ Ukazania znaczenia i oczekiwanych skutków programów profilaktycznych.
  - ✓ Sposobów wyjścia z uzależnienia.
  - ✓ Ukazania roli komunikacji w relacjach z dzieckiem i uczniem.
  - ✓ Przedstawienie mechanizmu i konsekwencji uzależnienia.
  - ✓ Zwrócenie uwagi na różne formy uzależnienia.
  - ✓ Przekazanie rzetelnej i dokładnej wiedzy o specyfice czynności uzależniających oraz ich wpływie na organizm i psychikę młodych ludzi.
  - ✓ Omówienie poszczególnych uzależnień behawioralnych tj. pracoholizm, internetoholizm, jedzenioholizm, zakupoholizm i uzależnienie od hazardu, gier, zakładów, seksu.

- ✓ Omówienie: ZUI – Zespół Uzależnienia do Internetu, wpływ komputera i Internetu na młodego człowieka, rodzaje aktywności dzieci i młodzieży w sieci, zalety korzystania z Internetu.
- ✓ Najpopularniejsze zagrożenia Internetu.
- ✓ Jak chronić własne dziecko – poradnik dla wychowawców klas i nauczycieli, sposoby ochrony dzieci przed zagrożeniami w sieci.
- ✓ Nowe zagrożenia m.in: sexting – nastoletnia auto-pornografia w sieci, cyberprzemoc, era informacji i manipulacji medialnej, kampanie społeczne dotyczące zagrożeń związanych z Internetem.
- ✓ Programy pozwalające kontrolować dostęp dzieci do komputera i Internetu.

